

**Perussuomalaisten ja kokoomuksen kansanedustajien Yle-kritiikki
Twitterissä 2014–2024 – ”Käyttääkö Yle rahojaan moraalisesti väärin?”**

Poliittisen historian
pro gradu – tutkielma

Laatija:
Konsta Koskimies

Ohjaaja:
Markku Jokisipilä

Turun Yliopisto
Kevät 2025

Pro gradu- tutkielma, 75 sivua

Poliittinen historia

Kevät 2025

Tässä pro gradu -tutkielmassa tutkin kuuden kansanedustajan Twitter-julkaisuja Yleisradiosta. Tutkimuskysymykseni on se, että millä argumenttiprofiileilla kansanedustajat ovat kritisoineet Yleä aikavälillä 2014–2024. Kansanedustajat ovat kokoomuksesta (Atte Kaleva, Tere Sammallahti) sekä perussuomalaisista (Sanna Antikainen, Jani Mäkelä, Sebastian Tynkkynen, Joakim Vigelius). Julkaisuista olen analysoinut kaikki Yleä koskevat tviittaukset. Perussuomalaisten Mäkelä on Twitteriä lukemalla kritisoinut Yleä eniten ja pisimpään. Olen jaotellut kritiikin eri kategorioihin, joista tärkeimpinä ovat Ylen koettu puoluepoliittisuus, ideologisuutta sisältävät aiheet sekä perussuomalaisten saama kohtelu Ylen sisällöissä. Käsittelen myös lyhyesti Ylen rahoituksellista asemaa ja sitä koskevaa kritiikkiä. Aineistosta nousevia havaintoja käsittelen laadullisen sisällönanalyysin keinoin, ja vertaan havaintoja aiempaan tutkimuskirjallisuuteen.

Kritiikin perusteella Yleä on syytetty vasemmistolaisen ajatusmaailman esittämisestä sisällöissään. Puolueettomuus ja riippumattomuus ovat Ylen lakisäätteisiä tehtäviä, ja kritiikin mukaan Yle ei ole näitä tehtäviä onnistuneesti toteuttanut. Kritiikissä korostuu puolueellisuus punavihreiden puolueiden tukemisen kautta. Tutkimani kansanedustajat näkevät, että Yle levittää uutisissaan ja muissa sisällöissään julkisuuteen vasemmistupuolueille ominaisia feministisiä arvoja. Kriitikoille Ylen reporadioksi kutsuttuun ajanjaksoon liittyvä ideologinen historiatausta on antanut pohjaa, ja yhä edelleen tutkimuksen kansanedustajat näkevät tuon historiasta kumpuavan ideologisuuden siirtyneen nykypäivän Ylen toimintaan. Näitä ideologisia ajatuksia Ylen historiasta ovat koetuista aiheista Venäjän tukeminen, sekä myös vasemmistupuolueille ominaisten arvojen ja ideologioiden tukeminen. Kriitikot näkevät Yleisradion ja muun valtamedian olevan tärkeässä yhteiskunnallisessa roolissa levittäessään ideologiseksi miellettyä sisältöä.

Perussuomalaisten kaltaiselle populistiselle puolueelle Twitter, vastakkainasettelu liberaalia arvomaailmaa kohtaan sekä koettu syrjintä valtiomedian puolelta ovat olleet väistämätön yhdistelmä konfliktille. Puolue on ottanut tehtäväkseen Ylen rahoituksen pienentämisen, ja tukea on tullut myös kokoomuksen edustajilta. Perusteluina rahoituksen pienentämiselle ovat olleet feminististen arvojen näkyminen sisällössä, koettu puolueellisuus vasemmistupuolueita kohtaan, perussuomalaisten kohtelu sekä myös pitkäaikainen julkisen talouden alho Suomessa.

Asiasanat: Yleisradio, Twitter, perussuomalaiset, kokoomus, media, journalismi, poliittinen journalismi

Sisällysluettelo

1 Johdanto.....	1
<i>1.1 Tutkimuksen lähtökohdat ja tutkimuskysymykset</i>	<i>1</i>
<i>1.2 Aineisto</i>	<i>3</i>
<i>1.3 Tutkimusmenetelmät</i>	<i>6</i>
<i>1.4 Yleisradion väitetyn puolueellisuuden historiakatsaus.....</i>	<i>11</i>
<i>1.5 Yle-kriittiset kansanedustajat.....</i>	<i>13</i>
2. Kritiikki Yleisradion väitetystä poliittisesta ideologisuudesta.....	17
<i>2.1 Vasemmistopuolueita suosien, oikeistopuolueita vastaan</i>	<i>18</i>
<i>2.2 Ulkomaiden vaaleissa puolueellisuutta</i>	<i>23</i>
<i>2.3 Vaatimukset moniäänisestä sisällöstä</i>	<i>27</i>
<i>2.4 Kritiikin kohteena liberaalit ja feministiset ajatukset</i>	<i>31</i>
3. Ylen sisällöissä maanpuolustusaiheita, poliittista väkivaltaa ja perussuomalaisten syrjintää.....	44
<i>3.1 Maanpuolustusta ja liiallista venäjämielisyyttä</i>	<i>44</i>
<i>3.2 Poliittinen väkivalta.....</i>	<i>51</i>
<i>3.3 Perussuomalaiset ja Yle</i>	<i>55</i>
4. Ylen rahoituksen kritisointi	62
<i>4.1 Rahoituksen koko</i>	<i>64</i>
<i>4.2 Vääristynyt kilpailuasetelma</i>	<i>68</i>
5 Johtopäätökset.....	71
Lähdeluettelo	76

1 Johdanto

1.1 Tutkimuksen lähtökohdat ja tutkimuskysymykset

Tutkin pro gradu- tutkielmassani Yleisradion puolueellisuudesta esitettyjä väitteitä, joita suomalaiset oikeistopuolueita edustavat poliitikot ovat Twitterissä julkaisseet. Väitteitä Ylen puolueellisuudesta ovat esittäneet monet poliitikot Suomessa jo pidemmän aikaa. Tutkimuksessa käsittelem Sanna Antikaisen (ps), Atte Kalevan (kok), Jani Mäkelän (ps), Tere Sammallahten (kok), Sebastian Tynkkysen (ps) ja Joakim Vigeliuksen (ps) tviittejä Yleisradiosta. Kyseiset kansanedustajat ovat olleet kaikista aktiivisimpia Ylen kritisoijia Twitterissä, ja heidän julkaisunsa antavat parhaan vastauksen esittämilleni tutkimuskysymyksille. Yleisradiota kohtaan esitetty kritiikki on vahvistunut 2010-luvusta eteenpäin, ja alustana kritiikille ovat toimineet pääsääntöisesti eri sosiaalisen median alustat. Tutkin Yleä kohtaan osoitettua kritiikkiä niin, että käyn läpi kuuden edellä mainitun poliitikon Twitter-julkaisuja Ylestä aikavälillä 2014–2024.

Kansanedustajien Twitter-kirjoituksia olen jaotellut laadullisen sisällönanalyysin avulla eri kategorioihin, jotta Yleisradiota koskevat kommentit on helpompi hahmottaa tutkimuksellisin keinoin. Tutkimukseni on osaltaan politiikan tutkimusta, historian tutkimusta ja myös mediatutkimusta. Vertailen aineistosta nousevia havaintoja tutkimuskirjallisuuteen. Tuon esille myös Ylen sisältöjä, joihin Twitter-julkaisuissa on viitattu.

Tutkimuskysymykseni on seuraava:

- *Millä argumenttiprofileilla tarkasteluun valitut kansanedustajat kritisoivat Yleisradiota Twitterissä aikavälillä 2014–2024?*

Avustavat tutkimuskysymykseni ovat seuraavat:

- *Miten Yleisradion historiaan viitataan kriittisissä julkaisuissa?*
- *Miten ja miksi Yleisradion rahoitusta on kritisoitu Twitterissä aikavälillä 2014–2024?*

Tutkimuskysymyksen argumenttiprofiilit tarkoittavat sitä, että minkälaisia teemoja Twitterissä ilmenevä Yle-kritiikki sisältää. Argumentaatioanalyysi tutkii tapoja, joilla väitteitä perustellaan ja todisteluketjuja rakennetaan. Analyysi on lähinnä kiinnostunut perustelutyypeistä, joita ihmiset ovat

esittäneet väitteidensä tueksi tai toisten väitteiden kumoamiseksi.¹ Argumentointiprofiilien analysointi tapahtuu tutkimuksessani niin, että etsin Twitterissä näkyvästä Yle-kriittisestä sisällöstä väitteitä ja perusteluja näille perusteluita Ylen koetusta puolueellisuudesta. Esitetyt profiilit tarkoittavat siis myös väitteiden aihealueita, eikä vain väitteiden tyyllillistä esittämistä. Yle-kriittisiä väitteitä olen kategorioinut aihealueeltaan samanlaisiin tviitteihin.

Yleisradiota koskevan tutkimukseni mielenkiinto kohdistuu erityisesti Ylen väitettyyn ideologiseen perintöön, jonka olemassaolosta ja näyttäytymisestä kiistellään yhä edelleen. Toinen kiinnostava tutkimuksen lähtökohta liittyy populistipoliitikkojen ja median suhteeseen. Populismi on tehnyt nousua ympäri Eurooppaa 2000-luvulla.² Median edustajien ja toimittajien on pitänyt löytää toimivia tapoja populismin käsittelyyn sisällöissään.

Yleisradion toimintaa on säännelty laissa, ja yhtiön tärkein tehtävä on tuoda yhteiskuntaan muun muassa monipuolista sekä luotettavaa tietoa. Yleisradion on tuotettava myös puolueetonta ja riippumatonta sisältöä ja moniäänisyyden on näyttävä ohjelmistossa.³ Ylen tehtävien tarkoituksena on tukea kansanvaltaista demokratiaa, tarjota monipuolisia keskusteluja ja vuorovaikutusmahdollisuuksia. Ylen ei ole kriitikoiden mukaan nähty onnistuneen monipuolisen sisällön esittämisessä, vaan sitä on kritisoitu liiallisesta ideologisuudesta sisällöissä. Lisäksi kriitikot ovat nostaneet Ylen rahoituksen julkiseen keskusteluun viime vuosina. Suomen mediaympäristö on muuttunut, eikä Yle ole enää täydellisen epäkaupallinen toimija, kuten se aiemmin on ollut. Yleä on koskenut entistä enemmän markkinatalouden lainalaisuudet.⁴

Median ja politiikan välinen suhde on muuttunut Suomessa 2000-luvulla, ja politiikan toimintaympäristö on muuttunut siinä ohessa muun muassa populismin nousun myötä.⁵ Median roolin muutos politiikassa on yksi tutkimukseni keskeisimpiä viitekehyksiä, etenkin siitä syystä, että media on siirtynyt niin kutsutusta vallan vahtikoiran asemasta myös itse tarkkailtavaksi kohteeksi.⁶ Asema on osittain vaihtunut niin, että poliitikot ovat kritisoineet entistä useammin median mahdollista puolueellisuutta. Uudet viestintävälineet ovat muuttaneet asetelmaa poistamalla osin median portinvartija-asetelman. Aiemmin poliitikot ovat saaneet julkisuutta juuri printtimedian

¹ Haaparanta & Niiniluoto 2016, 86.

² Niemi & Houni 2018, 12.

³ Laki Yleisradio Oy:stä, Finlex. <<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931380>> [luettu 26.2.2025]

⁴ Seppänen & Väliaverron 2024, 149–150.

⁵ Hatakka et al. 2018, 121.

⁶ Sehl et al 2022, 5–6.

avulla, ja samaan aikaan politiikassa on hyväksytty asetelma, jossa media on ollut poliitikkoihin nähden vahdin asemassa. Populistipuolueet ovat kuitenkin riippuvaisia median huomiosta edelleen.⁷

Internet on antanut mahdollisuuden poliitikoille lähestyä kansalaisia ilman sanomaa tulkitsevia portinvartijoita, kuten toimittajia. Tietoa on saatavilla useilla eri alustoilla ja ihmisten tiedonsaanti on vähemmän riippuvaista perinteisestä mediasta.⁸ Perinteinen media on myös siirtynyt muun maailman tavoin kohti digitaalista ympäristöä. Monet ihmiset ovat tulleet riippuvaisiksi digitaalisista välineistä, joka itsessään tekee uudesta sosiaalisen median ympäristöstä houkuttelevan kaikille niille, jotka haluavat sanomansa kuuluviin.⁹ Digitaalinen ympäristö on kuitenkin herkempää vastakkainasettelulle ja kyseinen suuntaus on voimistunut entisestään mitä pidemmälle 2000-lukua on eletty. Vastakkainasettelua on korostanut Euroopassa populismi sekä sosiaalinen media, jonka avulla populistiset puolueet sekä poliitikot ovat saaneet sanomalleen kaikupohjaa, ja siten saavuttaneet myös suurempia yleisöjä.

Sosiaalisen median ja politiikan yhdistyminen on melko uusi ilmiö. Facebookin ohella suosittu ja pitkäaikainen sosiaalinen media-alusta on Twitter, missä esiintyviä julkaisuja eli tviittejä analysoin omassa tutkimuksessani. Twitter on vaihtunut sittemmin X:ksi yrityskaupan myötä, mutta selvyiden vuoksi käytän tutkimuksessani vakiintuneita termejä, kuten Twitter ja tviittaaminen.¹⁰ Sosiaaliselle medialle on tyypillistä raju kielenkäyttö sekä jyrkät mielipiteet, jotka osaltaan ovat tuoneet polarisaatiota poliittiseen keskusteluun.¹¹ Tätä taustaa vasten Twitteristä löytyvien julkaisujen analysoiminen on tutkimuksellisesti hedelmällistä. Sisältö itsessään voi kuitenkin olla kovin tyhjänlaista, ja välillä vain vastakkainasettelun hakemista, kuten tutkimukseni analyysiosiossa sekä johtopäätöksissä ilmenee.

1.2 Aineisto

Tutkimukseni aineisto koostuu kuuden eri kansanedustajan Yleä koskevista Twitter-julkaisuista kymmenen vuoden aikavälillä 1.1.2014–31.12.2024. Kansanedustajat ovat perussuomalaisten Sanna Antikainen, Jani Mäkelä, Sebastian Tynkkynen, Joakim Vigelius sekä kokoomuksen Atte Kaleva ja Tere Sammallahti. Tutkimukseni ulkopuolelle jää kuitenkin muita Twitterissä Yleä kohtaan kritiikkiä

⁷ Mazzoleni 2014, 46–47.

⁸ Shehata & Strömbäck 2014, 103.

⁹ Seppänen & Välvirronen 2024, 59–60.

¹⁰ ”Elon Musk osti Twitterin 44 miljardilla dollarilla” Yle, 25.4.2022. <<https://yle.fi/a/3-12417358>> [luettu 4.3.2025]

¹¹ Seppänen ja Välvirronen 2024, 299–300.

esittäviä kansanedustajia. Edellä mainitun kuusikko palvelee mielestäni parhaiten omaa tutkimustani, sillä tämä kritiikki muodostaa heidän julkisten kommenttiansa kokonaisuudesta suuremman osan kuin muilla. Twitteristä aineisto on löytynyt ilman apuohjelmia, eli olen etsinyt kaikki kuusikon Yleä koskevat tviitit manuaalisesti.

Twitterissä on paljon myös sellaisia Yleä koskevia julkaisuja, jotka eivät sovi omaan tutkimukseeni. Tällaisia tutkimuksen ulkopuolelle jääviä julkaisuja ovat esimerkiksi uutisten tai muiden juttujen uudelleen tviittaus ilman kommentteja, sekä myös sellaiset tviittaukset Ylestä, joiden konteksti ei selviä. Tutkimukseni tueksi olen katsonut läpi eduskunnassa käydyt Yle-keskustelut, joissa tarkastelun kansanedustajat ovat myös puhuneet. Jani Mäkelä, Sebastian Tynkkynen sekä Joakim Vigelius ovat puhuneet Ylestä eduskunnassa. Kaikkiaan tutkimukseni edustajat ovat maininneet Yleisradion varsinaisissa puheenvuoroissaan 50 kertaa. Lisäksi olen tarkastellut perussuomalaisten sekä kokoomuksen vaaliohjelmia. Ohjelmista olen etsinyt Yleä koskevia, sekä kritiikissä ilmeneviä aiheita. Yle on ollut myös hallitusohjelmassa esillä, ja tutkimukseni tueksi viittaan ajoittain myös niihin.

Tarkasteluun sopivia Yle-kriittisiä tviittejä löytyi 285 kappaletta. Olen lukenut kaikki kyseiset tviitit yksitellen läpi. Hakusanat, joita käytin, olivat ”yle”, ”yleisradio” sekä ”valtamedia”. Aihetunnisteella hakeminen ei mielestäni tässä tutkimuksessa anna lisäarvoa. Valtamedia kattaa käsitteenä Ylen lisäksi muita mediatoimijoita, mutta olen huomionut valtamediaa koskevista tviiteistä vain Yleen yhdistettävät kommentit sekä kritiikin. Tutkimuksessa huomioin myös sellaisia ajanjaksoja, jolloin poliitikko ei ole ollut eduskunnassa. Olen huomionut tviittauksia Ylestä ajanjaksoilta, jotka ovat johtaneet kansanedustajan läpipääsyyn eduskuntavaaleissa. Sebastian Tynkkynen tviittauksista olen huomionut myös vuoden 2024 kaikki julkaisut, vaikka hän on siirtynyt kesällä 2024 Europarlamenttiin. Koen, että kansallisesti Tynkkynellä on ollut edelleen vaikutusvaltaa ja sanottavaa myös kyseisenä aikana.

Aineistoa rajatessa huomioin sen, että kansanedustajat ovat kansallismielis–populistisesta perussuomalaisista sekä oikeistopuolue kokoomuksesta. Vasemmistopuolueiden jäsenet eivät ole Yle juuri kritisoineet, joten heidän Twitter-julkaisujen läpikäynti ei edesauta tutkimuskysymyksiin vastaamista. Olettamukseni oli, ettei vasemmistopuolueiden jäsenet ole juurikaan kritisoineet Yleisradiota. Summittainen tarkastelu osoitti samanlaista lopputulosta, ettei Yle ole vasemmistopuolueiden kansanedustajien journalistisen sisällön kritiikin kohteena Twitterissä. Kokoomuksen kansanedustajista Pertti Salolainen on puolustanut Yleä, ja hän on myös arvostellut

Ylen kritisoijia Twitterissä.¹² Yleä on puolustanut myös rkp:n puheenjohtaja Anders Adlercreutz, joka on toiminut opetusministerinä heinäkuusta 2024 lähtien.¹³ Sekä rkp että kokoomus ovat olleet perussuomalaisen kanssa samassa hallituksessa vuodesta 2023 lähtien.

Aineiston valintaa ovat ohjanneet tutkimuskysymykset. Valitsemalla tietynlaisia tviittejä saatan samalla tiedostamatta tai osin myös tietoisesti tukea omaa ajatustani aiheen tärkeydestä. Tehtäväni on kuitenkin etsiä kriittisistä julkaisuista omia havaintojani tukevia aihealueita. Kalelan mukaan tutkimuskohteen kuvauksesta tulee herkästi tutkijan tavoitteita palveleva epäitsenäinen argumentti.¹⁴ Samaan valintaharhaan sortuminen on tässäkin tutkimuksessa mahdollista. Keskustelussa kuuluu monen muun ihmisen ajatuksia, mutta tutkimustani varten olen rajannut Yle-kritiikin koskevan vain kansanedustajien tviittejä. Toimittaja Sanna Ukkolaan viitataan usein, ja hänen nimensä nousee esiin poliitikkojen julkaisemien tviittien välityksellä. Myös Katleena Kortesuohon ja hänen kirjansa ajatuksiin journalismista viitataan ajoittain.¹⁵ Sanna Ukkola ja Katleena Kortesuo ovat toimineet yhdessä AlfaTv:llä koronaliveohjelmassa, jossa Kortesuo on ollut Ukkolan taustatoimittajana.¹⁶

Twitterissä ideana on kirjoittaa julkaisu lyhyesti, ja julkaisun maksimimerkkimäärä oli pitkään 140 kirjainta. X:n myötä julkaisujen rajausta on hieman muuttunut, sillä uudella aikakaudella tviitteihin on voinut laittaa 280 merkkiä, ja Premium-käyttäjillä merkkirajausta ei ole käytännössä lainkaan.¹⁷ Julkaisuja voi toki tehdä useamman ja jatkaa edellisestä, mutta selvemmin oma julkaisu on esillä juuri yhdessä julkaisussa ja napakan lyhyessä muodossa. Yksittäisen julkaisun alle voi syntyä viestiketju, jossa keskustelua aiheen osalta on mahdollista käydä. Rajoitettu merkkimäärä on muokannut sitä, miten ihmiset ovat viestineet asioita Twitterissä. Samalla rajoitukset ovat myös muovanneet poliitikkojen tapaa esittää kannanottojaan. Twitter on vastannut nopeuden ja tiiveyden tärkeyttä korostaneeseen viestintäympäristön muutokseen.¹⁸ Median kuluttajat eivät edes välttämättä jaksaa kiinnostua isommista tai perehtymistä vaativista luku-urakoista.

Parhaimmillaan Twitter-julkaisut ovat toimineet, kun julkaisusta ovat löytyneet juuri edellä mainitut nokkeluuden ja lyhyeksi iskostamisen ominaisuudet. Julkaisut Twitterissä ovat rajoitettuja ja huomiota alustalla on mahdollista saada vastakkainasettelua luomalla ja hakemalla, kuten mediaa ja

¹² Pertti Salolaisen Twitter-tili, <www.x.com/psalolainen> [luettu 16.4.2025]

¹³ Anders Adlercreutzin Twitter-tili <www.x.com/adleande> [luettu 16.4.2025]

¹⁴ Kalela 2000, 67.

¹⁵ Kortesuo 2022.

¹⁶ "Tervehdys, tässä on Sanna Ukkolan taustatoimittaja Katleena. Haluaisitko tulla suoraan lähetykseen Koronaliveen?" Ei oo totta -blogi 29.4.2020 <<https://eioototta.fi/sanna-ukkola-taustatoimittaja-katleena-suora-lahetys-koronalive/>> [luettu 16.4.2025]

¹⁷ "How to post" X <<https://help.x.com/en/using-x/how-to-post>> [luettu 16.4.2025]

¹⁸ Wiberg & Paloheimo 2012, 260.

yhteiskuntaa tutkineet Janne Seppänen ja Esa Väli­verronen esittävät.¹⁹ Vastakkainasettelusta elävät puolueet ja poliitikot ovat hyötyneet kärjistyneestä keskustelusta. Vastakkainasettelu on usein populistille hyväksi, sillä populistipuolueiden poliittinen strategia on sellainen, että sekä kannattajia ja vastustajia on oltava. Perussuomalaisten kaltaiselle kansallismielis-populistiselle puolueelle sosiaalisen median alustat ovat näin ollen olleet oiva työkalu huomion ja vastakkainasettelun saamiseksi.²⁰

Politiikan viestintäkanavana Twitter on Suomessa merkittävässä roolissa, ja etenkin populistipoliitikot ovat hyödyntäneet alustaa viestinnässään. Kansanedustajista yli 80 prosenttia käyttää Twitteriä.²¹ Alustalla on voinut alusta asti napakasti tiivistää omia näkemyksiään lukijoille. Poliitikot ovat historiallisesti ottaneet uusia viestintätapoja käyttöönsä mahdollisuuden tullessa.²² Sama on koskenut myös Twitteriä, jossa suomalaiset poliitikot viestivät ja julkaisevat alustalla edelleen merkittävästi sisältöä.

1.3 Tutkimusmenetelmät

Tutkimukseni aihealue sijoittuu sekä politiikan, historian että median tutkimuksen välimaastoon ja rajapinnoille. Tutkimuksellisesti mediatutkimus antaa parhaimman pohjan Twitter-sisältöjen, sekä poliitikkojen kirjoitusten analyysille. Yleä käsittelevässä historiaosiossa olen hyödyntänyt Ylestä tehtyä historiikkaa sekä myös vanhoja ohjelmasisältöjä 1970-luvun vaihteesta. Poliitiikan tutkimuksessa olen hyödyntänyt etenkin populismitutkimusta, joka liittyy vahvasti myös mediatutkimukseen. Tutkimukseni metodi on laadullinen sisällönanalyysi, jonka avulla yhdistän median, historian ja politiikan tutkimusta. Tutkimukseni sisällönanalyysi on hermeneuttista. Hermeneuttisuus tarkoittaa sitä, että tutkija analysoi tutkittavaa ilmiötä omassa ajassa, mutta myös vuoropuhelussa oman aineiston kanssa. Hermeneutiikkaan kuuluu, että tutkimuksen päätelmät pyritään yhdistämään aiempaan tutkimukseen ja viitekehyksiin.²³

Omassa tutkimuksessani sisällönanalyysi etenee niin, että tarkastelen ensin kaikki kuuden kansanedustajan julkaisemat tviittaukset Ylestä rajatuilla hakuehdoilla. Hakuehdot ovat tutkimuksessani tarkoittaneet hakusanoja sekä tutkimuksen aikaväliä. Olen hakenut sisältöä termeillä

¹⁹ Seppänen & Väli­verronen 2024, 299–300.

²⁰ Hatakka 2018, 47.

²¹ Koironen et al. 2019, 119.

²² Herkman 2011, 153.

²³ Tepora et al. 2022. 16.

Yle, Yleisradio sekä valtamedia, ajanjakso on ollut 1.1.2014–31.12.2024. Katson yleisesti ensin sitä, millaista sisältöä annetuilla hakuehdoilla Twitteristä löytyy. Tämän jälkeen siirryn jaottelemaan aineistoa omiin kategorioihin aineistosta tekemilläni havainnoilla. Siirryn siis aineiston laajemmasta käsittelystä tarkempaan ja yksityiskohtaisempaan käsittelyyn. Tutkimukseni seuraava vaihe on analysoida jaotellut tviitit omissa kategorioissaan. Kategorisointi perustuu aineiston kokonaisanalyysiin, eikä valmista mallia tviittien kategorisoinneille ole. Aineiston pohjalta esiintyviä havaintoja pyrin selittämään ja taustoittamaan auki sekä omien päätelmien että aihetta koskevan tutkimuskirjallisuuden avulla. Jaottelussa on hyvä huomata, että tviittien sisällöt koskevat väistämättä useamman eri kategorian aihealuetta. Sijoitan näin ollen tviitin omasta mielestäni sellaiseen kategoriaan, missä näen sen parhaiten edustavan aihealuetta.

Sosiaalinen media on tullut osaksi ihmisen arkipäivää, ja etenkin 2020-luvulla yksittäisen ihmisen arkipäivään kuuluu vahvasti jonkinlainen yhteys mediavirtaan. Aihetta tutkineet Janne Seppänen ja Esa Väliverronen nostavat mediayhteiskuntaa käsittelevässä kirjassaan medioitumista myös yksilölliseltä, eli mikrotasolta esiin. Medioitumisella tarkoitetaan politiikassa tilannetta, jossa mediajulkisuuden toimintatavat alkavat ohjaamaan politiikkaa ja nousevat poliittisen toiminnan perinteisiä logiikkoja tärkeämmiksi.^{24 25} Media on historiallisesti myös vahtinut, sekä myös itse käyttänyt poliittista valtaa.

Median käyttötavat ovat vakiintuneita, vaikka sosiaalinen media on muuttanut ihmisten toimintatapoja ja ajatuksia. Sosiaalisen median algoritmit ohjaavat osaltaan Twitterissä eteen tulevia sisältöjä. Algoritmit näyttävät kuluttajalle sellaista sisältöä, mitä se olettaa käyttäjän haluavan nähdä.²⁶ Sosiaalisen median algoritmien ominaisuudet ovat monimutkaisia. Algoritmit toimivat kullakin sosiaalisen median alustalla eri tavoin.²⁷

Väliverroksen ja Seppäsen huomio nykypäivän medioitumisen suhteen on, että yksilö on kiinnittynyt vahvasti internetiin sekä sosiaaliseen mediaan. Nykyisessä mediaympäristössä ihmisen on vaikea välttää sosiaalisen median vaikutusta.²⁸ Maailma on muuttunut entistä enemmän internetin ohjaamaan suuntaan, ja toiminta internet-maailmassa saattaa korvata osin normaalia kanssakäymistä. Sosiaalinen media täydentää vanhoja kanssakäymisen tapoja. Siksi myös poliitikot ovat siirtyneet

²⁴ Seppänen & Väliverronen 2024, 93.

²⁵ Herkman 2011, 22.

²⁶ Seppänen & Väliverronen 2024, 79.

²⁷ Narayanan 2023, 10–12.

²⁸ Seppänen & Väliverronen, 2024, 114.

vaikuttamaan sosiaalisen median alustoilla.²⁹ Sosiaalista mediaa ei ole hyödynnetty historiallisesti kovin pitkään politiikassa. Juha Herkman pohti vuonna 2011 politiikkaa ja mediaa käsitelleessä kirjassaan sitä, mihin suuntaan politiikan vaikuttamisolustat kehittyisivät. Hänen ennustuksensa kuului tuolloin, että sosiaalista mediaa hyödynnettäisiin politiikassa entistä enemmän.³⁰

Politiikan viestintäalustat ja etenkin sosiaalinen media ovat muovanneet kehitystä kovinkin vauhdikkaasti. Myös poliittisessa järjestelmässä esiintyvä portinvartijan rooli on ollut muutoksessa.³¹ Shoemaker ja Vos määrittävät portinvartijuutta prosessiksi, jossa lukemattomat informaation palaset muokataan rajoitetuksi määräksi viestejä.³² Media on yleisesti ollut politiikan portinvartija, ja päättänyt siitä, mistä aiheista yleisesti keskustellaan ja miten pitkään. Donald Trumpin poistaminen Twitteristä ja Facebookista vuonna 2021 on yksi osoitus siitä, miten sosiaalinen media toimii osaltaan portinvartijana poliittisessä keskustelussa.

Politiikan siirtyessä vahvemmin sosiaalisen median puolelle, on myös portinvartijan käsite entistä hankalammin hahmotettavissa. Portinvartijana toimivat nykyisin myös sosiaalisen median alustayhtiöt, ja jossain määrin portinvartijana voivat toimia jopa yksittäiset sosiaalisen median keskustelijat.³³ Joukkotiedotusvälineet pitävät kuitenkin edelleen valtaa politiikan portinvartijuudessa. Ylellä ja muilla isoilla mediataloilla on edelleen vahva rooli siinä, millaista tietoa suomalaisille jaetaan esimerkiksi politiikassa. Samalla mediajätit ovat keskeisiä tahoja yleisen mielipiteen muodostamisessa. Valta on valunut osittain joukkotiedotusvälineiltä yksilötasolle. Media on kuitenkin keskeinen linkki, jonka avulla valtaa ja julkisuutta yksilön on mahdollista saavuttaa.³⁴

Mediakratia tarkoittaa lyhyesti sitä, että tiedotusvälineet ohjaavat poliittista keskustelua. Kuten medioitumisessa, niin mediakratiassa tiedotusvälineiden nähdään nousseen niin kansanvallan kuin poliittisen eliitinkin haastajaksi.³⁵ Wibergin ja Paloheimon mukaan kehitystä tiedotusvälineiden vallan kasvamiseen on vauhdittanut myös ihmisten puolueuskollisuuden väheneminen. Yhtä lailla he mainitsevat mediakratiasta sen, että tiedotusvälineillä on valta säädellä mitä uutisoida ja mitä puolestaan jättää kertomatta. Joukkotiedotusvälineiden ja mediakratian aikakausi on kuitenkin jonkinlaisessa murroksessa, koska poliittisia asialistoja ja teemoja nousee esille entistä enemmän

²⁹ Seppänen & Välvirronen 2024, 93.

³⁰ Herkman 2011, 156–157.

³¹ Seuri & Ikäheimo 2022, 11.

³² Shoemaker & Vos 2009, 31.

³³ Ikäheimo 2022, 28.

³⁴ Seppänen & Välvirronen 2024, 210.

³⁵ Paloheimo & Wiberg 2012, 255.

sosiaalisen median kautta. Tiedotusvälineet myös poimivat sosiaalisesta mediasta aiheita juttuihinsa, mikä on historiallisesti kohtalaisen uusi ilmiö politiikassa.³⁶

Medioituminen on muuttunut sosiaalisen median aikakaudella monimutkaisempaan suuntaan. Nick Couldry ja Andreas Hepp ovat tutkineet medioitumista tämän päivän yhteiskunnassa, ja he esittävät, että uudenlainen medioituminen ei tapahdu enää toimittajien, vaan ennemminkin teknologian välityksellä.³⁷ Tätä uudenlaista medioitumista kutsutaan syväksi medioitumiseksi, ja siinä pirstaleista mediakenttää hallitsevat usein algoritmit ja automatisoidut teknologiat.³⁸ Ei ole aivan selvää, kuka määrittää joukkotiedotusvälineiden tai sosiaalisen median sisältöä ja millä perusteilla. Tekoälyn noustessa aihe voi muodostua entistä tärkeämmäksi, etenkin jos tietoa tai sananvapautta tullaan joillain perusteilla rajoittamaan.

Yksittäisellä sosiaalisen median kuluttajalla on mahdollisuus saada suodatettua ja itselle sopivaa sisältöä eteensä. Medioitumisen vanhat lainalaisuudet eivät ole niinkään enää päteet sosiaalisen median suhteen. Monet kokevat, että vallan vahtikoiran roolit ovat kääntyneet osin päinvastoin. Kansanedustajat ja muut yhteiskunnalliset toimijat pyrkivät etsimään Yleisradion julkaisuista kritisoitavaa. Asetelmaan on tullut muutos, sillä aiemmin juuri media tarkkaili ja ohjasi poliitikkojen toimintaa.³⁹

Sosiaalisen median alustat ovat muokanneet myös demokraattista vuoropuhelua ja poliittista toimintaa. Twitter on muovannut osaltaan poliittista viestintää, ja se on tarjonnut paremmat mahdollisuudet juuri populistisen retoriikan käyttöön.⁴⁰ Poliittinen viestintä on sosiaalisessa mediassa muuttunut suuntaan, missä politiikkaa ja vaikuttamista tehdään koko ajan.⁴¹ Pitkän aikavälin neuvottelut ja harkinta eivät kuulu sosiaalisen median keskustelukäytäntöihin. Verkkoympäristöissä tapahtuva yksilölähtöinen poliittinen toiminta on vähemmän harkitsevaa, melko lyhytjänteistä ja hyvinkin keskustelematonta.⁴² Samanlaista harkitsemattomuutta ja lyhytjänteisyyttä on havaittavissa myös tutkimukseni kuuden kansanedustajan Twitter-julkaisuissa. Kansanedustajat ovat osallistuneet rakentavaan keskusteluun usein vain samaa mieltä olevien kesken. Sen sijaan haastajien kanssa on siirrytty usein väittelyihin, kuten Jani Mäkelän Twitter-keskusteluista

³⁶ Seppänen & Väliaverron 2024, 276.

³⁷ Couldry & Hepp 2013, 197.

³⁸ Ibid.

³⁹ Herkman 2011, 32.

⁴⁰ van Kessel & Castelein 2016, 610.

⁴¹ Herkman 2011, 153–154.

⁴² Kaun 2015, 101–102.

voi huomata. Tutkimuksessani Yleisradion osalta ilmenee, että keskustelussa perussuomalaiset ovat vahvimmin äänessä, ja usein myös kovin äänensävyin.

Juha Herkmanin kirjoittama *Politiikka ja mediajulkisuus* on oiva käsikirja hahmottamaan suomalaista mediakenttää ja myös sen historiaa.⁴³ Herkman on myös tutkinut suomalaista populismia ja esimerkiksi perussuomalaisten mediasuhdetta. Kansallismielis-populistinen perussuomalaiset on tutkielmani kannalta keskeinen puolue, ja siksi populismia on käsitteenä tärkeä ymmärtää. Populismia määritellään ohuena ideologiana, jonka pääasiallinen tapa vaikuttaa on vahva ajatus kahdesta vastakkaisesta ryhmästä, eliitistä ja kansasta, jonka mielipide ei tule kuulluksi.⁴⁴ Juuri eliitin ymmärtäminen vastapuolena on keskeistä populismille, missä myös eliitin kanssa liittoutuneet vaaralliset tai epäilyttävät ryhmät saavat osansa kritiikistä.⁴⁵ Oikeistopopulismin ideologiaan kuuluu, että retoriikka sisältää sekä nationalistisia että konservatiivisia aatteita.⁴⁶ Perussuomalaisten populismissa kyseiset aatteet ovat toistuneet.

Mediaa ja populismia ovat Suomessa tutkineet Juha Herkmanin lisäksi esimerkiksi Mari K. Niemi sekä Topi Houni, jotka ovat muiden tutkijoiden kanssa koonneet kirjan *Media & populismi – työkaluja kriittiseen journalismiin*.⁴⁷ Kirjassa käsitellään paljon suomalaista mediakenttää, jonka erityispiirteenä on suhde perussuomalaisiin. Myös Niko Hatakan populismia käsittelevä luku samassa kirjassa on hyvä tietolähde populismin selittämiseksi.

Mediatutkimuksessa hyödynnän etenkin Seppäsen & Väliiverrosen kirjaa *Mediayhteiskunta – viestintä ja valta huomiotaloudessa*.⁴⁸ Kirja on tehty vuonna 2024, ja alati muuttuvan mediaympäristön kannalta uusi kirjallisuus aiheesta on myös oman tutkimukseni kannalta tärkeää. Kirjassa käsitellään kattavasti sosiaalista mediaa ja sen ominaispiirteitä, osin myös median suhdetta politiikkaan. Kirjasta saa hyvän näkemyksen myös sosiaalista mediaa ohjaavista algoritmeista. Algoritmien vaikutusta voi olla vaikea havaita, mutta ne joka tapauksessa vaikuttavat käyttäjän saaman informaatiovirran sisältöön. Algoritmien vaikutusvaltaa on vaikea todentaa, mutta yleisenä huomiona on se, että käyttäjälle ilmenee usein samankaltaista sisältöä mitä ennenkin.⁴⁹ Kuploutuminen omia ajatuksia tukevaan sisältöön on näin ollen todennäköistä.

⁴³ Herkman 2011.

⁴⁴ Hatakka 2018, 32–33.

⁴⁵ Hatakka 2018, 34.

⁴⁶ Ibid.

⁴⁷ Niemi & Houni 2018, 10.

⁴⁸ Seppänen & Väliiverrosen 2024

⁴⁹ Seppänen & Väliiverrosen 2024, 80.

Mediaan ja politiikkaan keskittyviä opinnäytetöitä on tehty runsaasti, ja tutkimuksessa hyödynnän myös muiden pro gradu- tutkielmia. Tero Lehtisen pro gradu -tutkimus vuodelta 2016 keskittyi Twitterissä tapahtuvaan poliittiseen viestintään ja siihen, miten 140 merkin julkaisut voivat vaikuttaa demokratiaan.⁵⁰ Lehtisen tutkimus on ajoittunut vuoden 2015 eduskuntavaalien alla käytyyn keskusteluun ja perehtyy demokratiateorioihin analysoimalla kyseisiä keskusteluja. Oma tutkimukseni keskittyy samankaltaisiin teemoihin, mutta pyrin enemmän kohdentamaan tutkimustani demokratian sijasta Yleisradioon ja sitä koskevaan keskusteluun, vaikka huomioin analyysissäni Twitterin ominaispiirteiden vaikutuksen poliittiseen viestimiseen.

Wilhelmiina Palonen on tutkinut vuoden 2017 Twitter-keskustelua Suomen hallituskriisistä, jolloin perussuomalaiset vaihtoi puheenjohtajaansa ja lopulta jakautui kahteen puolueeseen.⁵¹ Palonen on myös analysoinut Twitteriä aineistona, mutta keskittynyt enemmän siihen, mitä perussuomalaisten osalta on vuonna 2017 kirjoitettu. Palosen tutkimus on itselle kiinnostava siksi, että tutkimus on kohdistunut Twitteriin ja perussuomalaisiin. Toisaalta tutkimuksen kohteena on äänestäjät ja viestintä, eikä kansanedustajat kuten itsellä omassa tutkimuksessa.

Aino Ruutu on tutkinut Ylen uutissisällöstä feministisiä näkökulmia.⁵² Omassa tutkimuksessani Ylen nähdään kriitikoiden mielestä esittäneen feministisiä kantoja. Ruutu on tutkinut lähemmin kielellisiä valintoja ja diskursseja, joista pääosa on hänen tutkimuksessaan ollut kannatusdiskursseja, ja siksi oma tutkimukseni saa tutkimuksellista perspektiiviä hänen huomioistaan.

1.4 Yleisradion väitetyn puolueellisuuden historiakatsaus

Yleisradio on julkisesti omistettu ja rahoitettu mediatalo. Ylen päätehtävänä on tukea kansanvaltaa ja jokaisen osallistumismahdollisuuksia tarjoamalla monipuolisia tietoja sekä mielipiteitä, että vuorovaikutusmahdollisuuksia.⁵³ Lakiin määritetyt tehtävät edellyttävät Ylen olevan monipuolinen ja puolueeton tiedon tarjoaja, joka ei syrji toiminnallaan ja viestinnällään ketään. Vaikka Yle on sitoutunut puolueettomuuteen, monimuotoisuuteen ja luotettavuuteen, on sitä syytetty puolueellisuudesta ja arvoväritteisyydestä.

⁵⁰ Lehtinen 2016.

⁵¹ Palonen 2017.

⁵² Ruutu 2023.

⁵³ Ylen strategia ja tehtävät <<https://yle.fi/aihe/a/20-10002653>> [luettu 1.2.2025]

Eino Revon aikakautta 1965–1972 Yleisradion johdossa on pidetty selvästi poliittisena. Revon kausi puhuttaa oikeistopuolen kansanedustajia edelleen Ylen poliittista ideologiaa käsittelevässä keskustelussa. Yleisradion itse kustantamassa historiakirjassa Revon aikakautta perustellaan molemmin puolin, sekä puolesta että vastaan. Maailman tapahtumat 1960-luvulla ovat olleet kimmokkeena myös Ylen ohjelmistossa ja sisällössä tapahtuneelle puolueelliselle muutokselle. Salokankaan mukaan konflikti on ollut väistämätön ja muutosta on tarvittu.⁵⁴ Konfliktilla tarkoitetaan kirjassa vanhaa konservatiivista ja jämähtänyttä ajattelutapaa, jonka nähtiin näivettävän Yleisradiota hiljalleen. Yleisradion uusi linja poikkesi tuolloin perusteellisesti vanhasta, ja Revon aikana ohjelmistoa pyrittiin monipuolistamaan entisestä. Konservatiivisesta näkökulmasta katsottuna vanhojen tottumusten ja totuuksien kyseenalaistaminen aiheutti pahennusta.⁵⁵ Konservatiiviset puolueet kokoomus ja perussuomalaiset ovat myös tutkimukseni ajanjaksolla kritisoineet Yleisradiota.

Raimo Salokankaan kirjoittaman Ylen historian mielenkiintoisin ajatus Reporadiosta on se, että Revon aikakaudella harjoitettiin poikkeuksellisen paljon uudenlaista ajattelua, ja ohjelmatoiminnan muutos oli erittäin mittavaa. Mittavat muutokset loivat Reporadion aikana historiallisia rakenteita, joiden vaikutus on ulottunut pitkälle tulevaisuuteen.⁵⁶

Revon haluamaa yhteiskunnallista muutosta voi kuvailla eräänlaiseksi yhteiskunnalliseksi aktivismiksi. Eino Repo pääsi Ylen johtoon maalaisliittotaustaisen presidentti Urho Kekkosen avustuksella. Eduskunnassa oli 1966–1970 vasemmistoenemmistö, minkä pohjalta vasemmistolaisia päätyi enemmän julkisen sektorin johtopaikoille. Kekkosta ei haitannut Ylen vasemmistolaisuus, vaan Kekkosen nähtiin pikemminkin tukevan vasemmistolaista ja keskitettyä viestintäpolitiikkaa.⁵⁷ Keskeisin syy vasemmistolaisuuden hyväksymiseen on ollut YYA-sopimuksen neuvostosuhteiden keskeisyyttä painottaneessa poliittisessa kulttuurissa. Revon Yleisradion nähtiin olevan tuolloin paras ratkaisu valtakunnallisen viestinnän tuottamiseen.⁵⁸ Tutkimukseni kansanedustajat ovat esittäneet viime vuosina syytöksiä Ylen koetusta venäjämielisyydestä ja vasemmistolaisuudesta.

Eino Revon ajanjaksoa Ylen johdossa voi tulkita median avautumisena liberaalimpaan ja moniarvoiseen kulttuuriradikalismiin, vaikka muutosten liberaaliudesta voi olla montaa mieltä. Ylen aikakaudellaan Repo itse totesi linjauksestaan informatiivisesta ohjelmapolitiikasta:” *Erilaisia ja*

⁵⁴ Salokangas 1996, 245.

⁵⁵ Salokangas 1996, 245.

⁵⁶ Ibid

⁵⁷ Viljakainen 2008, 274–275.

⁵⁸ Salokangas 1996, 246.

toisiinsa nähden vastakkaisia maailmankatsomuksia, voidaan ja pitääkin ohjelmistossa esittää. Mutta itse katsomusten muodostaminen ei ole Yleisradion toiminnan tehtävä, vaan kunkin yksilön itsensä.”⁵⁹ Repo on siirtänyt vastuun ikään kuin kuulijalle. Toisaalta hän toteaa, että poliittista sisältöä on ollut tarjolla monipuolisesti. Moniäänisen sisällön puuttuminen on ollut tasaisesti kansanedustajien Yle-kritiikissä esillä.

1.5 Yle-kriittiset kansanedustajat

Tutkimuksessa analysoin kuuden suomalaisen kansanedustajan Twitter-julkaisuja, ja heidän osaltaan olen käynyt läpi kaikki Yle-aiheiset julkaisut Twitterissä aikavälillä 2014–2024. Yhteensä tarkasteluun sopivia Yle-kriittisiä tviittejä on ollut 285 kappaletta. Tarkasteluun valitut kansanedustajat ovat perussuomalaisten Jani Mäkelä Sebastian Tynkkynen, Sanna Antikainen ja Joakim Vigelius. Kokoomuksesta Yleä ovat kritisoineet Twitterissä etenkin Atte Kaleva sekä Tere Sammallahti. Näiden kuuden kansanedustajan julkaisut Ylestä nousevat esiin määrällisesti parhaiten muihin poliitikkoihin verrattuna. Kansanedustajat ovat tviitanneet keskimäärin 1,5 kertaa enemmän Yle-kriittisiä tviittejä verrattuna muihin perussuomalaisten kansanedustajiin, kuten Vilhem Junnilaan, Ville Tavioon tai Ville Rydmaniin. Tämä kuusikko on näin ollen paras ryhmä vastaamaan aineistolle esittämiini kysymyksiin.

Jani Mäkelä on toiminut tarkasteltavien poliitikkojen osalta pisimpään eduskunnassa. Mäkelä on 48-vuotias poliitikko ja hän on kotoisin Joutsenosta Etelä-Karjalasta. Mäkelä valittiin eduskuntaan vuonna 2015, ja on eduskunnassa yhä tällä hetkellä vuoden 2025 keväällä.⁶⁰ Mäkelä on ollut poliittisen uransa alusta lähtien kriittinen Ylen toimintaa kohtaan. Jani Mäkelän verkkosivuilla on mainittu tuoreimman kauden poliittisia tavoitteita, mutta Yleen ei sivuilla viitata.⁶¹ Mäkelä on korostanut julkisten menojen karsimisen tärkeyttä, ja valtion hallinnon supistaminen on yksi korostetuista tavoitteista. Mäkelä on omaksunut populistisen vaikuttamisen tyylin, ja hän on yksi aktiivisimmista ja kärjekkäimmistä suomalaisista sosiaalista mediaa hyödyntävistä poliitikoista. Mäkelän Twitter-tyyli perustuu varsin suoraviivaiseen ja joskus myös jyrkkään mielipiteiden esittämiseen. Populistinen viestintä ei ole Mäkelän kohdalla juuri muuttunut, on hänen edustamansa puolue ollut Suomessa hallitusvastuussa tai oppositiossa.

⁵⁹ Aikamatkoja 70-luvulle, 2. jakso: ”Aikamatkoja 70-luvulle: Reporadio esittää” Yle Areena, 1.7.2013.

<<https://areena.yle.fi/podcastit/1-1911741>> [kuunneltu 3.3.2025]

⁶⁰ Jani Mäkelä – Eduskunta, edustajan esittely <<https://www.eduskunta.fi/FI/kansanedustajat/Sivut/1301.aspx>> [luettu 19.4.2025]

⁶¹ Jani Mäkelän verkkosivut <<https://janimakela.fi/>> [luettu 26.2.2025]

Mäkelän poliittisen ajattelun perusta ilmenee jo hänen kotisivuiltaan. Hän mainitsee olevansa perheenisä, lihansyöjä, autoilija sekä isänmaallinen maltillinen konservatiivi.⁶² Näillä luonteenpiirteiden esittelyllä Mäkelä tekee eroa etenkin punavihreän suunnan ajattelumaailmaan. Liberaalissa ajattelussa on ollut vallalla kasvissyönti, autoilun vähentäminen sekä perinteisen perhemallin kyseenalaistaminen, mitä esimerkiksi liberaaliksi itseään määrittelevä vihreiden puolue ja heidän poliittinen ohjelmansa vuodelta 2023 osoittaa.⁶³ Mäkelän Twitter-tiliä katsomalla voi havaita juuri kyseisen liberaalista ajatusmaailmasta juontuvan vastakkainasettelun olevan ohjaava tekijä julkaisujen taustalla. Twitterissä Mäkelä on Suomen aktiivisimpia poliitikkoja. Yleisradiosta Mäkelä on myös tviitannut tutkimuksen kansanedustajista kaikkein eniten.

Tere Sammallahti on 43-vuotias kokoomusta edustava poliitikko, joka on toiminut eduskunnassa vuodesta 2023 lähtien.⁶⁴ Eduskuntaan hänet valittiin Uudenmaan vaalipiiristä, vaikka on kasvanut ja elänyt pitkään Pohjanmaalla Oulussa. Sammallahten verkkosivuilla mainitaan muutamia hänelle tärkeitä poliittisia tavoitteita, joista julkisen sektorin talouden vakauttaminen on yksi keskeisimmistä.⁶⁵ Verkkosivuillaan Sammallahti ilmoittaa iskulauseekseen: ”*Jos kukaan ei suutu, mikään ei muutu*”.

Sammallahti on ollut yhteiskunnallisesti aktiivinen jo 2010-luvun alkupuolelta asti, ja hän on kirjoittanut yhteiskunnallisia kannanottoja muun muassa Päivän Byrokraatti-blogiin.⁶⁶ Päivän Byrokraattiin kirjoittaa myös muita yhteiskunnallisia ajattelijoita, ja julkaisuja on myös Twitterin puolella. Usein julkaisut heijastavat Sammallahten korostamia teemoja, myös Yleisradiota koskevan kritiikin osalta. Varmuutta ei kuitenkaan ole siitä että, mitkä Päivän Byrokraatin teksteistä kuuluu Sammallahtelle. Yleisradiosta ei Sammallahten omilla verkkosivuillaan ole mainintaa. Sammallahten edustamasta arvomaailmasta nousee esille etenkin yrittäjyys sekä maanpuolustustahto. Nämä arvot näkyvät hänen Twitter-julkaisuissaan usein, ja etenkin maanpuolustusasiat korostuvat myös Yleisradiota koskevissa tviiteissä.

Yleisradio mainitaan Sammallahten laatimassa varjobudjetissa vuodelta 2020, jolloin hän on työskennellyt ajatuspaja Liberassa sisältöjohtajana. Esitetyssä budjetissa hän esittää Yleisradiolle osoitetun rahoituksen tiputtamista 150 miljoonaan euroon, mikä on huomattava pudotus noin 500

⁶² Ibid

⁶³ Vihreät, poliittinen ohjelma 2023–2027. <<https://www.vihreat.fi/vihreiden-poliittinen-ohjelma-2023-2027/>> [luettu 15.4.2025]

⁶⁴ Tere Sammallahti – Eduskunta, edustajan esittely <<https://www.eduskunta.fi/FI/kansanedustajat/Sivut/1493.aspx>> [luettu 19.4.2025]

⁶⁵ Tere Sammallahten verkkosivut <<https://teresammallahti.fi/>> [luettu 26.2.2025]

⁶⁶ Päivän Byrokraatin verkkosivut <<https://paivanbyrokraatti.com/>> [luettu 17.4.2025]

miljoonan vuosibudjetilla toimivan mediatoimijan osuudesta.⁶⁷ Sammallahten mukaan Yleisradio kykenisi toimimaan vähintään kelvollisesti tällä minimibudjetilla. Liberan varjobudjetissa Suomen valtion vuoden 2020 57,5 miljardin euron talousarvioesityksestä löytyi 'varovaisella tarkastelulla' 9,8 miljardin edestä supistettavaa. Samanlainen julkisen sektorin, sekä Ylen rahoituksen, pienentäminen ovat pysyneet Sammallahten politiikkaa keskeisesti ohjaavina aiheina.

Sanna Antikainen on toiminut kansanedustajana vuodesta 2019 lähtien.⁶⁸ Antikainen mainitsee verkkosivuillaan itselleen tärkeiksi teemoiksi perussuomalaisille tuttuja aiheita, kuten maahanmuuton hallitsemisen, suomalaisen kulttuurin ja perinteiden vaalimisen sekä autoilun kokonaiskustannusten laskemisen.⁶⁹ Antikainen on 36-vuotias perheenäiti, kotoisin Pohjois-Karjalasta ja asuu edelleen Outokummussa. Paikallisuus korostuu hänen politiikassaan vahvasti, ja etenkin verkkosivuilla kirjoitetuissa blogeissa alueelliset asiat ovat olleet usein esillä. Antikainen oli keväällä 2024 mukana perussuomalaisia koskettaneessa kohussa, kun hän oli kansanedustaja Timo Vornasen mukana Helsingin yöelämässä. Vornanen käytti tuolloin asetta vahvassa humalatilassa ja sai kohun jälkeen lähteä perussuomalaisten puolueesta.⁷⁰ Antikainen välttyi kuitenkin suuremmalta kohulta.

Yleisradiosta Antikainen ei verkkosivuillaan mainitse mitään, kuten ei julkisen sektorin säästötoimistakaan. Antikainen on korostanut usein nationalistisia teemoja Twitterissä. Maanpuolustusaiheet sekä huolet rajaan liittyvissä kysymyksissä ovat nousseet Twitterissä esille. Antikainen on kommentoinut etenkin sellaisia Ylen julkaisuita, joissa hän on havainnut maanpuolustustahtoa heikentäviä sisätöjä. Antikaisen poliittisen viestinnän tyyli on populistinen.

Atte Kaleva on 46-vuotias kokoomuksen kansanedustaja ja entinen Suomen armeijan sotilas. Kaleva on toiminut kansanedustajana syyskuusta 2021 lähtien, jolloin hän nousi varasijalta eduskuntaan Juhana Vartiaisen siirryttyä Helsingin pormestariksi.⁷¹ Kaleva on tutkinut islamiin liittyvää terrorismia ja sen vaikutusta länsimaihin. Kaleva ja hänen vaimonsa kidnapattiin Jemenissä usean kuukauden ajaksi vuonna 2012, kun Kaleva oli maassa tutkimukseensa liittyvällä matkalla.⁷² Kalevat vapautettiin neljän kuukauden kidnappausajan jälkeen. Kalevan tutkimus kohdistui juuri Lähi-idän

⁶⁷ Ajatuspaja Liberan varjobudjetti 15.9.2020. <<https://www.libera.fi/julkaisut/ajatuspaja-liberan-varjobudjetti-mika-on-valtion-ydintehtava/>> [luettu 26.2.2025]

⁶⁸ Sanna Antikainen – Eduskunta, edustajan esittely <<https://www.eduskunta.fi/FI/kansanedustajat/Sivut/1434.aspx>> [luettu 19.4.2025]

⁶⁹ Sanna Antikaisen verkkosivut <<https://www.antikainensanna.fi/>> [luettu 26.2.2025]

⁷⁰ "Vornanen erotettiin perussuomalaisten eduskuntaryhmästä – koko tiedotustilaisuus katsottavissa" Helsingin Sanomat 2.5.2024. <<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000010398728.html>> [luettu 15.4.2025]

⁷¹ Atte Kaleva – Eduskunta, edustajan esittely <<https://www.eduskunta.fi/FI/kansanedustajat/Sivut/1481.aspx>> [luettu 19.4.2025]

⁷² "Atte Kaleva: Pysin luomaan syvällistä suhdetta sieppaajiini" Yle 12.11.2014 <<https://yle.fi/a/3-7622799>> [luettu 27.2.2025]

alueen ääri-islamismiin ja sieltä tuleviin terrorismiuhkiin. Terrorismiin ja maahanmuuttoon liittyvät teemat ovat korostuneet myös Kalevan myöhemmällä poliittisella uralla.

Kaleva on korostanut esimerkiksi vuoden 2023 eduskuntavaalikampanjassaan taloutta, vapautta sekä demokratiaa, että turvallisuutta.⁷³ Twitterissä Kalevan teksteissä korostuu usein juuri Lähi-idän aiheet, sekä turvallisuuteen liittyvät teemat. Sen sijaan Ylen kritisointia ei kampanjassa tai missään muussakaan Kalevan poliittisia tavoitteita kertovassa asiayhteydessä mainita. Twitterissä Kalevalla näkyy etenkin Ylen ideologisen propagandan kritisointi, mitä on tapahtunut usein tietyn hetken aktiivisella tviittauksella. Kovan kritisoinnin jälkeen aihetta on voinut seurata monen kuukauden hiljaisuus.

Sebastian Tynkkynen on kuulunut perussuomalaisten puheenjohtajistoon vuodesta 2021 asti. Hän on yksi puolueen tunnetuimmista edustajista. Tynkkynen on 35-vuotias, avoimesti homoseksuaali ja toimii nykyisin europarlamentaarikkona. Tynkkynen on tehnyt politiikassa hyvin huomiohakuista tempauksia. Eduskunnassa hän piti vuonna 2021 8,5 tunnin puheen viivyttyäkseen EU:n elpymispakettia koskevaa äänestystä. Hänen tyyliinsä politiikassa on omintakeinen ja huomiohakuinen.

Tynkkynen on tavoittanut omissa vaalikampanjoissaan ison määrän nuoria äänestäjiä, yhtenä syynä tähän on Tynkkynen aktiivisuus sosiaalisen median kanavissa. Tynkkynen oli yksi eniten huomiota saaneista poliitikoista vuoden 2023 eduskuntavaalikampanjoinnissa, ja syynä siihen oli hänen julkaisunsa uudella sosiaalisen median alustalla Tiktokissa. Tiktokin videopohjaiset viestit olivat populistisia ja henkilökeskeisiä, ja tällä Tynkkynen saalisti ison äänisaaliin. Sebastian Tynkkynen verkkosivuilla mainitaan lähinnä vain siitä, millä tavalla hän haluaa politiikassa vaikuttaa.⁷⁴ Sen sijaan yksittäisten tai laajempien poliittisten teemojen korostamista ei verkkosivuilta löydy.

Yleisradio on ollut Tynkkynen kritiikin kohteena jo pitkään ja yhtiön aseman käsittely on tapahtunut pitkälti sosiaalisen median alustoilla. Eduskunnassa Tynkkynen on maininnut Ylen puheenvuoroissaan 18 kertaa. Puheissa on korostunut Ylen asema valtiollisena ja paikallisena tiedotusvälineenä, mutta Tynkkynen on lausunut näkemyksiä myös yhtiön rahoituksesta.⁷⁵ Twitterissä esiintynyttä Ylen puolueellisuuskritiikkiä Tynkkynen ei kuitenkaan ole juurikaan eduskunnassa esittänyt.

⁷³ Atte Kalevan verkkosivut <<https://www.attekaleva.fi/>> [luettu 27.2.2025]

⁷⁴ Sebastian Tynkkynen verkkosivut <<https://sebastiantynkkynen.com/esittely/>> [luettu 27.2.2025]

⁷⁵ Vp 2023, istunto 18, puhe 330, Sebastian Tynkkynen. 27.6.2023

<https://parlamenttisampo.fi/fi/speeches/page/s2023_1_018_330/table> [luettu 15.4.2025]

Joakim Vigelius on Tampereelta kotoisin oleva perussuomalaisten kansanedustaja, joka valittiin eduskuntaan vuonna 2023.⁷⁶ Vigelius on monilla politiikan mittareilla nuori poliitikko, sillä ikää Vigeliuksella on 28 vuotta. Vigeliuksen eduskuntavaalikampanja vuonna 2023 keskittyi Tynkkysen tavoin Tiktokissa vaikuttamiseen. Vigelius sekä Tynkkynen pystyivät aktivoimaan Tiktokin avulla nuoria äänestäjiä. Poliitikassaan Vigelius on pyrkinyt vaikuttamaan Yleisradion toimintaan muun muassa kritisoimalla Yleisradion kokoa ja rahoituksellista asemaa. Vigelius valittiin perussuomalaisten edustajana Ylen hallintoneuvostoon vuonna 2023.⁷⁷

Vigelius on päivittänyt edellisen eduskuntavaalikampanjan jälkeen omia verkkosivujaan uudelleen, johtuen kevään 2025 kuntavaaleista, joissa on itse ehdokkaana mukana. Vigelius mainitsee omaa politiikkaa ohjaaviksi teemoiksi perussuomalaisille tutun maahanmuuton rajoittamisen, sekä myös Euroopan Unionin kyseenalaistamisen.⁷⁸ EU:n lisäksi Vigelius esittää ajatuksiaan liberaalien arvojen vaikutuksesta yhteiskuntaan. Hänen mielestään esimerkiksi sukupuolikäsityksen muokkaaminen on yhteiskunnalle haitallista.⁷⁹ Vigeliuksen korostamat poliittiset teemat ovat muihin perussuomalaisten kansanedustajiin verrattuna samassa linjassa, mutta ehkä hieman normaalia pidemmälle argumentoituja, kuten Yleisradion rahoituksen tarkastelu myöhemmin osoittaa.

2. Kritiikki Yleisradion väitetystä poliittisesta ideologisuudesta

Tutkimuksen kansanedustajat ovat syyttäneet Yleä ideologisella asenteella toimisesta. Tutkija Juha Herkmanin mukaan hallintoneuvoston suunnalta tuleva ideologinen sääntely on vähentynyt Yleisradion osalta 2010-luvulla.⁸⁰ Ideologisuuden nähdään kritisoijien mielestä olevan yhä vakaasti yhtiön toiminnassa, ja siksi Ylen koettu ideologisuus on ollut tarkastelun kansanedustajille pysyvä kritiikin kohde. Yleä koskevassa kritiikissä ideologisuuteen ovat kuuluneet monet eri piirteet, mutta lähinnä sellaiset aihealueet, mitkä ovat yhdistettävissä punavihreisiin arvoihin liittyvään politiikkaan. Ideologisuuden ajatus Ylen taustalla on tutkimuksessa nähdyn Twitter-kritiikin osalta usein yhteydessä myös yhtiön historiaan.

⁷⁶ Joakim Vigelius – Eduskunta, edustajan esittely <<https://www.eduskunta.fi/FI/kansanedustajat/Sivut/1515.aspx>> [luettu 19.4.2025]

⁷⁷ ”Ylen hallintoneuvosto” Yle 2025, <<https://yle.fi/aihe/a/20-290364>> [luettu 17.4.2025]

⁷⁸ Joakim Vigeliuksen verkkosivut <<https://joakimvigelius.fi/etusivu/>> [luettu 10.3.2025]

⁷⁹ Ibid

⁸⁰ Herkman 2011, 137.

Tarkastelun kansanedustajat ovat esittäneet Yleä kohtaan kritiikkiä myös feminististen teemojen korostamisesta sisällössään. Heidän mielestään feministiset ajatukset korostavat samalla vasemmistolaisten puolueiden arvomaailmoja. Feminismiä määritellään aatteena, minkä tavoitteena on naisten yhteiskunnallisen arvon parantaminen, sukupuoliroolien muuttaminen sekä myös tasa-arvon parantaminen.⁸¹ Feministiseen ajattelutavan tunnusmerkit näkyvät kansanedustajien tviittien mukaan monimuotoisuuskoulutuksessa sekä niin sanotussa woke-sisällössä. Terminä woke on hyvin kiistanalainen, ja sillä pyritään myös esittämään syytöksiä poliittista vastapuolta eli liberaalia ajatusmaailmaa edustavia poliitikoita kohtaan. Woketuksella tarkoitetaan yleisesti sellaista ajatusta, jossa korostetaan henkilön valveutuneisuutta yhteiskunnallisissa keskusteluissa. Woken ajatusmaailmaan yhdistetään vähemmistöistä huolehtiminen sekä tasa-arvotemat.⁸²

Feministisiä ja liberaaleja uutismedian korostamia aiheita on tutkimuksen kansanedustajien mukaan myös Elokapinaa koskevissa sisällöissä, sekä myös Euroviisuja käsittelevissä sisällöissä. Tasa-arvoajattelun vääristymä sekä niin sanottu woken puolueelliseksi koetuissa Ylen sisällöissä ovat Twitter-keskustelijoiden mielestä ideologista ja Ylen vasemmistolaisuutta korostavia seikkoja. Perussuomalaisia tutkineen Markku Jokisipilän mukaan oikeistopopulistit ajautuvat väistämättä törmäykseen liberaalidemokraattisen arvopohjan kanssa.⁸³ Yllä esitetyt esimerkit feminismin ilmenemisestä ovat juuri liberaalidemokraattista arvopohjaa. Kansanedustajat ovat pyrkineet etsimään kritiikkiinsä kyseisiä feminismin piirteitä osoittavia aiheita Ylen sisällöstä, jotta he ovat voineet esittää kritiikkiä puolueellisuudesta.

2.1 Vasemmistopuolueita suosien, oikeistopuolueita vastaan

Kriitikot esittävät usein, että Yle on poliittiselta ideologialtaan vasemmistolainen toimija. Poliittisesti värittyneenä koettu Ylen historiatausta esiintyy myös monesti Twitter-kritiikissä. Tutkimukseni poliitikot ovat löytäneet Ylen julkaisuista mielestään poliittisesti latautuneita uutisia, ohjelmasisältöjä, henkilövalintoja sekä juttutyyppejä. Useimmissa julkaisuissa Ylen ideologisuus esiintyy kriitikoiden mielestä tietynlaisen punavihreän arvomaailman korostamisena. Vasemmistolaisuuden kritiikki on usein kantavana teemana Yle-kriittisten julkaisujen taustalla.

⁸¹ Kosonen 1996, 193.

⁸² Asen 2024, 1030.

⁸³ Jokisipilä 2021, 180.

Elinkeinoelämän valtuuskunnan syksyllä 2024 suoritetussa kyselyssä suomalaisista 40 prosenttia näki Ylen edustavan vasemmistolaista ajatusmaailmaa, kun taas 49 prosenttia kyselyyn vastanneista näki, ettei Yle edusta vasemmistoa eikä oikeistoa.⁸⁴ Kyselyn perusteella suomalaiset ovat epäileväisempiä median ja Ylen puolueettomuutta kohtaan. Kyselyssä tarkasteltiin Yle uutisten puolueettomuutta, ja analyysin perusteella vasemmistolaisuutta on aistittavissa kuluttajien puolelta. Kyselyyn vastanneet perussuomalaisten kannattajat eivät koe Yle uutisten sisältöä luotettavaksi, sillä kolmannes pitää Ylen uutisointia maailman tapahtumista totuudenmukaisena.⁸⁵

Poliittisuuden kritisointi ilmenee Twitter-julkaisuissa siten, että Ylen nähdään kriitikoiden mielestä toimivan vasemmistopuolueiden puolesta, tai erinäisin tavoin oikeistopuolueita vastaan. Puolueellisuuden kritiikki ei koske pelkästään suomalaista politiikan kenttää, vaan kriitikoiden mielestä koettua puolueellisuutta ilmenee uutisoinnissa myös muualta maailmasta. Kriitikot ovat kokeneet, että vasemmistopuolueet ovat saaneet Yleltä erilaista kohtelua kuin esimerkiksi perussuomalaiset.

Kritiikin mukaan Ylen kolumnisteiksi valitaan enemmän vasemmistolaisina pidettyjä yhteiskunnallisia keskustelijoita. Myös tutkimukset joihin Ylen artikkeleissa viitataan, ovat kriitikoiden mielestä enemmän vasemmistopuolueen ideologista ajatusmaailmaa tukevia. Aihetta ei ole tutkittu, eikä tutkimusten tai kolumnistien puolueellista näkökulmaa ole helppo todentaa. Sisällössä voi kuitenkin ilmetä vasemmistolaisuuteen liitettäviä ajatusmalleja, esimerkiksi vahvan julkisen sektorin tukemisena tai talouskasvun tavoitteelle rakennetun politiikan kyseenalaistamisena. Jani Mäkelä on havainnut kolumnistien valitsemisen lisäksi myös haastateltavien valinnoissa puolueellisuutta.

”Kysymys; miksi @Yleisradio tarjoaa kolumnipaikkaa valikoiduille kolumnisteille? Miten tämä yleensäkin palvelee yhtiön tehtävää tiedonvälityksessä?”⁸⁶ – Jani Mäkelä

Jani Mäkelä on kommentoinut Twitterissä hänelle linkattua artikkelia, jossa Yle on haastatellut nuorta naista ja kysynyt hänen mielipidettään veronmaksun tärkeydestä. Naisen haastattelu on otsikoitu seuraavasti: *”Ada Aug Sarmiala, 21, on iloinen veronmaksaja kuten valtaosa suomalaisista: ”Näin*

⁸⁴ ”Mainettaan parempi – Suomalaiset luottavat kotimaiseen mediaan aiempaa enemmän” EVA 25.3.2025 <https://www.eva.fi/wp-content/uploads/2025/03/eva-analyysi-no-146.pdf> [luettu 31.3.2025]

⁸⁵ Ibid.

⁸⁶ Jani Mäkelän tviitti 16.5.2020 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1261651916087603201>> [luettu 10.3.2025]

se meidän hyvinvointiyhteiskuntamme mahdollistuu".⁸⁷ Artikkelissa mainitaan, että Sarmiala ilmoittautui iloiseksi veronmaksajaksi, kun Yle oli sellaista haastatteluunsa pyytänyt. Mäkelä on viitannut tviitissään vasemmistoliittoon. Hyvinvointiyhteiskunnan rahoittaminen verovaroilla on vasemmistolaiseen politiikkaan liitetty aihe.⁸⁸

*"Aika hyvin löytänyt @Yleisradio taas juttuunsa satunnaisen vasemmistoliiton aktiivitoimijan!"*⁸⁹ – Jani Mäkelä

Tere Sammallahti on puolestaan kritisoinut hänen mielestään talouskasvun priorisointia kyseenalaistavaa kirjoitusta. Sammallahtien edustaman kokoomuksen vuoden 2023 eduskuntavaaliohjelmassa mainitaan ensimmäisenä talouskasvun tärkeys.⁹⁰ Talouskasvun puolesta puhuminen on Sammallahtelle tärkeää, ja siten Ylen kolumnin sanomaa voi pitää vastakkaisena kokoomuksen ja Sammallahtien politiikkaa kohtaan. Ylen kolumni on otsikoitu seuraavasti: *"Anni Marttisen kolumni: Elämä ilman talouskasvun pakkoa olisi erilaista mutta parempaa"*.⁹¹ Kolumnissa mainitaan, että Suomen kaltaisessa hyvinvointivaltiossa vain talouskasvu voi mahdollistaa verorahojen avulla hyvinvoinnin tason, minkä kolumnisti kokee ongelmalliseksi ajatustavaksi.

*"Kerta toisensa jälkeen Yle antaa alustansa jollekin sosialistille markkinointialustaksi. Tällä kertaa kolumnistirekry on degrowth-sosialisti, jonka lähteissä visioidaan 'suuren harppauksen' päässä olevasta 'uudesta talousjärjestelmästä'. Älytöntä"*⁹² – Tere Sammallahti

Jani Mäkelä on omaksunut Twitterissä ja muussa poliittisessa viestinnässään haastamisen, eikä hän usein sanomisissaan perääntynyt. Median ja yhteiskunnan välistä suhdetta tutkineiden Esa Väliwerrosen ja Janne Seppäsen mukaan aitoudella sekä autenttisuudella menestyy sosiaalisen median alustoilla nykypäivänä.⁹³ Osansa Mäkelän kritiikistä ovat saaneet myös Ylen toimitusjohtaja Merja Ylä-Anttila sekä loppuvuodesta 2024 eläköitynyt päätoimittaja Jouko Jokinen, jotka Mäkelä on usein merkinnyt tviittiinsä mukaan.

⁸⁷ "Ada Aug Sarmiala, 21, on iloinen veronmaksaja kuten valtaosa suomalaisista: 'Näin se meidän hyvinvointiyhteiskuntamme mahdollistuu'" Yle 10.11.2021 <<https://yle.fi/a/3-12181537>> [luettu 14.4.2025]

⁸⁸ Vasemmistoliiton eduskuntavaaliohjelma 2019 <<https://vasemmisto.fi/eduskuntavaaliohjelma-2019/>> [luettu 16.4.2025]

⁸⁹ Jani Mäkelän tviitti 10.11.2021 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1458523995398094855>> [luettu 13.3.2025]

⁹⁰ Kokoomuksen eduskuntavaaliohjelma 2023 <<https://www.kokoomus.fi/kokoomuksen-eduskuntavaaliohjelma-2023/>> [luettu 14.4.2025]

⁹¹ "Anni Marttisen kolumni: Elämä ilman talouskasvun pakkoa olisi erilaista mutta parempaa". Yle 11.10.2024 <<https://yle.fi/a/74-20115725>> [luettu 14.4.2025]

⁹² Tere Sammallahtien tviitti 15.10.2024 <<https://x.com/TereSammallahti/status/1846244345306849614>> [luettu 14.3.2025]

⁹³ Väliwerrosen & Seppänen 2024, 183–185.

Jani Mäkelä on tviitannut keväällä 2021 uudelleen Kimmo Sasin tviitin, jossa entinen kokoomuksen kansanedustaja Sasi kertoo, että: ”Kun katson #hallitus exit infoa @Yletv1, totean, että Ylestä on tullut hallituksen radio. Demokratiassa hallitus julkista suunnitelmansa, media tekee toimituksellista aineistoa siitä ja kysyy hallitukselta. Suorat omilla ehdoilla pidettävät puheet kuuluvat toiseen järjestelmään.”⁹⁴. Sasin huomio on kohdistunut Ylen uutisointiin korona-ajan rajoitusten purkamisissa. Samaan viestiketjuun ovat vastanneet myös Ylen Jouko Jokinen sekä Merja Ylä-Anttila. Jouko Jokinen on kirjoittanut aiheeseen liittyen, että Twitter-keskustelun taso hävettää, johon Mäkelä on kommentoinut Jouko Jokisen suuntaan. Keskusteluyhteyttä ei miesten välillä ole syntynyt. Herkman ennusti vuonna 2011 sosiaalisessa mediassa käytävän poliittisen keskustelun polarisoituvan kahteen vastakkaiseen leiriin, mistä on varmasti jo tuolloin ollut viitteitä. Keskustelun suuntana on kahden vastakkaisen näkemyksen väittely, jossa aitoa keskusteluyhteyttä ei synny.⁹⁵ Havainto kuvastaa Mäkelän ja Ylen edustajien välistä väittelyä.

*”Jokinenkin osasi töksäyttää kokonaisen lauseen. Harvinaista eikä jokapäiväistä, tuosta saat varmaan jonkun tulospalkkion veronmaksajien pussista? Joko on entiset muuten käytetty?”*⁹⁶ – Jani Mäkelä

Sdp:n ja Sanna Marinin johtama hallitus (2019–2023) ei ole monen Yle-kriitikon mielestä saanut kriittistä tarkastelua Ylen suunnalta. Monesti perussuomalaiset ovat esittäneet puolueellisuusväitettä, jossa väitetään Ylen ja punavihreiden puolueiden toimivan yhteen maaliin. Ideologinen vastakkainasettelu on populistisille puolueille ydintoimintaa.⁹⁷ Jani Mäkelä on puhunut eduskunnassa Ylestä ja Marinista keväällä 2022, alla olevassa lainauksessa on osa puheesta.

*”Ja yhä edelleenkin, yhä edelleenkin pääministeri pääsee Suomen televisiossa Yleisradiolla parhaaseen katseluaikaan A-studiossa toistuvasti ääneen yksinään, ilman haastamista, ilman ketään kyseenalaistamassa hänen puheitaan, toimittaja myötäilemässä hänen puheitaan. Onko pääministeri sitten kertonut, ettei hän tule paikalle, jos sinne tulee joku vastaväittäjä, ja Yleisradio tehnyt tällaisen journalistisen linjauksen, että pääministeri pääsee sitten yksinään paikalle?”*⁹⁸ – Jani Mäkelä

⁹⁴ Kimmo Sasin tviitti 21.4.2021 <<https://x.com/KimmoSasi/status/1384756221824090112>> [luettu 16.4.2025]

⁹⁵ Herkman 2011, 156–157.

⁹⁶ Jani Mäkelän tviitti 21.4.2021 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1384833162455486465>> [luettu 18.3.2025]

⁹⁷ Van Kessel & Castelein 2016, 597–598.

⁹⁸ Vp 2022 – istunto 62 – puhe 88, Jani Mäkelä 24.5.2022 <http://ldf.fi/semparl/speeches/s2022_1_062_088> [luettu 20.5.2025]

Mäkelä on esittänyt Marinista samanlaista kritiikkiä myös Twitterissä, jossa hän on kommentoinut esimerkiksi Marinin haastattelua Ylen A-studiossa. Ylen A-studio kokoaa eri puolueiden edustajia keskustelemaan ajankohtaisista aiheista, ja Mäkelä on kokenut Ylen toiminnan keskusteluissa vääränlaiseksi, kuten hän alla olevassa tviitissä esittää. Sdp:n Sanna Marin on ollut usein Mäkelän tviittien kohteena, mikä osaltaan kertoo Marinin vahvasta poliittisesta asemasta, sekä myös siitä, kuinka poliittiset vastustajat Mäkelän tavoin ovat yrittäneet etsiä virheitä Marinin toiminnasta.

”Eilinen #ylestudio ja Marin olivat journalistinen pohjanoteeraus @Yleisradiolta. Toimittaja piipitti niin peloissaan, että sekosi sanoissaan papereineen. Pääministeri yksin vastaamassa kiltteihin kysymyksiin, ilman mitään haastamista. Elämmekö jossain Pohjois-Koreassa?”⁹⁹ – Jani Mäkelä

Ylen presidentinvaaleja (2024) koskeneessa kyselyssä vuonna 2021 ilmeni, että Marin oli tuolloin toteutetussa spekulatiivisessa äänestyksessä ensimmäisenä.¹⁰⁰ Mäkelä kysyy, että tekisikö Yle sellaisen kyselyn mihin Marin ei sopisi.

”Hei Yle. Tekisittekö kyselyn mihin Sanna ei nyt sitten varsinaisesti sovi? Se olisi hyvin mielenkiintoista.”¹⁰¹ – Jani Mäkelä

Kevään 2023 eduskuntavaalien myötä Sanna Marinin puolue Sdp jäi oppositioon, ja Marinista tuli pääministerikauden jälkeen normaali rivikansanedustaja. Marin päätti syyskuussa 2023 jättäytyä pois kansanedustajan tehtävistä. Sanna Marinin jäähyväisistä kertovan Ylen uutisen otsikko on myöhemmin ollut nähtävillä muodossa: *”Muodin asiantuntijat kehuvat Marinin jäähyväisasua – Sami Sykkö: ’Hän luopuu puolueen johtamisesta tyylillä’”*.¹⁰² Mäkelän tviitissä ilmenevä Ylen aiempi otsikointi aiheesta ei ole hänen mielestään puolueeton.

”Somessa leviää ruudunkaappaus, jossa @yleuutiset otsikoi: ’Sanna Marinin jäähyväisasu hehkuu voimaa, aatetta, asiaa, itsevarmuutta, tyyliä ja dynaamisuutta’. Uutisessa otsikko ei ole tällainen, eikä näy että otsikko olisi päivitetty. Muutitteko otsikkoa, @Yleisradio?”¹⁰³ – Jani Mäkelä

⁹⁹ Jani Mäkelän tviitti 23.12.2021 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1473915135249068032>> [luettu 6.3.2025]

¹⁰⁰ ”Herätys: Sanna Marin Ylen presidenttikyselyn ykkönen, USA jäädettiin Lähi-idän asekaupat, pappi saa nettisaarnassa sydämiä ja peukutusta” Yle 28.1.2021 <<https://yle.fi/a/3-11759839>> [luettu 16.4.2025]

¹⁰¹ Jani Mäkelän tviitti 28.1.2021 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1354688485865775107>> [luettu 18.3.2025]

¹⁰² ”Muodin asiantuntijat kehuvat Marinin jäähyväisasua – Sami Sykkö: ’Hän luopuu puolueen johtamisesta tyylillä’”. Yle 1.9.2023 <<https://yle.fi/a/74-20048201>> [luettu 14.4.2025]

¹⁰³ Jani Mäkelän tviitti 2.9.2023 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1697899712588738665>> [luettu 19.3.2025]

Mäkelä on kommentoinut myös Ylen uutisointia Sanna Marinin aamupalakohuun liittyen. Marina syytettiin, kun hänen nähtiin maksattaneen pääministerikaudellaan aamupalatarvikkeita valtioneuvoston kanslian varoilla 850 euron edestä.¹⁰⁴ Ylen uutisessa mainitaan, että Iltalehden juttu olisi synnyttänyt jupakan Marinin aamupalaetuun liittyen.¹⁰⁵ Mäkelä on kommentoinut aiheita kysyvästi, että olisiko valtioneuvosto kieltänyt Yleä uutisoimasta aiheesta itse. Alla olevat tviitit osoittavat mielestäni sitä, miten Mäkelä kokee valtioneuvoston eli hallituksen olleen yhtä Ylen kanssa.

”Ette saaneet @Yleisradio lupaa @valtioneuvostolta uutisoida itse asiasta? #reporadio”¹⁰⁶ – Jani Mäkelä

”Hyvä huomio. Edelleenkään Suomen media, etenkin @Yleisradio @yleuutiset @ YleAstudio ei uskalla haastaa Marina, vaan toimii tämän puudelina sekä agendan aisankannattajana.”¹⁰⁷ – Jani Mäkelä

2.2 Ulkomaiden vaaleissa puolueellisuutta

Yle uutisoi usein muiden maiden vaaleista ja niissä tapahtuvista muutoksista. Tutkimukseni kansanedustajien Twitter-kritiikissä Ylen on nähty olleen puolueellinen, ja antaneen tukensa usein vain vasemmistolaisille ja vihreille puolueille. Samalla Ylen on nähty olleen oikeistopuolueita ja -poliitikkoja vastaan, mikä on myös Suomen sisäisiin asioihin liittyvissä Yle-kriittisissä tviiteissä yleistä. Esitetty vasemmiston tukeminen yli valtiorajojen on monen Yle-kriitikon mielestä ihmeellistä, ja puolueellisuutta on havaittu monissa eurooppalaisten vaalien uutisoinneissa. Ylen uutisointi Yhdysvaltojen presidentinvaaleista on koettu myös muutamien kriitikoiden osalta puolueelliseksi. Kriitikoiden mielestä oikeistopuolueiden käsittely ei ole onnistunut Ylen osalta. Jani Mäkelä näkee Ylen ikään kuin olleen itse ehdolla, on kyseessä ollut Puolan, Ruotsin, Unkarin tai Italian parlamenttivaalit.

¹⁰⁴ ”Valtioneuvoston kanslia sai huomautuksen pääministeri Sanna Marinille maksetuista aamupaloista ja aterioista – toiminta rikkoi lakia” Yle 5.12.2022 <<https://yle.fi/a/3-12683523>> [luettu 14.4.2025]

¹⁰⁵ ”Iltalehden juttu synnytti jupakan Marinin aamiaisista – nyt politiikan ja viestinnän asiantuntijat kertovat, mikä kaikki asiassa kuohuttaa” Yle 26.5.2021 <<https://yle.fi/a/3-11949440>> [luettu 14.4.2025]

¹⁰⁶ Jani Mäkelän tviitti 26.5.2021 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1397539396908470273>> [luettu 18.3.2025]

¹⁰⁷ Jani Mäkelän tviitti 7.4.2021 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1379650112603951105>> [luettu 10.3.2025]

Jani Mäkelä on kommentoinut Ylen puolueellisena kokemaansa uutisointia Puolan parlamenttivaaleista vuodelta 2019. Yle on kirjoittanut Puolan vaaleista Twitterissään seuraavasti: *”Yle seuraa Puolan jännitteisiä vaaleja – ’Valitsemme demokratian ja autoritarisuuden välillä’”*.¹⁰⁸ Mäkelän on nähnyt naurettavana Ylen esittämää huolta demokratian tilasta. Puolan vaalit päättyivät hallitsevan konservatiivisen Laki ja Oikeus -puolueen voittoon.¹⁰⁹

*”Taasko siinä käy niin,, että YLE häviää vaalit?”*¹¹⁰ –Jani Mäkelä

Jani Mäkelän mukaan Yle on myös Unkarin vuoden parlamenttivaaleissa 2022 osoittanut puolueellisuutta. Unkari sekä Puola ovat olleet 2020-luvun vaihteessa Euroopan Unionille hankalia käsiteltäviä maiden asettuessa unionin määrittelemiä oikeusvaltioperiaatteita vastaan.¹¹¹ Perussuomalaisten tavoin kyseisten maiden hallitsevat puolueet ovat olleet konservatiivisia, joten siksi Mäkelän voi nähdä puolustaneen aatteellisesti omankaltaista puoluetta kritisoidessaan Ylen sisältöjä Unkarista sekä Puolasta. Alla esitetyt tviitit koskevat Ylen esittämiä uutisia Unkarin vaaleista syksyllä 2021. Jälkimmäinen tviittaus koskee Ylen uutista, jossa kirjoitetaan, että: *”Unkarin oppositio ponnistaa yhdessä yksinvaltaista Viktori Orbania vastaan – nyt ratkeaa kenestä tulee pääministeriehdokas kevään vaaleihin”*.¹¹²

*”Käykö tässä taas niin että YLE häviää vaalit?”*¹¹³ – Jani Mäkelä

*”Yle yrittää taas hybridi vaikuttaa muiden maiden vaalituloksiin.”*¹¹⁴– Jani Mäkelä

Italiassa vaalit vuonna 2022 voittaneen populistisen ja kansalliskonservatiivisen radikaalioikeistolaisen Italian Veljet -puolueen poliittisesta suuntauksesta käytiin tarkastelun kansanedustajien osalta keskustelua. Päivän Byrokraatti on oikeistolaisen politiikan kannattaja, jonka kirjoituksia voi lukea Päivän Byrokraatin ylläpitämästään blogista tai Twitteristä.¹¹⁵ Tere Sammallahti on ollut yksi sivuston ylläpitäjistä ja noin viidestätoista kirjoittajista.¹¹⁶ Päivän

¹⁰⁸ Yle Uutisten tviitti 13.10.2019 <<https://x.com/yleuutiset/status/1183364773305638913>> [luettu 15.4.2025]

¹⁰⁹ ”Puolassa hallitseva Laki ja Oikeus-puolue voitti parlamenttivaalit” Yle 14.10.2019 <<https://yle.fi/a/3-11018614>> [luettu 15.4.2019]

¹¹⁰ Jani Mäkelän tviitti 13.10.2019 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1183365693581991937>> [luettu 10.3.2025]

¹¹¹ De Burca 2022, 13–14.

¹¹² ”Unkarin oppositio ponnistaa yhdessä yksinvaltaista Viktor Orbania vastaan – nyt ratkeaa kenestä tulee pääministeriehdokas kevään vaaleihin” Yle 16.10.2021 <<https://yle.fi/a/3-12147785>> [luettu 15.4.2025]

¹¹³ Jani Mäkelän tviitti 16.10.2021 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1449424524206907406>> [luettu 13.3.2025]

¹¹⁴ Jani Mäkelän tviitti 16.10.2021 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1449429865925644289>> [luettu 13.3.2025]

¹¹⁵ Päivän Byrokraatin kotisivut <<https://paivanbyrokraatti.com/>> [luettu 27.3.2025]

¹¹⁶ ”Kuka on Päivän Byrokraatti?” Helsingin Sanomat 19.8.2019 <<https://www.hs.fi/nyt/art-2000006208771.html>> [luettu 14.4.2025]

Byrokraatin blogijulkaisussa pohdittiin syksyllä 2022 sitä, miksi Yle pitää Italian uutta pääministeriä Giorgia Melonia ja hänen puoluettaan Italian Veljiä äärioikeistolaisena puolueena. Antikainen näkee, että Yle ja Helsingin Sanomat ovat painottaneet liikaa Italian vaalien voittajapuolueen fasistista aateperintöä.

Sanna Antikainen on siteerannut blogin ajatusta siitä, että miksi journalismissa tehdään niin räikeitä kannanottoja, vaikka hän ei näe italialaisen puolueen olevan edes äärioikeistolainen. Ylen otsikko Italian vaaleihin liittyen kuuluu seuraavasti: *”Italian johtoon nousee äärioikeistolainen äiti, joka vastustaa maahanmuuttoa ja syrjii seksuaalivähemmistöjä”*.¹¹⁷ Uutisen otsikossa mainitut maahanmuutto sekä seksuaalivähemmistöjen asiat ovat Antikaisen puolueelle perussuomalaisille merkityksellisiä poliittisia aiheita, kuten vuoden 2021 puolueen kuntavaaliohjelmasta ilmenee.¹¹⁸ Puolue on kritisoinut Suomen maahanmuuttopolitiikkaa liian avoimeksi, ja puolustanut klassista miehen ja naisen välistä perhemallia.

*”Ei sentään äärioikeistoa vaan ihan fasismia Ylen mukaan. Joku kuva on kuulemma sama niiltä ajoilta ja tämä todistaa sen. Hienoa journalismia on saanut taas seurata, kun Yle ja Hesari hävisivät taas vaalit.”*¹¹⁹ – Sanna Antikainen

Vuoden 2020 syksyllä Sanna Antikainen on kommentoinut A-studion asiantuntijoita, joista kumpikaan ei ole hänen mielestään ollut Yhdysvaltojen presidentin Donald Trumpin puolella. Asiantuntijat lyövät niin sanotut ylävitokset Antikaisen tviitin oheen linkatulla videolla keskustelun päätteeksi, mitä voi pitää tietynlaisena osoituksena asiantuntijoiden yhteisestä ajatuksesta Trumpin suhteen. Trump on kyseisenä ajankohtana tehnyt istuvana presidenttinä kampanjaa tuleviin presidentinvaaleihin.

*”Yle vajoaa yhä alaspäin. Se ei enää edes yritä esittää puolueetonta.”*¹²⁰ – Sanna Antikainen

Donald Trumpin hävisi vuoden 2020 Yhdysvaltain presidentinvaaleissa Joe Bidenille. Trumpin tappiota kuvailtiin Ylen sivuilla seuraavalla otsikolla: *”Kirjeenvaihtajalta: Trumpin kannattajat*

¹¹⁷ ”Italian johtoon nousee äärioikeistolainen äiti, joka vastustaa maahanmuuttoa ja syrjii seksuaalivähemmistöjä”, Yle 26.9.2022 <<https://yle.fi/a/3-12638294>> [luettu 14.4.2025]

¹¹⁸ Perussuomalaiset kuntavaaliohjelma 2021 <<https://www.perussuomalaiset.fi/wp-content/uploads/2021/01/PSkuntavaaliohjelma2021.pdf>> [luettu 16.4.2025]

¹¹⁹ Sanna Antikaisen tviitti 26.9.2022 <<https://x.com/SannaAntikainen/status/1808860813903499367>> [luettu 6.3.2025]

¹²⁰ Sanna Antikaisen tviitti 30.9.2020 <<https://x.com/SannaAntikainen/status/1311220956506005512>> [luettu 11.3.2025]

taistelevat nyt luuserin puolesta – republikaaneilla ei ole voittajaa tarjolla”.¹²¹ Trumpin toimintaa itsessään Mäkelä ei kommentoi, mutta hän on osoittanut tukeaan Trumpille aiemmin. Tviitissä Mäkelä korostaa, että toisen poliitikon haukkuminen luuseriksi ei ole journalistisesti oikein.

”Yle kutsuu toisen maan väistyvää presidenttiä luuseriksi. Aika ohuella ovat jatkossa hurskastelemaan muiden kielenkäytöstä.”¹²² – Jani Mäkelä

”Jep. Trumppia voi morkata veronmaksajien massin turvin, aamuin illoin – satoi tai paistoi! Teillä on varmasti todella kivaa.”¹²³ – Jani Mäkelä

Jani Mäkelän alla oleva tviitti osoittaa sitä, miten hän on pyrkinyt etsimään jatkuvasti Yleen liittyvissä aiheissa puolueellisuutta. Mäkelä on vastannut marraskuussa 2023 Ylen Espanjan kirjeenvaihtajan Maija Salmen tviittiin, jossa Salmi on kommentoinut julkaisussaan Espanjan parlamenttivaalien tulosta vasemmistoa tukevasti. Salmi on kirjoittanut seuraavasti: *”Nyt se on varmaa. 179 ääntä puolueesta ja pääministeri Pedro Sanchez jatkaa Espanjan johdossa. Helppoa ei tule olemaan ja lupaukset ovat suuria, mutta Espanja otti askeleen eteen eikä taakse. Espanjassa on kenties Euroopan vasemmistolaisiin hallitus.*¹²⁴

*”Onko omasi vai peräti @Yleisradion virallinen kanta, tämä minkä otit Espanjan hallitusratkaisuun?”*¹²⁵ – Jani Mäkelä

Sebastian Tynkkynen näkee Ylen hävinneen vuoden 2022 Ruotsin parlamenttivaalit, ja ilmoittavan katkerana siitä omissa uutisissaan. Ylen kirjeenvaihtaja Ruotsista on kirjoittanut maan vaaleista otsikolla *”Ruotsi käpertyy sisäänpäin – porvarihallitus on ruotsidemokraattien panttivankina*”.¹²⁶ Tynkkynen on tarttunut otsikointiin ja toteaa ensin tviitissään Ylen olevan ihan kriisissä. Toisessa tviitissä, jota on siteerattu alla, Tynkkynen ihmettelee Ylen toimittajan esittämää vertausta panttivankitilanteeseen. Sanna Antikainen on kommentoinut samaa Ylen uutista, ja hän kummastelee sanavalintaa ruotsidemokraattien puheenjohtajasta Jimmie Åkessonista, jonka nähdään Ylen jutun mukaan vetelevän uuden hallituksen taustalla naruista jengijohtajan tavoin. Ruotsidemokraatit on

¹²¹ ”Kirjeenvaihtajalta: Trumpin kannattajat taistelevat nyt luuserin puolesta – republikaaneilla ei ole voittajaa tarjolla” Yle 13.12.2020 <https://yle.fi/a/3-11695041> [luettu 15.4.2025]

¹²² Jani Mäkelän tviitti 13.12.2020 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1338110561767317507>> [luettu 10.3.2025]

¹²³ Jani Mäkelän tviitti 18.4.2020 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1251429420348461056>> [luettu 10.3.2025]

¹²⁴ Maija Salmen tviitti 16.11.2023 <<https://x.com/maijasalmi/status/1725126047408988519>> [luettu 17.4.2025]

¹²⁵ Jani Mäkelän tviitti 17.11.2023 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1725451223136899165>> [luettu 19.3.2025]

¹²⁶ ”Ruotsi käpertyy sisäänpäin – porvarihallitus on ruotsidemokraattien panttivankina” Yle, 14.10.2022. <<https://yle.fi/a/3-12659600>> [luettu 19.3.2025]

perussuomalaisten populistinen veljespuolue Ruotsissa, ja heidän politiikassaan korostuvat kansalliskonservatismi sekä maahanmuuttajat.¹²⁷ Oikeistopopulismia tutkineet Erkka Railo ja Vesa Vares toteavat, että ruotsidemokraatit on perussuomalaisia aatteellisesti lähinnä pohjoismaisessa vertailussa.¹²⁸ Alla olevissa tviiteissä Ylen toimittajan sanavalinnat ruotsidemokraateista ovat olleet Antikaisen ja Tynkkysen mielestä epäasiallisia.

”Hävisi ja rajusti. Ylellä ollaan niin paniikissa, että dystopioivat panttivankitilanteeseen verrattavalla skenaariolla.”¹²⁹ – Sebastian Tynkkynen

”Åkesson on kuin jengijohtaja, joka päättää mitä Kristerssonin hallitus saa tehdä.’ @yle @PirjoAuvinen kertoo demokratiasta Ruotsissa. Ylen linjaa mukailen, onko Auvinen sitten kuin uhmaikäinen, joka ei kestä, kun asiat eivät mene hänen mielen mukaisesta?”¹³⁰ – Sanna Antikainen

2.3 Vaatimukset moniäänisestä sisällöstä

Tutkimusaineiston kansanedustajat ovat kritisoineet tasaisesti näkemäänsä monipuolisuuden puuttumista sekä kokemaansa moniäänisyyden puolueellisuutta Ylen sisällöissä. Moniäänisyys kuuluu Ylen lakisääteisiin tehtäviin ja yhtiö esittelee strategiassaan, että yhtiön kuuluu tuottaa moniäänistä, tasapainoista ja totuudenmukaista kuvaa Suomesta ja maailmalta.¹³¹ Moniäänisyyskritiikissä esiintyy varsin toistuvasti vasemmistolaisuuteen viittaavat aiheet, sekä myös tietynlaisten ihmistyyppien tai kansojen puolueelliseksi mielletty korostaminen Ylen sisällöissä.

Ylen ideologiseksi koettu historiatausta 1970-luvun vaihteessa näkyy moniäänisyyttä koskevassa kritiikissä. Kyseistä ajanjaksoa kutsutaan reporadioksi, mikä on enemmänkin kantaa ottava termi, ja millä on samalla pyritty viittaamaan sisällön ideologisuuteen. Reporadio voidaan yhdistää terminä ainakin seuraaviin tekijöihin: sosialistiset aatteet, taistolaisuus, kommunismi, poliittinen puolueellisuus, punainen radikalismi sekä aikakaudella tapahtunut yhteiskuntakriittisten ohjelmien lisääntyminen.¹³² Atte Kaleva on korostanut monesti ideologisen propagandan termiä Yleä

¹²⁷ Hellström & Nilsson 2010, 61.

¹²⁸ Railo & Vares 2011, 50.

¹²⁹ Sebastian Tynkkysen tviitti 14.10.2022 <<https://x.com/SebastianTyne/status/1580948725194575872>> [luettu 19.3.2022]

¹³⁰ Sanna Antikaisen tviitti 15.10.2022 <<https://x.com/SannaAntikainen/status/1581199389095120898>> [luettu 19.3.2025]

¹³¹ ”Monimuotoisuus ja moniäänisyys Ylessä” Yle 2025 <<https://yle.fi/aihe/a/20-10006978>> [luettu 19.4.2025]

¹³² Aikamatkoja 70-luvulle, 2. jakso: ”Aikamatkoja 70-luvulle: Reporadio esittää” Yle Areena, 1.7.2013.

<<https://areena.yle.fi/podcastit/1-1911741>> [kuunneltu 3.3.2025]

koskevissa tviiteissään, ja hän on käyttänyt aihetunnisteena usein reporadio-viittausta. Samanlaista reporadion toistamista on tehnyt myös Sanna Antikainen. Reporadio-viittauksia käytetään kritiikissä, vaikka kritiikin kohde ei välttämättä liittyisi politiikkaan.

Myös Jani Mäkelä on poiminut tviiteihinsä moniäänisyyttä hänen näkemyksensä mukaan vähemmän edustavia Ylen julkaisuja. Mäkelä on linkannut ja kommentoinut alla olevassa tviitissä Ylen kolumnisti Susanna Hastin kirjoitusta. Hast kirjoittaa kolumnissaan elokuussa 2024 muun muassa seuraavasti: *”Siksi minusta on masentavaa, kun hallitus ei kuunnellut käännytyslakia vastustavia asiantuntijoita, tai kun se lakkauttaa rauhanjärjestöjen yleisavustuksen, ja ulkoministeriö kuristaa ensi vuonna lähes kokonaan järjestöjen ulko- ja turvallisuuspoliittisen toiminnan valtionavut.”*¹³³ Kolumnin sanomana on oikeistohallituksen toimien kritisointi.

*”Se on vaihteeksi taas @Yleisradio moniääninen. Päästää ääneen kaikkia vihervasemmistolaisuuden piirteitä karikatyyrimäisesti edustavan. ’Koska me voidaan’.”*¹³⁴ – Jani Mäkelä

Moniäänisyyttä Ylen sisältöön on kaivannut myös perussuomalaisten Joakim Vigelius. Hän perustelee moniäänisyyden vaatimustaan Yleä koskevalla lailla. Vigelius näkee, ettei eduskunnassa uskalleta ottaa kantaa Ylen politisoimisen pelossa. Jälkimmäisessä tviitissä Vigelius mainitsee, että instituutioilla on tapana kallistua vasemmalle. Vigeliuksen tviitti kesältä 2024 osoittaa hänen ajattelevan, että suomalaiset instituutiot olisivat oikeistolaista politiikkaa vastaan ja niiden ohjaaminen voisi tapahtua rahoitusta säätelemällä.

*”–Yle ei ole niin moniääninen kuin voisi olettaa puolen miljardin vuosittaisella budjetilla.’ Ja moniäänisyyden tarkoittaessa arvojen ja ajatusten erilaisuutta. Sitä suomalainen mediaympäristö kaipaa.”*¹³⁵ – Joakim Vigelius

*”Puolueet eivät uskalla vaatia näitä hyveitä (lakisääteinen tehtäväkirjo) Yleltä, koska pelkäävät niiden vaatimisen ’politisoivan’ Ylen. Tilanne on päinvastainen: jos Ylen rahoittajat ja sen tehtävän säätäjät eivät aseta sille rajoja, kallistuu Yle alati enemmän vasemmalla – kuten instituutioilla on tapana.”*¹³⁶ – Joakim Vigelius

¹³³ ”Susanna Hastin kolumni: Kansalaisyhteiskunnan nujertaminen on uhka vapaudelle” Yle, 2.8.2024. <<https://yle.fi/a/74-20101895>> [luettu 19.3.2025]

¹³⁴ Jani Mäkelän tviitti 2.8.2024 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1819246454512173316>> [luettu 19.3.2025]

¹³⁵ Joakim Vigeliuksen tviitti 6.9.2024 <<https://x.com/joakimvigelius/status/1832084685004087495>> [luettu 1.3.2025]

¹³⁶ Joakim Vigeliuksen tviitti 26.7.2024 <<https://x.com/joakimvigelius/status/1816838603390996517>> [luettu 1.3.2025]

Rkp:n kansanedustaja ja puolueen puheenjohtaja sekä myöhemmin opetusministeriksi siirtynyt Anders Adlercreutz on puolustanut tammikuussa 2024 Ylen asemaa Twitter-tilillään. Useamman tviitin julkaisussa Adlercreutz kyseenalaistaa kritisoijien tapaa esittää kritiikkiä Ylen sisältöjä kohtaan. Alla olevat kaksi Adlercreutzin tviittejä ovat osa yhteensä kahdeksan tviitin kokonaisuutta, joissa hän puolustaa muun muassa Ylen moniäänisyyttä.

”On kuitenkin kyseenalaista esittää sisältöihin kohdistuvaa kritiikkiä liittäen sen rahoitukseen jos on asemassa, jossa voi vaikuttaa rahoituspäätökseen. Tällainen kritiikki voidaan tulkita: ’Kirjoittakaa näin, tai rahoituksenne vähenee.’”¹³⁷

”Poliitikkojen tehtävä ei ole päättää uutissisällöistä tai journalistisesta kulmasta. Meidän pitää sietää kriittistä tarkastelua, myös politiikan sisällöstä. Tai sitä, että esim. YLE itse päättää, koska julkaisee mielipidetiedusteluja.”¹³⁸

Sanna Antikainen on toivonut Yleisradiolta toisenlaista monimuotoisuutta muun muassa rekrytointien kohdalla. Antikainen on nähnyt Ylen korostaneen rekrytoinneissa tietynlaisia ihmistyyppejä, mikä näyttäytyy Antikaisen mielestä liiallisena moniäänisyytenä. Antikainen pohtii saman aiheen osalta sitä, miten Ylen rekrytointi sopisi muihin valtiollisiin tehtäviin. Populistinen viestintätyyli monimuotoisuudesta korostuu myös Antikaisen toisessa alla olevassa tviitissä, jossa hän toivoo monipuolisia näkemyksiä Ylen Jälkiviisaat-ohjelmaan. Antikainen haluaa tuoda samassa tviitissä esiin myös eliitin sekä veronmaksajien rahojen tuhlaamisen. Julkaisu osoittaa, miten populistit käyttävät eliittiä vastapuolenaan poliittisessa viestinnässään.

”Ajatella, jos muihinkin valtion tai kuntien työtehtäviin, toimiin tai virkoihin haettaisiin kuten @Yleisradio. –’Aina ei tarvitse edes olla sitä osaamista, vaan me yritetään todentaa, että onko sulla sellaisia näkökulmia, mitä me kaivataan ja mitkä olis meille uusia.’ Miltä kuulostaisi poliisi, sairaanhoitaja, lääkäri, pelastaja jne. jolla ei ehkä ole tehtävän vaatimaa osaamista, mutta näkökulma asiaan olisi uusi!”¹³⁹ – Sanna Antikainen

¹³⁷ Anders Adlercreutzin tviitti 21.1.2024 <<https://x.com/adleande/status/1749182016354988453>> [luettu 16.4.2025]

¹³⁸ Anders Adlercreutzin tviitti 21.1.2024 <<https://x.com/adleande/status/1749182018099847514>> [luettu 16.4.2025]

¹³⁹ Sanna Antikaisen tviitti 4.7.2024 <<https://x.com/SannaAntikainen/status/1808860813903499367>> [luettu 5.3.2025]

”Ajatella, jos meillä olisi @Yleisradio, joka tekisi esim. Jälkiviisaat ohjelmaa, jossa vieraina olisi eri mieltä olevia, erilaisia ihmisiä, jotka antaisivat erilaisia näkökulmia keskusteltavaan asiaan. Nyt siellä on eliitti hymistelemässä keskenään veronmaksajien rahoilla.”¹⁴⁰ – Sanna Antikainen

Sebastian Tynkkynen näkee, että Yle on muun valtamedian tavoin syylistynyt tai vähintäänkin ajautunut markkinoiden toimintamalliin, jossa media käyttää huomiohakuisia klikkiotsikoita. Tynkkynen korostaa omaa ja muiden sosiaalisen median käyttäjien roolia siinä, millaisia asioita julkisuuteen päätyy. Samalla Tynkkynen mainitsee, että sosiaalinen media avaa äänen myös sellaisille aiheille, jotka eivät perinteistä mediaa hyödyttäisi. Yle on muun mediamaailman tavoin omaksunut markkinoiden toimintatapoja, ja haluaa sisällöilleen kuluttajia.¹⁴¹ Tynkkynen mielestä klikkijournalismi kuitenkin rajaa mediassa käsiteltäviä aiheita, ja siten estää monipuolisen ja moniäänisen sisällön esiintymistä.

”5. Valtamedia ja klikkijournalismi. Niin kaupalliset mediat kuin myös Yle tekevät juttuja asioista, joita uskovat ihmisten klikkaavan auki. Se rajaa aiheita. Somen kautta voi saada äänen esille myös niille aiheille, jotka eivät perinteistä mediaa hyödyttäisi.”¹⁴² – Sebastian Tynkkynen

Tynkkynen on kyseenalaistanut Ylen sisältöjen monipuolisuutta myös eduskunnassa esittämässä puheessaan helmikuussa 2021, josta olen poiminut osan alla olevaan lainaukseen. Puhuminen Ylestä eduskunnassa korostaa, että aihe on Tynkkyselle tärkeä, eikä hän tyydy vaikuttamaan ainoastaan sosiaalisessa mediassa.

”Yhtenä Ylen perimmäisistä tarkoituksista on turvata kansalaisten monipuolinen tiedonsaanti. Ottaen huomioon Ylen toiminnan kehittymisen on aiheellista tarkastella kriittisesti sitä, vahvistaako Yle todella kansalaisten kattavaa tiedonsaantia, ja sitä, onko tarjottu sisältö todellakin monipuolista.... Ylen tulisi toimia vain niillä osa-alueilla, joilla markkinaehtoisesti ei saada tuotettua riittävästi tekstisisältöä, kuten esimerkiksi saamenkielisen sisällön osalta. Ylellä on pitkä puoluevärin sävyttämä historiansa, ja nykyisinkin sisällön monipuolisuudesta voidaan olla montaa mieltä. Monelle kansalaiselle Ylen toiminta vaikuttaakin enemmän vihervasemmiston äänitorvena olemiselta, minkä rahoittamiseen ei löytyisi halua. Sen sijaan, että pelotellaan Suomen ajautuvan ilman Yleä USA:n kaltaiseen, puoluepolitisoituneiden mediatalojen tilanteeseen, tulisi meidän olla

¹⁴⁰ Sanna Antikaisen twiitti 12.2.2022 <<https://x.com/SannaAntikainen/status/1492547280888598529>> [luettu 6.3.2025]

¹⁴¹ Seppänen & Välvirronen 2024, 149–150.

¹⁴² Sebastian Tynkkynen twiitti 1.6.2021 <<https://x.com/SebastianTyne/status/1399697707791495173>> [luettu 19.3.2025]

*vielä enemmän peloissamme, jos niitä poliittisia mediataloja onkin vain yksi.*¹⁴³ – Sebastian Tynkkynen

Tere Sammallahti on kritisoinut marraskuussa 2022 sitä, että Yle on valinnut puolen saamelaisia koskevassa ja hänen mielestään kiistanalaisessa aiheessa. Alla olevassa tviitissä Sammallahti on ottanut kuvakaappauksia Ylen uutisesta, jossa mainitaan että: *”Kymmenet saamelaiset teippasivat suunsa – hallitukselta vaaditaan pikaisia toimia ihmisoikeusloukkausten lopettamiseksi*”.¹⁴⁴ Sammallahti näkee, että saamelaisten vaatimukset oikeuden saamisesta ei ole niin yksinkertaisesti selitettävissä kuten Yle hänen mielestään osoittaa toiminnallaan. Suomessa vähemmistökansaan kuuluvien saamelaisten edustajat ovat vaatineet 2020-luvulla parempia oikeuksia itselleen, jotta he voisivat turvata paremmin alkuperäiskulttuurin säilymistä ja kehittymistä.¹⁴⁵

*”Suomettumisen hengessä @Yleisradiosta on tulossa taas yksisuuntainen yhden totuuden propagandatorvi. Kolumnistit ja jopa uutistoimittajat saavat valita puolensa kiistanalaisissa ideologisissa aiheissa, mutta veronmaksajaa estetään osallistumasta debattiin.*¹⁴⁶ – Tere Sammallahti

2.4 Kritiikin kohteena liberaalit ja feministiset ajatukset

Punavihreän ajatusmaailman edustajiksi luetaan suomalaisista puolueista vihreät, vasemmistoliitto sekä sdp.¹⁴⁷ Punavihreää blokkia kutsutaan välillä sävyltään syyttävällä vihervasemmisto-termillä, kuten tutkimukseni kansanedustajien tviittauksista ilmenee. Herkman näkee, että oikeistopopulismin korostamat arvot asettuvat liberaalin uutismedian arvomaailmaa vastaan.¹⁴⁸ Ylen on nähty kritiikin perusteella esittäneen tietoisesti vasemmistopuolueiden arvomaailmaa korostavia aiheita sisällöissään. Kyseisiä aiheita ovat olleet kritiikin perusteella esimerkiksi Elokapinan suosiminen sekä Israelin vastaisuus. Kriitikot esittävät, että feminismin kautta esille Ylen sisällössä ovat nousseet tasa-arvokysymykset, monimuotoisuus sekä terminä kantaottava ja kiistelty woke. Yle-kritikoille

¹⁴³ Vp 2021 – istunto 2 – puhe 182, Sebastian Tynkkynen 3.2.2021

<http://idf.fi/semparl/speeches/s2021_1_002_182> [luettu 20.4.2025]

¹⁴⁴ ”Kymmenet saamelaiset teippasivat suunsa – hallitukselta vaaditaan pikaisia toimia ihmisoikeusloukkausten lopettamiseksi” Yle 3.11.2022 <<https://yle.fi/a/3-12672253>> [luettu 14.4.2025]

¹⁴⁵ Saamelaiskäräjien verkkosivut 2025 <<https://samediggi.fi/tietoa-meista/>> [luettu 17.4.2025]

¹⁴⁶ Tere Sammallahten tviitti 4.11.2022 <https://x.com/TereS_Arkisto/status/1588596500078428160> [luettu 1.3.2025]

¹⁴⁷ Westinen & Kestilä-Kekkonen, 101.

¹⁴⁸ Herkman 2018, 65.

yllä mainitut aiheet ovat olleet sellaisia asioita, jotka ovat korostaneet heille Ylen ideologiseksi miellettyä ajatusmaailmaa.

Ideologisuus-kritiikissä on näyttäytynyt ajatus, että toimittajan tyyli tuoda esille aihetta mukailee liberaalia sekä feminististä arvomaailmaa ja olisi siten myös puolueellista. Toimittajan valinnat ovatkin hyvin tärkeitä median toimintaa tutkiessa. Toimittajien työtä ohjaa Suomessa lainsäädäntö sekä journalistien eettiset ohjeet. Julkisen sanan neuvoston uusimmassa oppaassa (2024) korostetaan edellisen vuoden 2014 oppaan tavoin, että totuuteen pyrkivä journalismi auttaa yleisöä muodostamaan kuvaa yhteiskunnasta.¹⁴⁹ Jani Mäkelä on alla olevassa tviitissä kommentoinut sarkasmia käyttäen havaitsemiaan Ylen eettisiä ohjeita.

”Ylen eettiset ohjeet: ’Emme käytä Ylen ohjelmia ja sisältöjä omien etujemme tai maailmankatsomuksemme ajamiseen emmekä asetu osapuoliksi kiistakysymyksissä.’ Kuinka on mennyt omasta mielestä, @Yleisradio @merjaya @JoukoJokinen?”¹⁵⁰ – Jani Mäkelä

Alla oleva lainaus kesäkuulta 2024 on osa entisen Ylen työntekijän Sanna Ukkolan kirjoituksesta Iltalehdessä Ylen asenteellisuudesta monimuotoisuuden kohdalla. Ukkola on lähtenyt Yleltä vuonna 2019, ja hän on viime vuosina kommentoinut monesti Yleä sekä yhtiön puolueettomuutta. Ukkola on ottanut myös kantaa sellaisiin arvomaailman kysymyksiin, mihin moni poliitikko ei ole välttämättä uskaltanut esittää näkemyksiä. Ukkolaa siteerataan varsin usein etenkin niissä Yle-kriittisissä tviiteissä, jotka liittyvät monimuotoisuutta sekä tasa-arvoa koskeviin aiheisiin. Kritiikin mukaan Ylen voi nähdä toimivan mediakratian säännöillä määritellessään itse julkisuuteen pinnalle nousevia aiheita.¹⁵¹

”Mutta mitä tekemistä journalismin kanssa on enää sillä, että juttuihin pyritään väkisin tunkemaan tietty määrä naisia, miehiä, muunsukupuolisia, etnisiä ryhmiä ja vaikkapa homoja? Ei tällainen ole journalismia, vaan tietyn agendan ajamista.”¹⁵² – Sanna Ukkola

Ukkola on kirjoittanut Yleä koskevista aiheista pitkään, ja hän on nostanut viime kesäkuun kirjoituksessaan esiin havaintoja monimuotoisuuden agendasta. Täyttä varmuutta Ukkolan lähteistä ei ole, mutta entisenä Ylen työntekijänä hänen voi olettaa saaneen ensikäden tietoa

¹⁴⁹ ”Journalistin ohjeiden soveltamisopas” Julkisen sanan neuvosto 2024 <<https://jsn.fi/wp-content/uploads/2024/05/Soveltamisopas.pdf>> [luettu 18.4.2025]

¹⁵⁰ Jani Mäkelän tviitti 2.6.2024 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1797186741809418395>> [luettu 19.3.2025]

¹⁵¹ Paloheimo & Wiberg 2012, 255.

¹⁵² ”Ylen toimittajille huomautettiin, kun jutussa oli liikaa heteromiehiä, aktivistit kouluttavat toimittajia – Tämä ei ole journalismia” Sanna Ukkola, Iltalehti, 13.6.2024 <<https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/3d9ceccd-6069-4520-b937-d2aa498709c3>> [luettu 3.3.2025]

monimuotoisuuskoulutuksista suoraan talon sisältä. Sanna Ukkola on Ylellä ollessaankin kritisoinut yhtiön väitettyä feminististä suuntausta kirjoituksissaan melko painavasti jo vuonna 2015.¹⁵³ Ylellä on siis hyväksytty moniäänisyyttä ja kriittistä itsearviointia aiheesta ainakin tuolloin.

Ukkola kertoo kesäkuussa 2024 kirjoitetussa Iltalehden kolumnissaan Ylen pitäneen taulukkoa siitä, että juttuihin on saatu tasa-arvon nimissä tasapuolisesti eri lailla seksuaalisesti suuntautuneita ihmisiä. Ukkolan kolumnin otsikko kuuluu seuraavasti: *”Ylen toimittajille huomautettiin, kun jutussa oli liikaa heteromiehiä, aktivistit kouluttavat toimittajia – Tämä ei ole journalismia”*.¹⁵⁴ Jutun sisällössä ilmenee, että Ukkolan havaintojen mukaan Ylen työntekijät ovat pitäneet kirjaa itse siitä, että millaisia ihmisiä heidän juttujensa sisällöissä on esiintynyt. Lisäksi kirjaa on Ukkolan mukaan pidetty haastateltavien sukupuolesta, ihonväristä ja yhteiskunnallisesta asemasta.

Ukkolan havaintoihin on tarttunut moni tutkimukseni kansanedustaja, ja sama kohu tasa-arvokeskustelun ympärillä on jatkunut aina syksyyn 2024 asti. Ulostulonsa jälkeen Ukkola mainitsee saaneensa vihamielisen viestin Ylen päätoimittajalta Jouko Jokiselta. Moni tutkimuksen oikeistolainen kansanedustaja on ottanut kantaa kyseiseen kohuun sekä myös muuhun Ylen sisältöön monimuotoisuutta ja tasa-arvoa koskevista aiheista.

*”Sanna Ukkola vs. Yle: 100–0.”*¹⁵⁵ – Sebastian Tynkkynen

*”Intersektionaalisessa feminismissä yksilö pelkistetään aina viiteryhmänsä edustajaksi: mm. ihonväri, sukupuoli ja seksuaalinen suuntautuminen määrittävät henkilön statuksen uhripistehierarkiassa. @Sukkola tuo kolumnissaan esiin, kuinka @Yleisradio on noudattanut tätä ajattelumallia tilaamissaan ’monimuotoisuuskoulutuksissa’, joissa tärkeintä ei ole se, mitä sanotaan, vaan kuka sanoo: ”On typerryttävää katsella, kuinka toimittajia erikseen sysitään pois klassisen journalismin periaatteista. Ei ihme, että Yle kieltäytyy luovuttamasta tietoja koulutuksista.” Uskomatonta!”*¹⁵⁶ – Atte Kaleva

Atte Kaleva vieraili Sanna Ukkolan tv-ohjelmassa haastateltavana yhdessä vihreiden Oras Tynkkynen kanssa kesällä 2023. Kaleva siteeraa tviiteissään usein juuri Ukkolan näkemyksiä. Ukkolalla on ollut nähtävästi vaikutusta moneen oikeistokonservatiivisen poliitikon ajatuksiin sekä

¹⁵³ ”Sanna Ukkola: Mikä feminismissä mättää?” Yle, Sanna Ukkola, 19.5.2015 <<https://yle.fi/a/3-8000486>> [luettu 3.3.2025]

¹⁵⁴ ”Ylen toimittajille huomautettiin, kun jutussa oli liikaa heteromiehiä, aktivistit kouluttavat toimittajia – Tämä ei ole journalismia” Sanna Ukkola, Iltalehti, 13.6.2024 <<https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/3d9cecd-d2aa498709c3>> [luettu 3.3.2025]

¹⁵⁵ Sebastian Tynkkynen tviitti 5.7.2024 <<https://x.com/SebastianTyne/status/1809168779512775167>> [luettu 3.3.2025]

¹⁵⁶ Atte Kalevan tviitti 4.7.2024. <<https://x.com/AtteKaleva/status/1808803765073375289>> [luettu 3.3.2025]

jossain määrin myös poliittiseen viestintään. Sanna Ukkola on itse yhdistetty perussuomalaisiin, sillä hän on perussuomalaisten puoluelehden Suomen Uutisten päätoimittajan Matias Turkkilan puoliso.

”Olen tätä samaa ihmetellyt. Jos omassa toiminnassa ei ole mitään väärää, vaan se on päinvastoin esimerkillistä, niin miksi siitä ei voi kertoa avoimesti? Vai onko sittenkin niin, että @Yleisradiossa kyllä ymmärretään kuinka ongelmallista tämä @Sukkola kuvaama toiminta on?”¹⁵⁷ – Atte Kaleva

Yle-kriittisissä Twitter-julkaisuissa on mainittu usein, että sisältö ei ole sellaista, mitä valtion keräämillä verovarjoilla pitäisi julkaista. Kriitikin perusteella vähemmistöjä korostetaan Ylen ohjelmasisällöissä liikaa. Juha Herkman korostaa, että viime vuosien aikana toimittajat ovat olleet haastavan paikan edessä. Liberaalin journalismin perinteisiä arvoja, kuten objektiivisuuteen pyrkimistä, tasa-arvoa ja vähemmistöjen oikeuksien puolustamista on jouduttu punnitsemaan suhteessa populistien provokaatioihin.¹⁵⁸ Yle ei ole välttynyt Tere Sammallahten ja monen muun oikeistokansanedustajan provokaatioilta. Kriitikoiden tviiteissä korostuu monesti yllä mainittu vastakkainasettelu konservatiivisen ja liberaalin arvomaailman välillä. Joakim Vigeliuksen tviittaus syksyltä 2024 Arto Nybergin ohjelman lopettamisesta osoittaa, että niin sanottujen oikeiden asiaohjelmien pitäminen olisi kuitenkin tärkeää. Sen sijaan vähemmistöjä koskevat Ylen sisällöt eivät ole miellyttäneet Vigeliusta.

”Yle on päättänyt ’ohjelmistonsa uudistamiseksi’ lopettaa Arto Nybergin eli yhden suosituimmista ohjelmistaan. Satojen tuhansien yleisö. Samaan aikaan Yle on hankkinut kansan iloksi somalinkieliset uutiset ja 88 katsojan woke-elokuvan.”¹⁵⁹ – Joakim Vigelius

Tere Sammallahti on linkannut syyskuussa 2022 Ylen Tiktokiin lataaman videon, jossa opetusmielessä esitetään, miten miesten kannattaa armeijassa seksuaalisesti toimia. Videolla Ylen toimittajat Ina Mikkola sekä Lloyd Libiso ovat pukeutuneet armeijan varusteisiin ja esittävät itsetyydytystä.

”Kuten tämäkin @Yleisradion tuottama parin turhimon runkkuvideo todistaa, Yle tuhlaa valtavasti rahaa täyteen turhuuteen. Tällainen hölmöily ei ole valtion ydintehtävien kannalta tarpeellista, eikä kuulu veronmaksajien taakaksi. Laitetaan Yle leikkuriin. #defundyle”¹⁶⁰ – Tere Sammallahti

¹⁵⁷ Atte Kalevan tviitti 5.7.2024 <<https://x.com/AtteKaleva/status/1809139433020535147>> [luettu 3.3.2025]

¹⁵⁸ Herkman 2018, 78.

¹⁵⁹ Joakim Vigeliuksen tviitti, 30.10.2024 <<https://x.com/joakimvigelius/status/1851624628973715468>> [luettu 1.3.2025]

¹⁶⁰ Tere Sammallahten tviitti 4.9.2022 <https://x.com/TereS_Arkisto/status/1566458359385030657> [luettu 1.3.2025]

Atte Kaleva näkee, että Yleisradiossa korostettu monimuotoisuus on näkynyt ikään kuin väkisin puskettuna, ja vastoin yleistä mielipidettä. Kaleva on haastanut Yleä siitä, että mikä on Ylen oma näkemys monimuotoisuuden ilmenemisestä ohjelmissaan. Kaleva näkee, että useimmat toimittajat toimivat vastoin omaa tahtoaan, ja siksi he kirjoittavat feministisestä näkökulmasta. Tätä toimitustyötä Ylen työntekijät ovat Kalevan mukaan tehneet, koska eivät ole uskaltaneet irtisanomisen pelossa toimia haluamallaan tavalla. Kalevan väitteille ei välttämättä ole Sanna Ukkolan esittämiä Yleä koskevia tekstejä enempää pohjaa.

”Tarkoitetaanko monimuotoisuudella @Yleisradiossa sitä, että TV-studioon kutsutaan keskustelemaan ihmisiä, jotka ovat kaikki eri näköisiä, mutta heillä kaikilla on samat mielipiteet?”¹⁶¹
– Atte Kaleva

”Käsitykseni mukaan @Yleisradiossa on kuitenkin lopulta aika paljon sellaisia perinteistä journalismia arvostavia toimittajia, jotka ovat tyytyväisiä siihen, että pahimmat #woke-ylilyönnit nyt tulevat julki. He ovat jo pitkään toivoneet, että organisaatio tervehtyisi, mutta eivät ole työpaikkansa menettämisen pelossa uskaltaneet avata suutaan.”¹⁶² – Atte Kaleva

Kalevan ajatuksia Ylen monimuotoisuuden pakolla syöttämisestä tukee tiedot Ylen järjestämistä koulutuksista. Ylellä on järjestetty 2020-luvulla monimuotoisuuskoulutuksia, jotka tunnetaan lyhenteellä DEI.¹⁶³ Englanniksi lyhenne on *diversity, equity, inclusion*. Kyseisiin koulutuksiin on ottanut kantaa Ylen sisällä nuori toimittaja Lloyd Libiso, joka itse on tummaihoisen ja edustaa siten vähemmistöä. Libiso on kritisoinut julkisesti Ylen linjaa teettää monimuotoisuuskoulutuksista pakollisia.¹⁶⁴ Libiso sanoi heinäkuussa 2024 Helsingin Sanomien haastattelussa, että koulutukset ohjaavat turhan herkästi journalisteja asenteelliseen suuntaan. Haastattelun jälkeen Libiso hyllytettiin Yleltä, ja myöhemmin hänet irtisanottiin Yleisradion palveluksesta. Libison kohtelua ovat kommentoineet Twitter-tileillään sekä Jani Mäkelä että Joakim Vigelius.

”Vaadin vastausta, @Yleisradio @JoukoJokinen @merjaya – saiko asianomainen potkut epäkohtien paljastamisen takia? Harkitkaa nyt tosi tarkkaan.”¹⁶⁵ – Jani Mäkelä

¹⁶¹ Atte Kalevan tviitti 1.8.2024 <<https://x.com/AtteKaleva/status/1819010429227581836>> [luettu 3.3.2025]

¹⁶² Atte Kalevan tviitti 31.7.2024 <<https://x.com/AtteKaleva/status/1818694880761110595>> [luettu 3.3.2025]

¹⁶³ ”Monimuotoisuus ja moniäänisyys Ylessä” Yle <<https://yle.fi/aihe/a/20-10006978>> [luettu 16.4.2025]

¹⁶⁴ ”Juontaja kritisoi Ylen monimuotoisuuskoulutuksia ja turvallisen tilan periaatteita: näin vastaa YleX” Helsingin Sanomat 26.7.2024 <<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000010589655.html>> [luettu 15.4.2025]

¹⁶⁵ Jani Mäkelän tviitti 31.7.2024 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1818610647938027688>> [luettu 18.3.2025]

”Nyt Yle näyttää rankaisevan yhtiön ongelmista kertanutta Libisoa sekä työsähköpostin estolla että työtehtävästä syrjäyttämällä. Voi myös olla, ettei töitä Ylellä jatketa enää ollenkaan. Ymmärrätkö te Ylellä yhtään mitä olette tekemässä? @merjaya”¹⁶⁶ – Joakim Vigelius

”Miten on mahdollista, ettei Ylellä ole edelleenkään julkaistu ainuttakaan juttua jo viikkoja jatkuneista kohuista Ylen sisältä? Kaikki muut mediat kyllä uutisoivat, mutta ’Suomen luotetuin uutismedia’ Yle ei hiiskahdakaan nyt, kun se itse on myrskysilmässä.”¹⁶⁷ – Joakim Vigelius

Samansuuntaista palautetta Ylelle on antanut myös Tere Sammallahti, joka on tiivistänyt Libisoon liittyvää Yle-kohua yhteen tviittiin ja siinä esitettyihin kysymyksiin. Sammallahti näkee Ylen osallistuvan keskusteluun tukahduttamalla kriittisiä äänensävyjä. Sammallahden tviitit ovat koskeneet aktivisteiksi miellettyjä Yle-toimittajia, ja hän on kritisoinut jo pitkään Ylen propagandistiseksi miellettyä otetta tiettyihin aiheisiin.

”Yle-kohussa olennaista ei ole päätoimittajan parisuhde. Olennaista on: Miksi aktivistit vetävät Ylellä koulutuksia? Miten aktivismi vaikuttaa Ylen sisältöihin? Käyttääkö Yle rahojaan moraalisesti väärin? Miksi Ylen johto vastaa vaikenemalla ja ylimielisillä some-kuvilla?”¹⁶⁸ – Tere Sammallahti

Alla olevassa tviitissä Sammallahti on kommentoinut Ylen ’reporadion hengessä’ tehtyä juttua ja syyttää Ylen nuorisomediaa aktivismista. Yle Kioski on koonnut Instagram-julkaisuunsa viisi hyvää uutista syksylle, ja Sammallahden tviitissä julkaisusta on otettu kuvakaappaus. Päällimmäinen uutinen Yle Kioskin hyvissä uutisissa on koskenut pörssiyritysten johtoportaiden tasa-arvoa ja sukupuolikiintiöitä.

”Yksi monista @yleisradiolta leikkaamisen syistä ovat nämä ’nuorisomedioiksi’ naamioidut propagandanavat. Reporadion hengessä Yle edelleen tuputtaa kansalaisille ’valtion virallista mielipidettä’. Tämä ei ole #journalismia, vaan poliittista aktivismia. #journalisminkuolema”¹⁶⁹ – Tere Sammallahti

¹⁶⁶ Joakim Vigeliuksen tviitti 2.8.2024 <<https://x.com/joakimvigelius/status/1819353365408514490>> [luettu 18.3.2025]

¹⁶⁷ Joakim Vigeliuksen tviitti 6.8.2024 <<https://x.com/joakimvigelius/status/1820771696153973000>> [luettu 18.3.2025]

¹⁶⁸ Tere Sammallahden tviitti 10.9.2024 <<https://x.com/TereSammallahti/status/1833446175900369146>> [luettu 14.3.2025]

¹⁶⁹ Tere Sammallahden tviitti 4.12.2022 <https://x.com/TereS_Arkisto/status/1599400315404832771> [luettu 14.3.2025]

Ylen nuorisomedian uutisointia on kritisoinut myös Sebastian Tynkkynen. Sammallahden tavoin Tynkkynen on nähnyt, että Ylen nuorten sosiaalisen median tileillä tapahtuu punavihreää vaikuttamista, joka on myös jatkuvaa.

*”Yle kaivaa kyllä nyt melkoista kuoppaa itselleen. Enkä puhu pelkästään yleisövuorovaikutuksen päälliköstä (jestas mikä titteli) tai Ylen hallituksen puheenjohtajasta. Ylen nuorten sometilit jauhaa vihervassaripropagandaa jatkuvasti.”*¹⁷⁰ – Sebastian Tynkkynen

Tynkkynen on huomionnut vuoden 2022 keväällä Ylen jutun bimboista, missä kahden bimboksi kuvaillun naisen on nähty toimivan omalla tavallaan feminismiin ja tasa-arvon sanansaattajina. Ylen artikkelin otsikko ingressin kanssa on ollut seuraava: *”2000-luvun alun naisvihamielinen sana otettiin Tiktokissa haltuun – nyt Inka Valima ja Taika Mannila levittävät bimbouden ilosanomaa – Bimbosta on tullut feministinen hahmo, joka vastustaa epätasa-arvoa tekeytymällä tyhmäksi. Sitä pidetään vastareaktiona 2010-luvulla ilmiöksi nousseelle girlboss-feminismille.”*¹⁷¹ Populistisille oikeistopuolueille, kuten perussuomalaisille, on tyypillistä nähdä kritiikissä esitettyä oman kansallisen kulttuurin rappeutumista.¹⁷² Tynkkynen kritiikki kohdistuu juuri kulttuurin rappeutumiseen ja siihen, miten Yle on rappeutumista hänen mielestään omalla toiminnallaan edistänyt.

*”Päivän Yle. Verorahat hyötykäytössä päivästä toiseen.”*¹⁷³ – Sebastian Tynkkynen

Perussuomalaisten suomalaisuusohjelmassa (2022) käsitellään aiheita, jotka puolueen mielestä uhkaavat suomalaista kulttuuria. Ohjelmassa lukee, että: *”Woke-ajattelu pyrkii vieraannuttamaan ihmisiä perinteisistä perhearvoista ja sukupuolisuuden muodoista ja se korostaa tarvetta muuttaa näitä koskevia käsityksiä.”*¹⁷⁴ Joakim Vigelius on osaltaan huomannut Ylellä yllä esitettyä vieraannuttamista halloweenin pukeutumissääntöjä koskevassa jutussa syksyllä 2022. Yle Kioski on esittänyt jutussa stereotypioita ja sitä, miten niihin tulisi suhtautua. Vigelius on ottanut Kioskin some-sisällöstä kuvakaappauksen, jossa mainitaan muun muassa seuraavaa: *”Halloweenina on myös hyvä muistaa omat etuoikeutensa. Stereotypioilla ylläpidetään tietynlaisia valtasuhteita yhteiskunnassa.*

¹⁷⁰ Sebastian Tynkkynen twiitti 11.1.2024 <<https://x.com/SebastianTyne/status/1745443061654774079>> [luettu 18.3.2025]

¹⁷¹ ”2000-luvun alun naisvihamielinen sana otettiin Tiktokissa haltuun – nyt Inka Valima ja Taika Mannila levittävät bimbouden ilosanomaa” Yle 23.5.2022 <<https://yle.fi/a/3-12455142>> [luettu 14.4.2025]

¹⁷² Van Kassel & Castelein 2016, 598.

¹⁷³ Sebastian Tynkkynen twiitti 24.5.2022 <<https://x.com/SebastianTyne/status/1529016902454071296>> [luettu 19.3.2025]

¹⁷⁴ Perussuomalaiset suomalaisuusohjelma 2022 <<https://www.perussuomalaiset.fi/wp-content/uploads/2022/09/Suomalaisuusohjelmalso.pdf>> [luettu 16.4.2025]

Amerikkalaisen Pride-lehden mukaan esimerkiksi 'gangsteriksi' pukeutunut valkoinen tyttö ei ole söpö."

*"Julkisrahoitteinen valtionmedia Yle kertoo, miten Halloweenina on ja ei ole sopivaa pukeutua. Säännöt suoraan wokeilun pelikirjasta bipocceineen, etuoikeuksineen ja kulttuurisine omimisineen. Herätys."*¹⁷⁵ – Joakim Vigelius

Tere Sammallahti on ottanut marraskuussa 2024 kuvakaappauksen Twitter-tililleen Ylen kolumnistin Emmi Nuorgamin Instagram-päivityksestä, missä Nuorgam kertoo seuraavaa: *"Kun sanon, että vihaan miehiä, niin en vihaa jokaista yksittäistä miestä. Vihaan mieheyttä sosiaalisena ja kulttuurisena ilmiönä. Vihaan sitä, miten miehille uskotellaan, että he voivat saada valtaa ja hyötyä muiden alistamisesta, vaikka todellisuudessa valta ei koskaan jakaudu kaikille miehille. Kun sanon vihaavani miehiä, vihaan niitä rakenteita, sosiaalisia koodeja, arvoja ja asenteita, joilla miehet tavoittelee valtaa ja arvostusta toisiltaan."* Nuorgam on Ylen kolumnistipestin ohella kirjoittanut naisille suunnattuja kirjoja, kuten *"Sankaritarinoita tytöille – ja kaikille muille"*. Itseen hän kuvailee verkkosivuillaan seuraavilla sanoilla: vaikuttavuustuottaja, maailmanparantaja sekä keskustelunherättäjä.¹⁷⁶

*"Nuorgam näyttää, millaista kuvaa miehistä luodaan mediassakin: Alistajia, väkivaltaisia petoja, vaaraksi kaikille, puhdasta pahuutta. Häpeilemätön miesviha palkitaan kolumnipaikalla Ylellä, lukuisilla lehtijutuilla, kaupallisilla yhteistöillä. Läpeensä sairasta. #miestenpäivä"*¹⁷⁷ – Tere Sammallahti

Sammallahden mielestä Ylen sisällöissä esitetty feministinen näkökulma kasvattaa suomalaisia miehiä väärään suuntaan. Sammallahti on ottanut aiheeseen kantaa useamman kerran, ja hänelle miehen yhteiskunnallisen aseman kyseenalaistaminen ei ole toivottua.

*"Tasa-arvosta niin kovin huolestunut feminististen mediavaikuttajien kaarti voisi joskus pohtia, millaista on kasvaa pojasta mieheksi valtavirraksi muuttuneen yksipuolisen miesten demonisoinnin keskellä? Tytöistä ja naisista puhumattakaan. Ping erit. @hsfi@Yleisradio"*¹⁷⁸ – Tere Sammallahti

¹⁷⁵ Joakim Vigeliuksen twiitti 28.10.2022 <<https://x.com/joakimvigelius/status/1585970161353297920>> [luettu 19.3.2025]

¹⁷⁶ Emmi Nuorgamin verkkosivut 2023 <<https://www.emminuorgam.com/>> [luettu 16.4.2025]

¹⁷⁷ Tere Sammallahden twiitti 19.11.2024 <<https://x.com/TereSammallahti/status/1858900841140252964>> [luettu 18.3.2025]

¹⁷⁸ Tere Sammallahden twiitti 28.5.2022 <https://x.com/TereS_Arkisto/status/1530583071388483589> [luettu 1.3.2025]

Jani Mäkelä on myös kommentoinut keväällä 2021 Ylen artikkelia miesten asemaan liittyen. Artikkelin otsikko kuuluu: ”Some täytyy naisvihasta, koska mies voi pahoin – Juhani Brander kirjoitti kirjan miehistä, ja vuoden vanhana teos on entistä ajankohtaisempi”.¹⁷⁹ Mäkelän edustama perussuomalaiset on korostanut politiikassaan klassista miehen ja naisen suhteeseen perustuvaa ydinperhemallia, kuten vuonna 2022 kirjoitetusta puolueen suomalaisuusohjelmasta ilmenee.¹⁸⁰ Miesten aseman puolustaminen kuuluu samaan perhemallia koskevaan keskusteluun.

”Ylellä @Yleisradio @yleuutiset esitetään suoria valheita; ’Vaikka miehet eivät ole joutuneet taistelemaan äänioikeudesta’ – roskaa! Suomessa saivat äänioikeuden naisten kanssa samalla ’säädöttömät’ miehet.”¹⁸¹ – Jani Mäkelä

Jani Mäkelä on poiminut tviitteihinsä hänen mielestään monimuotoisuutta korostavia Ylen juttuja, jotka ovat käsittelleet usein ihonväriä. Alla olevassa tviitissä Mäkelä on kommentoinut Ylen uutista kirjailijan ihonväristä: ”Milloin luit viimeksi kirjan, jonka kirjoittaja ei ole valkoinen?”¹⁸²

”En ole kiinnostunut kirjailijan ihonväristä, koska se olisi rasismia. Miksi yle levittää rasistisia ajatuksia?”¹⁸³ – Jani Mäkelä

Mäkelän alla olevassa tviitissä Ylen löytämä maailman ykkösongelma on aihe, jossa pohditaan, onko tuotteiden ihonvärisyys vaaleuden priorisointia. Samanlaista ihonvärikysymystä sivuaa myös Mäkelän jälkimmäisin tviitti. Yle on tehnyt artikkelin, jossa pohditaan, miksi Suomessa ihmiset käyttävät oikeasta ihonväristä poikkeavia tummempia emojiä.¹⁸⁴

”Nyt yle löysi maailman ykkösongelman!”¹⁸⁵ – Jani Mäkelä

”Oliko joku jo muistanut kertoa @Yleisradiolle, että tämä juttu on kuraa eikä tällaista pitäisi tehdä verovaroilla?”¹⁸⁶ – Jani Mäkelä

¹⁷⁹ ”Some täytyy naisvihasta, koska mies voi pahoin – Juhani Brander kirjoitti kirjan miehistä, ja vuoden vanhana teos on entistä ajankohtaisempi” Yle 21.3.2021 <<https://yle.fi/a/3-11847589>> [luettu 16.4.2025]

¹⁸⁰ Perussuomalaisten suomalaisuusohjelma 2022 <<https://www.perussuomalaiset.fi/wp-content/uploads/2022/09/Suomalaisuusohjelmalso.pdf>> [luettu 16.4.2025]

¹⁸¹ Jani Mäkelän tviitti 21.3.2021 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1373666753671278601>> [luettu 10.3.2025]

¹⁸² ”Milloin luit viimeksi kirjan, jonka kirjoittaja ei ole valkoinen?” Yle 10.6.2020 <<https://yle.fi/a/3-11390734>> [luettu 17.4.2025]

¹⁸³ Jani Mäkelän tviitti 10.6.2020 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1270664731297226754>> [luettu 10.3.2025]

¹⁸⁴ ”Moni käyttää omaa ihonväriään tummempia emojiä – Sopiiko valkoisen somettajan viestitellä ruskealla peukulla?” Yle 17.4.2021 <<https://yle.fi/a/3-11822638>> [luettu 16.4.2025]

¹⁸⁵ Jani Mäkelän tviitti 12.12.2020 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1337803043820154880>> [luettu 13.3.2025]

¹⁸⁶ Jani Mäkelän tviitti 18.4.2021 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1383778154133671937>> [luettu 18.3.2025]

Tarkasteltavien kansanedustajien Twitter-julkaisuissa on ollut myös keskustelua ympäristöliike Elokapiinasta ja sen saamista kohtelusta Ylen sisällöissä. Kritiikin perusteella Ylen on mielletty tukeneen Elokapiinaa sisällöissään. Elokapiina määrittelee itseään seuraavasti: *”Elokapiina on itseorganisoituva, hajautettu, kansainvälinen ja ulkoparlamentaarinen liike, joka käyttää väkivallatonta suoraa toimintaa ja kansalaistottelemattomuutta saadakseen hallitukset toimimaan ilmasto- ja ympäristöhätätilan vaatimalla tavalla.”*¹⁸⁷ Liikkeen lainsäädäntöä ajoittain rikkoneet tapahtumat ovat herättäneet julkista keskustelua viime vuosina.

Puolueista etenkin perussuomalaisten jäsenet ovat tuominneet tällaisia tapahtumia, kun taas jotkut punavihreiden puolueiden jäsenet ovat kommentoineet aihetta niukasti, jotkut puolestaan avoimesti hyväksyen. Kansalaistottelemattomuuden hyväksyneet poliitikot vihreiden Maria Ohisalon johdolla ovat ajatelleet laittomuuksien olleen sallitumpaa jalompien päämäärien edessä.¹⁸⁸ Kyseiset päämäärät ovat Elokapiinan verkkosivujen mukaan Suomen hiilineutraaliudessa, juuri kansalaistottelemattomuutta hyväksikäyttäen.¹⁸⁹

Sebastian Tynkkynen sekä Sanna Antikainen ovat huomioineet Twitterissä julkaistun videon syksyllä 2021, missä Ylen toimittaja on tanssimassa Elokapiinan mielenosoitustapahtumassa Yleisradion mikrofoni toisessa kädessään. Tynkkynen ja Antikainen mieltävät toimittajan tanssimisen avoimena kansalaistottelemattomuuden hyväksyntänä.

*”En pidä ääripäistä. En ekofasismista enkä äärioikeistosta. Mutta se on varmaa, että ette ikinä näkisi toimittajaa tanssimassa äärioikeistolaisessa lainrikkomistapahtumassa symbolien ja lippujen keskellä. ’Puolueeton’ Yle tekee kuitenkin niin, kun kyse on vihreästä ekofasismista.”*¹⁹⁰ – Sebastian Tynkkynen

*”Teidän toimittajanne TANSSII kaaoksen ja poliisia vastaan niskuroinnin keskellä ja sinä et edes kykene sanomaan, että te otatte asian vakavasti. Mietittekö te koskaan, miltä tämä ulkopuolisista näyttää vai oletteko niin korkealla norsunluutornissanne, että teita ei kiinnosta?”*¹⁹¹ – Sanna Antikainen

¹⁸⁷ Elokapiinan verkkosivut <<https://elokapiina.fi/our-demands/>> [luettu 14.4.2025]

¹⁸⁸ ”Poliitikot napit vastakkain Elokapiinasta – moni suivaantui sisäministeri Ohisalon mielenosoitusta puolustavaan kommenttiin” Maaseudun tulevaisuus 18.6.2021 <<https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/uutiset/8327a398-f178-5bc4-9f3b-a9390abffc8d>> [luettu 16.4.2025]

¹⁸⁹ Elokapiinan verkkosivut <<https://elokapiina.fi/our-demands/>> [luettu 13.3.2025]

¹⁹⁰ Sebastian Tynkkynen twiitti, 2.10.2021 <<https://x.com/SebastianTyne/status/1444234916288507908>> [luettu 1.3.2025]

¹⁹¹ Sanna Antikaisen twiitti 1.10.2021 <<https://x.com/SannaAntikainen/status/1444037221640716288>> [luettu 19.3.2025]

Jani Mäkelä on ihmetellyt sitä, ettei kohun aikaan sisäministerinä toiminutta vihreiden Maria Ohisaloa ole kunnolla haastettu A-studiossa Elokapinaan liittyvässä keskustelussa. Mäkelän mielestä Yle ei ole toiminut journalistisesti oikein Ohisalon kohdalla. Mäkelän mukaan Elokapinaa pidetään Ylellä tapauksessa uhrina. Ohisalo on omalla Twitter-tilillään kyseenalaistanut poliisin voimankäyttöä Elokapinan mielenosoittajia kohtaan muutamaa päivää ennen Mäkelän kommentointia.¹⁹²

*”Ylen @Yleisradio @yleuutiset @YleAstudio toiminta #elokapina -kuviossa on vastenmielistä. Luodaan häiriköistä kuvaa uhrina, poliisista rikollisena ja sisäministeri päästetään selittelemään varomattomia puheitaan ilman haastamista tai kritiikkiä.”*¹⁹³– Jani Mäkelä

Tutkimukseni kansanedustajat ovat esittäneet, että Yle on pyrkinyt vaikuttamaan kansalliseen mielipiteeseen Euroviisujen kautta. Kritiikin perusteella suomalaisten mielipiteisiin on vaikutettu Euroviisusisältöjen avulla sekä Israelin ja Palestiinan välisessä konfliktissa, että myös liberaalien arvojen tietoisessa korostamisessa. Euroviisut on liberaali konsepti, jossa nähdään usein poliittisia ja yhteiskunnallisia kannanottoja.¹⁹⁴ Tutkijat Gad Yair sekä Chen Ozeri esittävät, että Euroviisut toimii kulttuurisena näyttämönä myös poliittisille tapahtumille.¹⁹⁵ Kilpailun poliittisuutta on korostanut myös Venäjän ja Valko-Venäjän irtisanominen kisoista vuonna 2022.¹⁹⁶ Samana vuonna Ukraina puolestaan äänestettiin kilpailun voittajaksi. Viime vuosina myös ihmisoikeudet ovat korostuneet Euroviisuissa entistä vahvemmin.¹⁹⁷ Kansainvälisellä Euroopan Yleisradioiden kattojärjestöllä ja Euroviisujen järjestäjällä EBU:lla on valtaa ohjata omalla toiminnallaan myös osallistujamaita, kuten Venäjän ulos jättäminen osoittaa.¹⁹⁸ EBU on kuitenkin sallinut esimerkiksi Israelin osallistua kisoihin.

Viime vuosina Israelin osallistuminen on puhuttanut laajalti kulttuuriväkeä, ja on esitetty, että Israelia pitäisi boikotoida pois kisoista. Tilanteen taustalla on ollut Israelin ja Palestiinan välinen pitkäaikainen konflikti, ja viime vuosina yltynyt sotatilanne on lisännyt kritiikkiä Israelia kohtaan. Hallituksessa olevia oikeistopuolueita on haastettu Suomessa viime vuosina Israelin puolustamisen

¹⁹² Maria Ohisalon tviitti 3.10.2020 <<https://x.com/MariaOhisalo/status/1312451481690230784>> [luettu 16.4.2025]

¹⁹³ Jani Mäkelän tviitti 6.10.2020 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1313329417008054273>> [luettu 13.3.2025]

¹⁹⁴ Baker 2024.

¹⁹⁵ Yair & Ozeri 2022, 86.

¹⁹⁶ Ingilabli 2024, 14.

¹⁹⁷ Baker 2024.

¹⁹⁸ Dubin 2022, 48.

vuoksi. Vasemmistolaiset poliitikot ovat esittäneet hallitukselle kysymyksiä muun muassa Palestiinan tilanteesta.¹⁹⁹

Myös Yleä kohtaan on esitetty kritiikkiä Israelin Euroviisuosallistumista koskien. Yleä on painostettu jättämään Euroviisuja esittämättä, jos Israelin on sallittu osallistua kilpailuihin. Painostus on tullut suomalaiselta kulttuurikentältä, sekä muutaman johtavan punavihreän poliitikon toimesta. Poliitikoista ja Ylen hallintoneuvoston jäsenistä vasemmistoliiton Li Andersson on kirjoittanut kirjeen vihreiden Maria Ohisalon sekä sdp:n Elisa Gebhardin kanssa koskien Israelin osallistumista kevään 2024 Euroviisuissa.²⁰⁰ He esittivät vaatimuksensa Ylen hallintoneuvostolle, johon itsekin ovat kuuluneet. Vaatimuksessa esitetään, että jos Israel osallistuu kisoihin, ei Euroviisuja sittemmin Suomessa näytettäisi.

Jani Mäkelä on halunnut kuulla, mitä mieltä Yleisradion johtajat ovat esitetystä painostamisyrityksestä. Keskustelu Israelin Euroviisuihin osallistumisesta kuvastaa hyvin sitä, miten tilanteen poliittisuus on ulottautunut Yleen asti. Ylen Euroviisusisältöjen avulla Mäkelä puolueineen on kyennyt korostamaan omaa asemaansa arvokonservatiivisena pidetyn Israelin tukijana. Näkemykseni mukaan Ylen puolueellisuuden kritisointi on tapahtunut perussuomalaisille suotuisasti liberaalin Euroviisukilpailun välityksellä, millä on voitu korostaa vastakkainasettelua vasemmistolaista politiikkaa kohtaan.

”Mitä @Yleisradio @merjaya @JoukoJokinen ajattelette tästä painostuksen yrityksestä? Onko @Journ_liitto tietoinen?”²⁰¹ – Jani Mäkelä

Tere Sammallahti kritisoi Yleä Palestiinassa toimivan islamistisen äärijärjestö Hamasin puolesta puhumisesta Euroviisujen avulla. Sammallahden näkemää Hamas-propagandaa esitetään tarkoituksella juuri kyseisenä päivänä, kun Hamasin jäsenet ovat pitäneet israelilaisia panttivankeina tasan 100 päivää. Ylen artikkelin otsikossa kysytään seuraavasti: *”Voiko Israel saada potkut Euroviisuista, koska se sotii Gazassa? Tässä vastaukset 5 kysymykseen laulukilpailusta”*.²⁰²

¹⁹⁹ KKV 271/2023 vp 19.2.2024 <https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kysymys/Documents/KKV_271+2023.pdf> [luettu 17.4.2025]

²⁰⁰ ”Ylen hallintoneuvoston kolme jäsentä vaatii Euroviisuihin Israel-boikottia – puheenjohtaja: Päätös ei kuulu hallintoneuvostolle” Yle 22.2.2024 <<https://yle.fi/a/74-20075936>> [luettu 14.4.2025]

²⁰¹ Jani Mäkelän tviitti 22.2.2024 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1760655548033171757>> [luettu 19.3.2025]

²⁰² ”Voiko Israel saada potkut Euroviisuista, koska se sotii Gazassa? Tässä vastaukset 5 kysymykseen laulukilpailusta” Yle 14.1.2024 <<https://yle.fi/a/74-20069135>> [luettu 15.4.2025]

*”Kas, Yle julkaisee Hamas-propagandaa Israelin euroviisuista sulkemiseksi juuri tänään, kun Hamasin terroristit ovat pitäneet juutalaisia siviilejä, jopa vauvoja, panttivankeina tasan 100 päivää? Avoin sylkäisy itseään puolustavan Israelin kansan silmille.”*²⁰³ – Tere Sammallahti

Sebastian Tynkkynen kommentoi seuraajilleen sekä euroviisuyleisölle sitä, kun Suomi antoi Israelille eniten ääniä vuoden 2024 kisoissa. Euroviisujen ollessa liberaaliksi mielletty tapahtuma, on Tynkkysellä viesteissään vahingoniloa sekä sarkasmia Suomen äänestettyä Israelia. Hän korostaa tviitissään sitä, että Yle sekä muu media ovat ’vihervasemmiston’ kanssa yhteistyössä. Yle ei siis Tynkkynen mielestä ole ainoa mediatoimija, joka on esittänyt punavihreää ajatusmaailmaa.

*”Yle ja muu media vihervasemmiston kanssa ei nyt voittanut viisuja, kun suomalaiset antoivat eniten ääniä Israelille. Tätä on sitten turha yrittää selittää pois millään sellaisella, että mutta kun onhan #euroviisut tunnetusti konservatiivisten kansalaisten ohjelma.”*²⁰⁴ – Sebastian Tynkkynen

Tynkkynen on ihmetellyt myös sitä, miksi Yle arvostelee Israelin mukaan ottamista Euroviisuihin. Ylen kirjoittamassa uutisanalyysissä esitetään, että: *”Illan suurin häviöjä oli EBU. Viisupomo Martin Österdahl sai finaaliyleisöltä isommat buuaukset kuin Israel. Se oli selkeä viesti, että EBU teki ison virheen ottaessaan Israelin mukaan kisaan.”*²⁰⁵

*”Eurooppalaiset: Israel 2. suosituin. Suomalaiset: Israel suosituin. Yle: Ebu teki ison virheen ottaessaan Israelin mukaan kisaan. Millä oikeudella @Yleisradio? Miten kehtaatte?”*²⁰⁶ – Sebastian Tynkkynen

Jani Mäkelä on kommentoinut Ylen uutisointia Israelin ja Palestiinan välisestä konfliktista jo vuonna 2021, jolloin hän on nähnyt Ylen asettuneen Israelia vastaan. Yle on kirjoittanut Mäkelän tviitin mukaan, että ”Israel iskee taas”, mikä on näyttäytynyt Mäkelälle puolueellisena kannanottona Israelia vastaan. Perussuomalaiset ovat puolueen suomalaisuusohjelman mukaan ajaneet arvokonservatiivista

²⁰³ Tere Sammallahtien tviitti 14.1.2024 <https://x.com/TereS_Arkisto/status/1746476014409040195> [luettu 4.3.2025]

²⁰⁴ Sebastian Tynkkynen tviitti 12.5.2024 <<https://x.com/SebastianTyne/status/1789470372611477651>> [luettu 1.3.2025]

²⁰⁵ ”Analyysi: Tuomarit ratkaisivat Euroviisujen voiton Sveitsille” Yle 12.5.2024 <<https://yle.fi/a/74-20085755>> [luettu 14.4.2025]

²⁰⁶ Sebastian Tynkkynen tviitti 12.5.2024 <<https://x.com/SebastianTyne/status/1789535563420180649>> [luettu 1.3.2025]

sekä kristillissosiaalista sanomaa.²⁰⁷ Israelin puolustaminen on siksi puolueelle sekä sen konservatiiville äänestäjille merkityksellistä.

”Jälleen kerran @yleuutiset toistaa kaavan, että otsikoidaan Israelin ’taas’ iskeneen Gazaan, ja vasta jutun lukemalla saa tietää että Gazasta on isketty TAAS ensin. Miten kauan tämä yhden maan valheellinen mustamaalaus jatkuu teillä, @JoukoJokinen @merjaya @Yleisradio?”²⁰⁸ – Jani Mäkelä

3. Ylen sisällöissä maanpuolustusaiheita, poliittista väkivaltaa ja perussuomalaisten syrjintää

3.1 Maanpuolustusta ja liallista venäjämielisyyttä

Venäjään liittyvät teemat ovat olleet suomalaisissa medioissa pinnalla Ukrainassa helmikuussa 2022 alkaneen Venäjän hyökkäyssodan myötä. Natoon liittyminen on samalla noussut Suomessa ajankohtaiseksi aiheeksi, ja oikeistopuolueet kokoomuksen johdolla ovat olleet Natoon liittymisen kannalla.²⁰⁹ Kaikki isot eduskuntaryhmät äänestivät Natoon liittymisen puolesta, ja Suomi hyväksyttiin jäseneksi 2023 huhtikuussa. Natoon Ylen maanpuolustusta koskevaa uutisointia on kommentoitu oikeistopoliitikkojen Twitteriä seuraamalla melko runsaasti, ja virheellisenä pidettyjä uutisointityylejä on päätynyt kritiikin kohteeksi. Ylen käyttämiä karttoja Ukrainasta ja Venäjältä on myös tulkittu Venäjä-mielisen asenteen välittämiseksi. Yleä koskevassa kritiikissä kriitikoiden ajatuksena on, että Ylen kuuluisi edustaa Suomen mielipidettä.

Juha Herkmanin mukaan Suomessa medialla on ollut tapana toimia konsensushakuisesti.²¹⁰ Tietynlaisen samanmielisyyden pitäisi olla kriitikoiden mukaan journalisteille myös maanpuolustusasioissa automaatio, ja poikkeaminen linjasta koetaan isänmaan edun vastaisena. Maanpuolustustahtoa koskevissa tviiteissä näkyy ajatus, että Suomella olisi yhdessä sovittu linja puolustusteemoissa, jota Ylen tulisi parhaalla mahdollisella tavalla edistää.

²⁰⁷ Perussuomalaisten suomalaisuusohjelma 2022. <https://www.perussuomalaiset.fi/wp-content/uploads/2022/09/Suomalaisuusohjelmalso.pdf> [luettu 15.4.2025]

²⁰⁸ Jani Mäkelän tviitti 24.8.2021 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1430057344013152275>> [luettu 13.3.2025]

²⁰⁹ ”Orpo: Tavoitteena jättää Naton jäsenhakemus kesäkuussa” Kokoomuksen verkkosivut 3.4.2022 <<https://www.kokoomus.fi/orpo-tavoitteena-jattaa-naton-jasenhakemus-kesakuussa/>> [luettu 18.4.2025]

²¹⁰ Herkman 2011, 163.

Historiantutkija Jussi Jalonen on esittänyt suomalaista historiapolitiikkaa käsittelevässä tutkimusartikkelissaan vuonna 2023, että Ukrainan tukeminen edellyttää kansallista määrätietoisuutta, poliittisia päätöksiä ja niiden toimeenpanoa, sekä solidaarisuutta hyökkäyssodan kohteeksi joutunutta maata kohtaan.²¹¹ Sama yhtenäisyysajattelu koskee sikäli myös samaan ajanjaksoon liittyvää Suomessa ollutta Nato-pohdintaa, mihin liittyy maanpuolustustahtoa koskevan keskustelun tavoin ajatus yhteisestä kansallisen turvallisuuden päämäärästä. Ylen kuuluisi kriitikoiden mukaan olla kansallista turvallisuutta koskevista asioista tukemassa yhteistä päämäärää.

Jani Mäkelä sekä Sanna Antikainen ovat kirjoittaneet Twitter-julkaisuja, joissa he ilmoittavat Ylen puhuneen mielestään Venäjän puolesta. Venäjämielisyys on ollut Suomessa paheksuttavaa, ja siksi kritiikissä esiintynyt putinismi voi vaikuttaa ylikorostetulta. Konteksteja hämärretään sosiaalisessa mediassa tietoisesti, mikä voi muokata keskustelun aihetta julkaisijan kannalta suotuisampaan suuntaan.²¹² Antikainen ja Mäkelä ovat käyttäneet Venäjä-keskustelua keinona painostaa Yleä haluamaansa isänmaan edun suuntaan.

Kansanedustajat esittävät Venäjään viittaavia tviittejä useilla eri perusteilla. Julkaisujen ymmärtäminen voi vaatia lukijalta historiatuntemusta etenkin Neuvostoliitosta, kuten Jani Mäkelän tviittaus elokuulta 2024 osoittaa. Lustraatio terminä tarkoittaa kommunistihallintojen vallasta poistumisen jälkeistä sisäistä puhdistusta, jolla pyrittiin poistamaan kommunismiin kytkeytyneitä virkamiehiä pois valtionhallinnosta 1990-luvulla.²¹³ Mäkelä esittää tviitissään, että Ylen pitäisi tehdä samanlaista puhdistusta omien ideologisiksi koettujen työntekijöiden kanssa. Mäkelän kommentti on liittynyt Ylen uutiseen syksyllä 2024 valmistetusta rajalaista, joka antaisi rajavartijoille uusia tehtäviä esimerkiksi turvapaikanhakijoiden käsittelyyn. Yle on uutisoinut aiheesta otsikolla: *”Liian haastava tehtävä?”*²¹⁴

*”Se vieläkin mahorkka leijailee liikaa @Yleisradion tiloissa. Olisiko aika lustraatiolle?”*²¹⁵ – Jani Mäkelä

Suomea sekä välillä myös Ukrainaa koskevat rajakysymykset ovat olleet esillä niin Mäkelän kuin muidenkin tarkastelun kansanedustajien tviiteissä. Uutisointi raja-aiheista on heidän mielestään ollut

²¹¹ Jalonen 2023, 117.

²¹² Seppänen & Väliaverron 2024, 278.

²¹³ Roman 2011, 94.

²¹⁴ ”Liian haastava tehtävä?” Yle 25.8.2024 <https://yle.fi/a/74-20103702?utm_source=twitter&utm_medium=social&utm_content=yneuutiset> [luettu 18.4.2025]

²¹⁵ Jani Mäkelän tviitti 25.8.2024 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1827598458477281721>> [luettu 26.2.2025]

usein poliittisesti ideologista. Alla olevassa tviitissä Mäkelä on kommentoinut Ylen uutista kuvakaappauksella otsikosta, missä mainitaan, että: *”Ukraina väittää tuhonneensa venäläisen mairinnousaluksen – venäläisviranomaiset kertovat ilmaiskujen syyttäneen tulipalon Feodosiian satamassa Krimin niemimaan kaakkoisosassa.”* Otsikkoa on kuitenkin muutettu jälkepäin seuraavaan muotoon: *”Ukraina sanoo tuhonneensa Venäjän sota-alueksen Krimin edustalla”*.²¹⁶

*”Ylellä aina Ukraina VÄITTÄÄ, Venäjä KERTO. KERTO aika paljon, kenen puolella yle on.”*²¹⁷
– Jani Mäkelä

Alla olevassa tviitissä Mäkelä on kommentoinut myös Yle Uutisten tviittiä, jossa esitetään seuraavasti. *”Kiova syyttää Venäjää lastensairaalan pommittamisesta – siviilien tuska pahenee Ukrainassa koko ajan”*.²¹⁸ Ylen sanavalinnat ovat Mäkelän mukaan Venäjää puolustavia ja Ukrainan asemaa heikentäviä. Lisäksi hän näkee, että Ukrainan tukemisen tulisi olla automaattinen lähtökohta journalismissa.

*”Yle tekee sen taas. Otsikoidaan että ’Kiova syyttää’ – lähtökohta siis on valtiollisella mediallyämme, että Ukraina esittää väärää tietoa. Kyllä sillä 500 miljoonan euron verorahalla pitäisi pystyä lähteet selvittämään. Eikä levittää putinistien propagandaa!”*²¹⁹ – Jani Mäkelä

Jani Mäkelä on kommentoinut vuonna 2022 Ylen käyttämää karttaa Ukrainasta. Mäkelän huomio kohdistuu kartta-asetelmaan vuodelta 2020, mikä näyttää, että Krimin Ukrainalta vallattu alue olisi osa Venäjää. Mäkelän tviitissä näkyvä kartta on kuvakaappaus Ylen uutisesta toiselta Twitter-käyttäjältä.

*”Yle tunnustaa miehitetyn Krimin osaksi Venäjää. Nyt enää logoon kyrilliset kirjaimet, niin vot!”*²²⁰
– Jani Mäkelä

Mäkelä on kommentoinut myös Ylen uutista Suomen itärajaan liittyen, missä mainitaan otsikossa seuraavaa: *”Puolustusvoimien tuulivoimajarrutus riistää miljardi-investoinnit itärajalla”*.²²¹ Mäkelä

²¹⁶ ”Ukraina sanoo tuhonneensa Venäjän sota-alueksen Krimin edustalla” Yle 6.3.2024 <<https://yle.fi/a/74-20077722>> [luettu 14.4.2025]

²¹⁷ Jani Mäkelän tviitti 26.11.2023 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1739599509204668689>> [luettu 19.3.2025]

²¹⁸ Yle Uutisten tviitti 9.11.2022 <<https://x.com/yleuutiset/status/1501628898190282763>> [luettu 15.4.2025]

²¹⁹ Jani Mäkelän tviitti 9.3.2022 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1501639051027398660>> [luettu 1.3.2025]

²²⁰ Jani Mäkelän tviitti 22.8.2020 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1297085726392287232>> [luettu 10.3.2025]

²²¹ ”Puolustusvoimien tuulivoimajarrutus riistää miljardi-investoinnit itärajalla” 14.2.2022 <<https://yle.fi/a/3-12316356>> [luettu 1.3.2025]

syyttää Ylen johtoa Venäjän puolesta puhumisella. Uutisen sanavalinnat nousevat tälläkin kertaa kritiikissä esille, ja Mäkelä esittää Ylen johdon olevan Putinin leivissä. Itärajaa koskevat aiheet ovat lappeenrantalaiselle Mäkelälle tärkeitä ja ne toistuvat hänen politiikassaan ja kirjoituksissaan usein. Tuulivoimainvestointeja ei ole ollut mahdollista toteuttaa Itä-Suomessa puolustusvoimien motiivien vuoksi.²²²

*”Mitä typeryksiä teillä on oikein hommissa? Jarrutus? Puhutte jarrutuksesta tällaisena aikana kun kyse on maanpuolustuksesta! Oletteko Putinin leivissä, @Yleisradio@JoukoJokinen@merjaya?”*²²³
– Jani Mäkelä

Populismi on ideologisesti ohut sisällöltään, ja se tarvitsee tarttumapintaa esimerkiksi konservatismista tai nationalismista.²²⁴ Tutkija Jokisipilän mukaan kansallismielisyys on historiallisesti ollut Suomessa 1980-luvulle asti poliittinen itsestäänselvyys.²²⁵ Myöhemmin nationalismi on hiipunut Suomessa ja sitä on politiikassa myös vältelty. Perussuomalaiset ovat täyttäneet politiikallaan nationalistista tyhjiötä, samalla kun muut puolueet ovat vältelleet liiallista kansallismielisyyttä.²²⁶ Kansallismielisyyttä koskevaa tyhjiötä ovat täyttäneet myös kokoomuksen kansanedustajat, mitä esimerkiksi Tere Sammallahti sekä Atte Kaleva ovat tehneet tviittauksillaan. Kokoomuksen periaateohjelmassa vuodelta 2018 korostetaan isänmaallisuutta, joka nähdään myönteisenä kansallisena voimana.²²⁷

Maanpuolustusaiheet korostuvat usein tutkimukseni kansanedustajien tviiteissä. Rap-artisti Palefacen esiintyminen Ylen järjestämässä (2022) Ukrainan tukikonsertissa on saanut Jani Mäkelän sekä Tere Sammallahden kritisoimaan artistin valintaa konserttiin. Sammallahti näkee pasifistina sekä vasemmistolaisena tunnetun Palefacen esiintymisen kyseenalaisena. Sammallahti mieltää esiintymisen suoraan maanpuolustustahdon vastaisuuteen vaikuttamisena. Mäkelä näkee artistin esiintymisen vastenmielisenä. Paleface on kritisoinut perussuomalaisia usein julkisesti, esimerkiksi syyttämällä puoluetta äärioikeistolaiseksi.²²⁸

²²² ”Selvitys: Tuulivoimahankkeiden toteutumattomuudelle monia syitä – elinkeinot ja olemassa oleva infra selittävät eri alueiden tilannetta” Puolustusministeriö 4.10.2022
<https://www.defmin.fi/ajankohtaista/tiedotteet_ja_uutiset/tiedotearkisto/tiedotteet_2022/selvitys_tuulivoimahankkeiden_toteutumattomuudelle_monia_syita_-_elinkeinot_ja_olemassa_oleva_infra_selittavat_eri_alueiden_tilannetta.13099.news#74a27a23> [luettu 18.4.2025]

²²³ Jani Mäkelän tviitti 14.2.2022 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1493277788157140993>> [luettu 1.3.2025]

²²⁴ Hatakka 2018, 34.

²²⁵ Jokisipilä 2021, 164.

²²⁶ Jokisipilä 2021, 164.

²²⁷ ”Kokoomuksen periaateohjelma” Kokoomus 10.6.2018 <<https://www.kokoomus.fi/periaateohjelma/>> [luettu 20.4.2025]

²²⁸ Jokisipilä 2021, 121.

*”On törkeää ja moraalitonta, että Yle otti Palefacen esiintymään eiliseen konserttiin. Toisaalta jos siitäkkin tuli rahaa Ukrainalle, ehkä tarkoitus pyhittää keinot. Raha ei haise – ainakaan paljon.”*²²⁹ – Jani Mäkelä

*”Enpä olisi keksinyt huonompaa esiintyjää @Yleisradion Ukraina-tukikonserttiin kuin Palefacen, tuon ’rauhanliikkeen’ hyödyllisten hölmöjen keulakuvan. Kaveri on tehnyt kaikkensa nakertaakseen maanpuolustustahtoa ja Suomen puolustuskykyä, näin pelaten Putinin pussiin. Plz.”*²³⁰ – Tere Sammallahti

*”Paleface Ylen Ukraina-tukikonsertissa on kuin, jos Ylen Pride-lähetyksessä esiintyisi Juha Miedon, Päivi Räsäsen ja Mika Niikon bändi nimeltä ’aito avioliitto’. On häpeällistä, että vuosia jatkuneen #turpo-myyräntyön jälkeen Yle palkitsee Putinin hyödyllisen hölmön näkyvyydellä.”*²³¹ – Tere Sammallahti

Sanna Antikainen on kommentoinut Ylen valintaa kirjoittaa maanpuolustusta kyseenalaistavasta Mikosta.²³² Maanpuolustuksen kyseenalaistaminen on Antikaisen mielestä vastoin sitä mitä kansallinen keskustelu kaipaisi. Tviittinsä kommentoissa Antikainen kommentoi vielä julkaisunsa jälkeen sitä, että miten Yle odottaa Mikon esimerkin parantavan kansallista maanpuolustustahtoa. Antikainen kysyy myös sitä, että toimiiko Yle tahallaan Venäjän presidentin Vladimir Putinin puolesta. Antikaisen ajatukset maanpuolustustahdosta osoittavat perussuomalaisen tukeutuvan nationalismiin populistisen retoriikan ohella.

*”Hei @Yleisradio @merjaya. Milloin teette jutun heistä, jotka ovat valmiita puolustamaan Suomea? Jos ette tunne muita kuin Mikkoja, niin voitte kysyä minulta vinkkejä. Tunnen nimittäin paaaaaljon rohkeita suomalaisia miehiä, jotka tarvittaessa puolustavat Suomea.”*²³³ – Sanna Antikainen

Antikainen on esittänyt tviitissään marraskuulta 2023, ketkä kaikki ovat hänen mielestään Venäjän puolella. Ajankohtaan on liittynyt Venäjän hybridioperaatio Suomen itärajalta, jolloin Venäjä toi Suomen rajalle turvapaikanhakijoita. Antikainen on koonnut julkaisuunsa kaikki ne tahot, jotka ovat hänen mielestään olleet rajan sulkemista vastaan. Perussuomalaiset ovat tuolloin halunneet laittaa

²²⁹ Jani Mäkelän tviitti 13.3.2022 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1502911946995208193>> [luettu 1.3.2025]

²³⁰ Tere Sammallahtien tviitti 12.3.2022 <https://x.com/TereS_Arkisto/status/1502702090426232845> [luettu 4.3.2025]

²³¹ Tere Sammallahtien tviitti 13.3.2022 <https://x.com/TereS_Arkisto/status/1502928648256598017> [luettu 4.3.2025]

²³² ”Mieluummin elossa kuin kuollut” Yle 22.3.2022 <<https://yle.fi/a/3-12364115>> [luettu 15.4.2025]

²³³ Sanna Antikaisen tviitti 23.3.2022 <<https://x.com/SannaAntikainen/status/1506610647605334019>> [luettu 6.3.2025]

itärajan kiinni. Antikainen ei kuitenkaan ole avannut tarkemmin tviitissään sitä, minkälainen rooli Ylellä on keskustelussa ollut. Väliverronen ja Seppänen esittävät, että yhteiskunnassa kasvava epävarmuus on antanut tilaa salaliittoteorioille ja etenkin populistit ovat hyödyntäneet salaliittojen esittämistä.²³⁴ Mäkelän sekä Antikaisen tviittaukset Ylen venäjämielisyydestä ovat osaltaan kevytversioita salaliitoista.

*”Vanha bändi koossa jälleen ja jokainen jäsen hoitaa oman tonttinsa, kuten arvata saattoi: vasemmistoliitto, ihmisoikeusprofessorit, Yle ja Venäjän ulkoministeriö hoilaavat yhdessä rajan sulkemista vastaan ja toivovat näin hybridivaikuttamisen jatkuvan rajalla.”*²³⁵ – Sanna Antikainen

Jani Mäkelä on omassa tviitissään avannut Ylen roolia rajakeskustelussa. Mäkelä kritisoi Ylen valitsemaa asiantuntijoita ajankohtaisohjelmissä, missä asiantuntijat ovat kertoneet näkemyksiään Venäjän hybridiopeeraatiosta itärajalla. Mäkelän mukaan Ylen tehtävä olisi turvata kansallista sietokykyä kriisitilanteissa. Vasemmistolaisiksi Mäkelän mukaan määriteltyjen asiantuntijoiden ajatusmaailmat eivät siis tue Mäkelän olettaa näkemystä isänmaan edusta.

*”Meille on kerrottu, että @Yleisradio olisi olemassa mm. turvatakseen sietokykyämme kriisitilanteessa. Rajalla käynnissä hybridiopeeraatio, Ylen panos sietokyvyn kasvattamiseen on löytää vasemmistolaisia asiantuntijoita vähättelemään kriisiä ja murehtimaan vihapuheesta.”*²³⁶ – Jani Mäkelä

Sanna Antikainen kommentoi Päivän Byrokraatin julkaisua, jossa mainitaan Ylen löytäneen pitkän etsimisen jälkeen yhden katsojan, joka on tyytyväinen Ylen uutisointiin Natosta. Suomi liittyi puolustusliitto Natoon huhtikuussa 2023, mutta kansallinen keskustelu liittymisestä alkoi kunnolla Venäjän hyökättyä Ukrainaan helmikuussa 2022. Päivän Byrokraatti on tviitannut kuvakaappauksen Johan Bäckmanin tviitistä.²³⁷ Johan Bäckman on julkaisussaan tyytyväinen, kun Ylen lasten uutisissa korostetaan Naton salaperäisyyttä ja monimutkaisuutta. Johan Bäckman on avoimesti venäjämielinen ja myöhemmin Venäjän kansalaisuuden saanut oikeussosiologian ja kriminologian dosentti.²³⁸ Antikainen on kommentoinut aihetta viittaamalla Ylen Reporadioksi kutsuttuun aikakauteen.

²³⁴ Seppänen & Väliverronen 2024, 129.

²³⁵ Sanna Antikaisen tviitti 18.11.2023 <<https://x.com/SannaAntikainen/status/1725995644408545506>> [luettu 14.4.2025]

²³⁶ Jani Mäkelän tviitti 20.11.2023 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1726519595756822531>> [luettu 19.3.2025]

²³⁷ Päivän Byrokraatin tviitti 14.2.2022 <<https://x.com/pbyrokraatti/status/1493115719353090062>> [luettu 15.4.2025]

²³⁸ ”Venäjä-mielinen dosentti Johan Bäckman sai Venäjän kansalaisuuden Putinin asetuksella” Yle 21.10.2024 <<https://yle.fi/a/74-20119272>> [luettu 15.4.2025]

”Yle voisi käyttää ihan suoraan Reporadio nimeä”²³⁹ – Sanna Antikainen

Atte Kaleva on myös ottanut samaan Nato-aiheeseen kantaa, esittäen asian niin, että Ylellä olisi uussuomettuneita juttuja. Naton osalta Kaleva on nähnyt helmikuussa 2022, että Ylellä saattaa olla jonkinlainen puolueellinen ajatus sotilasliitosta. Kaleva on tviitannut tuolloin Natosta sekä Ylestä monta kertaa lyhyen ajan sisään, joten Nato-kysymys on ollut Kalevalle tärkeä. Kalevan sanojen mukaan Ylen ideologisuus ei edesauta kansallista keskustelua Natosta hänen haluamaansa suuntaan. Yle joutui myöhemmin oikaisemaan Kalevan kritisoiman ohjelman sisältöä, missä toimittaja ilmoitti virheellisesti muun muassa Naton osallisuudesta Irakin sodassa.

”Olen surullisena seurannut @Yleisradio uussuomettuneita juttuja. Ukraina on muka ’luisumassa’ sotaan, #NATO pahoinpitelee tyttöjä ja Suomi esitetään ’puolueettomaksi’ maaksi idän ja lännen välillä. Ei ihme, että Johan Bäckman kiittelee. Onko @merjaya tämä todella YLE:n linja?”²⁴⁰ – Atte Kaleva

”Poikkeuksellisen monta virhettä tosiaan yhdessä ohjelmassa. Johtuuko tämä osaamattomuudesta, vai heijasteleeko vaikuttavaa linjaa @merjaya? Kysyn tätä, koska olen huolissani verovarojen käytöstä. En halua @Yleisradio ’luisuvan’ reporadioksi.”²⁴¹ – Atte Kaleva

Kaleva on helmikuussa 2022 tviitannut muutaman päivän sisään yhteensä kuusi kertaa Ylestä kriittisesti, ja jokaisessa tviitissä on mainittu ideologinen propaganda. Monella muullakin Yle-kriittisellä kansanedustajalla Yle on noussut päällimmäiseksi aiheeksi tietystä hetkestä, mutta välillä Yle on voinut jäädä keskustelusta moneksi kuukaudeksi. Kaleva on kommentoinut helmikuussa 2022 myös Tere Sammallahten tviittiä, jossa Sammallahti moittii Ylen ohjelmassa esitettyä Nato-kuvailua, joka on popularisoitu nuorten henkilöhahmojen muotoon. Kaleva on tviitannut aiheen uudelleen ja vaatii Yleä lopettamaan ideologisen propagandan syöttämisen.

”Ymmärrän, että nuorille suunnattuja tietoiskuja popularisoidaan, mutta @Yleisradion Yle Mix:n kuvaus NATO:n turvatakuiden toiminnasta antaa aivan väärän kuvan. NATO ei ’hakkaa Kiiaa’, vaan

²³⁹ Sanna Antikaisen tviitti 15.2.2022 <<https://x.com/SannaAntikainen/status/1493458980903006210>> [luettu 6.3.2025]

²⁴⁰ Atte Kalevan tviitti 13.2.2022 <<https://x.com/AtteKaleva/status/1492848437955551236>> [luettu 15.3.2025]

²⁴¹ Atte Kalevan tviitti 13.2.2022 <<https://x.com/AtteKaleva/status/1492850378559438854>> [luettu 15.3.2025]

estää Kiiiaa hakkaamasta Jenniä. Myös ohjelman kuvaus 5. artiklan toiminnasta on epätosi.”²⁴² – Tere Sammallahti

”Oliko tuossa @Yleisradio ohjelmassa ihan oikeasti käytetty tällaista havainnollistusta? Uskomatonta! Toivottavasti ministeri vastaa kirjalliseen kysymykseeni selkeästi ja kiertelemättä. Tällainen ideologinen propaganda pitää lopettaa.”²⁴³ – Atte Kaleva

3.2 Poliittinen väkivalta

Poliittinen väkivalta on mainittu monesti kansanedustajien Yleä koskevissa tviiteissä. Aihetta koskevassa kritiikissä korostuu ajatus, missä Ylen nähdään olevan hyväksyvällä kannalla poliittisen väkivallan osalta. Teemu Tammikko esittää kirjassaan *Vihalla ja voimalla – poliittinen väkivalta Suomessa*, että poliittiseen väkivaltaan kuuluu väkivalta ja halu jonkinlaiseen muutokseen yhteiskunnassa väkivallan kautta.²⁴⁴ Poliittinen väkivalta voidaan käsittää eri tavoin, ja kapeimmillaan poliittinen väkivalta tarkoittaa yhtä poliitikkoa kohtaan koskevaa suoraa tai epäsuoraa väkivallan tekoa. Tavoitteena poliittisella väkivallalla on aina jonkinlainen yhteiskunnallinen vaikuttaminen. Tammikko näkee myös, että Suomen kaltaisessa liberaalidemokraattisessa yhteiskunnassa poliittisuus on laajempi käsite, ja siten myös poliittisen väkivallan käsite on moniulotteisempi.²⁴⁵ Poliittinen väkivalta yhteiskunnassa ei ole suoraan mainittuna tutkimuksen puolueiden vaaliohjelmissa. Perussuomalaisten maahanmuuttopoliittinen ohjelma vuodelta 2023 osoittaa, että puolueessa on huomioitu yhteiskuntaan liittyviä väkivallan uhkia. Ohjelmassa mainitaan muun muassa, että Norja on välttänyt väkivallan uhkaa tiukalla maahanmuuttopolitiikalla.²⁴⁶ Anders Breivik tappoi Norjassa joukkomurhallaan vuonna 2011 77 ihmistä, joten siinä mielessä ohjelman ajatus ei ole kovin oikea. Puolueen kriminaalipoliittisessa ohjelmassa ei kuitenkaan tarkennettuna yhteiskuntaa koskevia uhkakuvia.²⁴⁷

²⁴² Tere Sammallahtien tviitti 11.2.2022 <https://x.com/TereS_Arkisto/status/1492159879070507009> [luettu 19.3.2025]

²⁴³ Atte Kalevan tviitti 12.2.2022 <<https://x.com/AtteKaleva/status/1492501709142343680>> [luettu 19.3.2025]

²⁴⁴ Tammikko 2019, 30.

²⁴⁵ Tammikko 2019, 30–31.

²⁴⁶ ”Perussuomalaisten maahanmuuttopolitiittinen ohjelma 2023” Perussuomalaiset <<https://www.perussuomalaiset.fi/wp-content/uploads/2023/01/MaahanmuuttopolOhjelmaIso.pdf>> [luettu 20.4.2025]

²⁴⁷ ”Perussuomalaisten kriminaalipoliittinen ohjelma 2022” Perussuomalaiset <<https://www.perussuomalaiset.fi/wp-content/uploads/2022/10/KriminaaliOhjelmaIsoVerkko.pdf>> [luettu 20.4.2025]

Kansanedustajat ovat pyrkineet tuomaan Ylen sisällöissä näkemäänsä poliittista väkivaltaa sisältäviä juttuja esiin aina tilaisuuden tullen. Aihe on korostunut henkilövalintojen, sekä uutisten sanavalintojen kautta. Lisäksi juttu kommunistin ihannoimasta väkivaltaisesta vallankumouksesta on päätynt kommentoitavaksi, kuten myös uutinen Slovakian pääministerin murhayrityksestä.

Tere Sammallahti sekä Sanna Antikainen ovat esittäneet Twitter-julkaisuissaan, että Yle ihannoisi julkaisuissaan poliittista väkivaltaa. Antikainen on huomionnut Suomen Uutisten artikkelin lokakuulta 2022 sosiaalisen median vaikuttajasta Dmitry Gurbanovista.²⁴⁸ Antikainen ei ole linkannut tviittinsä ohien Ylen sisältöjä, vaan hän peilaa ajatuksiaan suoraan Suomen Uutisten artikkelista. Artikkelissa mainitaan, että Gurbanov on vasemmistoliberaali sekä poliittisen väkivallan puolesta puhuja. Gurbanov on ollut aktiivinen yhteiskunnallinen keskustelija sekä tviittaaja, kirjoittaen muun muassa perussuomalaisia kritisoivia Twitter-julkaisuja. Lisäksi hän on kirjoittanut kolumneja vasemmistoliiton puoluelehti Kansan Uutisiin.²⁴⁹ Gurbanov on siis ollut monin tavoin perussuomalaisten politiikan vastapuolella.

*”Hei @Yleisradio @merjaya, katsotteko lainkaan, keitä te hehkutatte? Eikö teillä ole yli puolen miljardin veronmaksajien rahojen turvin kykyä tarkistaa hehkuttamienne henkilöiden taustoja? Gurbanov ihailee esim. poliittista väkivaltaa.”*²⁵⁰ – Sanna Antikainen

Medialla on suuri vaikutus siihen, miten yhteiskunnallisista uhkakuvista uutisoidaan, ja miten uhkakuvia mahdollisesti paisutetaan. Tammikko näkee, että yksinkertaistava ja konfliktikeskeinen uutisointi antaa monimutkaisesta todellisuudesta vääristyneen kuvan.²⁵¹ Ylen nähdään kritiikin perusteella asettuneen väärälle puolelle antaessaan hyväksyväksi mielletyn äänen väärälle mielipiteelle.

Sebastian Tynkkynen, Sanna Antikainen ja Atte Kaleva ovat kommentoineet Ylen artikkelia suomalaisista köyhistä keväällä 2024. Artikkelin julkaisupäivänä Slovakian pääministeri Robert Ficoon kohdistui murhayritys, minkä vuoksi Tynkkynen, Antikainen ja Kaleva ovat reagoineet samana päivänä ilmestyneeseen Ylen juttuun, jonka otsikossa lukee, että *”sadat köyhät saivat*

²⁴⁸ ”Ylen uusin suosikipuffattava on Dmitry Gurbanov” Suomen Uutiset 3.10.2022

<<https://www.suomenuutiset.fi/ylen-uusin-suosikipuffattava-on-dmitry-gurbanov/>> [luettu 15.4.2025]

²⁴⁹ ”Piikki persujen lihassa” Kansan Uutiset 29.5.2020 <<https://www.ku.fi/artikkeli/4266852-piikki-persujen-lihassa>> [luettu 17.4.2025]

²⁵⁰ Sanna Antikaisen tviitti 3.10.2022, <<https://x.com/SannaAntikainen/status/1576951469604892672>> [luettu 11.3.2025]

²⁵¹ Tammikko 2019, 162.

tarpeekseen hallituksen leikkauksista, ja osa haaveilee nyt jopa väkivallasta”.²⁵² Antikainen kokee Tynkkysen tavoin, että aiheen julkaisuajankohdalla ja teemalla on haettu tarkoituksenmukaisesti yhtäläisyyttä Slovakian pääministerin murhayritykseen. Jani Mäkelä puolestaan ihmettelee sitä, miksi aihe on nostettu Ylellä ’hyvin sanottu’-kategoriaan. Perussuomalaisten populismiin kuuluu myös pelon hyödyntäminen ja uhkakuvien luominen.²⁵³ Siihen peilaten poliittisen väkivallan korostaminen mediassa pitää omia poliittisia teemoja esillä, kuten juuri yllä mainittuja yhteiskunnallisia uhkakuvia. Alla esitetyt tviitit toimivat mielestäni hyvänä esimerkkinä siitä, miten kansanedustajat keskustelevat julkisesti uhkakuvista Ylen sisältöjen avulla.

*”Juuri laskeuduin Suomeen ja luin järkyttävän uutisen Slovakian pääministerin ampumisesta. Samaa aikaan Yle puffaa tällaista ja kuulemma on vielä hyvin sanottu -sarjaa. Siellä Yleisradiossa näyttää nyt asiat levähtävän monellakin saralla, mutta tähän propagandaan ei ole varaa.”*²⁵⁴ – Sebastian Tynkkynen

*”Jopa on @Yleisradio @yleuutiset @merjaya @JoukoJokinen erikoinen käsitys siitä, mikä on ’hyvin sanottu’.”*²⁵⁵ – Jani Mäkelä

*”Slovakiassa pääministeriä ammuttu hengenvaarallisesti ja Yle hekumoi täälläkin jo poliittisella väkivallalla. Kysellään oikein, ketkä hyväksyvät poliittisen väkivallan ja ketkä eivät.”*²⁵⁶ – Sanna Antikainen

*”Julkaisisiko @Yleisradio vastaavia haaveita yhteiskunnan täydellisestä romahtamisesta, jos ne tulisivat äärioikeiston tai ääri-islamistien suusta? Olisivatko nekin julkaisukelpoisia tuosta noin vaan sinällään, vai osaisiko toimittaja kyseenalaistaa niitä?”*²⁵⁷ – Atte Kaleva

Tere Sammallahti on kommentoinut joulukuussa 2024 Ylen artikkelia, joka on koskenut poliittista väkivaltaa ihannoivaa nuorta ihmistä. Sanna Antikainen on nostanut saman aiheen myös esille. Molempien mielestä Ylellä pitäisi olla vastuu esittämistään aiheista. Yle haastatteli juttuunsa

²⁵² ”Sadat köyhät saivat tarpeekseen hallituksen leikkauksista, ja osa haaveilee nyt jopa väkivallasta”. Ylen verkkosivut 15.5.2024 <<https://yle.fi/aihe/a/20-10006626>> [luettu 11.3.2025]

²⁵³ Tammikko 2019, 168.

²⁵⁴ Sebastian Tynkkysen tviitti 15.5.2024 <<https://x.com/SebastianTyne/status/1790770413779210675>> [luettu 11.3.2025]

²⁵⁵ Jani Mäkelän tviitti 15.5.2024 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1790663924855042427>> [luettu 19.3.2025]

²⁵⁶ Sanna Antikaisen tviitti 16.5.2024 <<https://x.com/SannaAntikainen/status/1790992524632285277>> [luettu 11.2.2025]

²⁵⁷ Atte Kalevan tviitti 16.5.2024 <<https://x.com/AtteKaleva/status/1791008882845761558>> [luettu 13.3.2025]

kommunistinuorten puheenjohtajaa Bex Tapanaista joulukuussa 2024.²⁵⁸ Tapanaisen haastattelu näkyy Ylen sivuilla videopätkissä, jossa lukee muun muassa seuraavasti: ”Bex Tapanainen on kommunisti. Hänen mielestään kapitalistinen yhteiskunta ei ole toimiva. Hän on valmis vallankumoukseen”. Toimittaja on avannut vallankumouksen ajatusta videolla esiintyvässä tekstissä seuraavilla sanoilla: ”Vallankumouksen tarkoituksena on siirtyä kapitalistisesta yhteiskunnasta kommunismiin. Sen toteutuminen vaatisi, että työväenluokka syrjäyttää kapitalistisen luokan vallasta.” Yle myönsi virheensä kohun synnyttyä ja yhtiöstä mainittiin, että Tapanaisen haastattelu julkaistiin liian kriitikittömänä. Samasta aiheesta kirjoitettu artikkeli poistettiin, mutta videohaastattelu säilyi.²⁵⁹

”Kommunistireppana kertoo hymy huulilla, kuinka väkivalta on oikeutettua kunhan ’tavoitteena on auttaa ihmisiä’. Kuka tahansa historiansa lkenut osaa kyseenalaistaa, mutta HS ja Yle eivät. Miksi osa mediaa silittää punaterrorista haaveilevaa? Uskomatonta.”²⁶⁰ – Tere Sammallahti

”Yle ei kysy kriittisiä jatkokysymyksiä haastateltavalta totalitaristilta, vaan piilottaa tämän väkivaltafantasiat? Ei tämä ole journalismia, vaan mainos. Autan: Kuka on Tapanaisen totalitaristisessa visiossa valtioterrorin käyttäjä, kuka kohde ja millä perusteella?”²⁶¹ – Tere Sammallahti

”Peilaten asiaa yleisradio historian kautta tämä äärivasemmistolaisen väkivallan mainostaminen ei ole yllätys. Suomettuneisuuden aikana se oli niin rähmällään Neuvostoliiton edessä, että sitä pilkattiin nimellä Reporadio sen pääjohtaja Eino Revon mukaan, joka rakensi Ylestä sosialismin äänitorven. Nyt Yle on palannut takaisin juurilleen. Se mainostaa avoimesti väkivaltaa oikeamielisyyden saavuttamisen välineenä. Sen sijaan, että se olisi haastanut haastateltavaansa, se antoi verorahoilla toimivan alustansa poliittisen väkivallan mainostorveksi. Nytemmin Yle on poistanut tämän kohdan jutussaan, jossa se toi estradille vallankumouksesta unelmoivan kommunistinuorten puheenjohtajan.”²⁶² – Sanna Antikainen

²⁵⁸ ”Valmiina vallankumoukseen” Yle 28.12.2024 <<https://yle.fi/a/74-20133672>> [luettu 14.4.2025]

²⁵⁹ ”Yle myöntää virheensä: kommunistinuoren haastattelu ei ollut onnistunut” Iltä-Sanomat 4.1.2025 <<https://www.is.fi/kotimaa/art-2000010943364.html>> [luettu 14.4.2025]

²⁶⁰ Tere Sammallahten twiitti 28.12.2024 <<https://x.com/TereSammallahti/status/1873056105116647901>> [luettu 18.3.2025]

²⁶¹ Tere Sammallahten twiitti 29.12.2024 <<https://x.com/TereSammallahti/status/1873311501408489960>> [luettu 18.3.2025]

²⁶² Sanna Antikaisen twiitti 29.12.2024, <<https://x.com/SannaAntikainen/status/1873354728236523953>> [luettu 25.2.2025]

3.3 Perussuomalaiset ja Yle

”Viime kädessä oikeistopopulistisiin toimijoihin liittyvissä julkisissa skandaaleissa on kuitenkin kyse siitä, että länsimaisen uutismedian tukemat liberaalidemokraattiset, yhdenvertaisuutta korostavat arvot törmäävät oikeistopopulistien kansallismielisiin, konservatiivisiin ja muukalaisvihamielisiin arvoihin”²⁶³

Tutkija Juha Herkman kertoo yhdellä lauseella, mikä perussuomalaisten toiminnassa aiheuttaa konflikteja mediajulkisuudessa. Suomessa populistisia puolueita ovat historiallisesti olleet lähinnä Smp sekä perussuomalaiset. Oikeistopopulismi on tehnyt nousua 2000-luvulla Euroopassa.²⁶⁴ Suomessa kansallismielis-populistinen perussuomalaiset nousi valtaan kunnolla vuonna 2011, jolloin puolueesta nousi eduskuntaan 39 kansanedustajaa.²⁶⁵

Pohjoismaiden populistipuolueiden mediasuhteita tutkinut Mari K. Niemi kirjoittaa, että perussuomalaisia kohdellaan suomalaistoimittajien mielestä hyvin.²⁶⁶ Niemi on havainnut toimittajille esittämän kyselyn perusteella, että toimittajien näkemää hyvää mediasuhdetta ovat edesauttaneet perussuomalaisten yhdistäminen smp:hen, sekä myös puolueen pitkäaikaisen puheenjohtajan Timo Soinin hyvä henkilökohtainen suhde mediaan. Puoluetta on Niemen tutkimusten perusteella kohdeltu suomalaisella mediakentällä paremmin muihin pohjoismaisiin populistipuolueisiin verrattuna.

Kritiikki populistipuolueelta yleisradioyhtiötä kohtaan ei ole ainutlaatuista, sillä Euroopassa esimerkiksi Ruotsissa sekä Itävallassa kansallisia yleisradioyhtiötä kansallisia yleisradioyhtiötä on kritisoitu 2010-luvulla. Valtiollisia toimijoita on syytetty Ylen tavoin puolueellisiksi, ja Itävallassa oikeistopopulistipuolue FPÖ uhkasi 2017 vaaleissa yksityistää kokonaan maan yleisradiotoiminnan. FPÖ on syyttänyt perussuomalaisten tavoin maan yleisradioyhtiötä vasemmistolaisuudesta.²⁶⁷ Vaikka valtiollinen toimija on koettu monessa Euroopan maassa vastapuolena, on kaupallisen median sen sijaan koettu hyödyttäneen populistipuolueita.²⁶⁸ Kaupallinen media on vastannut viihteellisyden vaatimukseen, ja antanut enemmän huomiota värikkäille populisteille.

²⁶³ Herkman 2018, 74.

²⁶⁴ Niemi & Houni 2018, 10–12.

²⁶⁵ ”Perussuomalaiset vaalien suurvoittaja, Kokoomus nousi suurimmaksi puolueeksi eduskuntavaaleissa 2011” Tilastokeskus 29.4.2011 <https://stat.fi/til/evaa/2011/evaa_2011_2011-04-29_tie_001.fi.html> [luettu 14.4.2025]

²⁶⁶ Niemi 2018, 91.

²⁶⁷ Sehl et al 2022, 12–13.

²⁶⁸ Mazzoleni 2014, 48–49.

Populismi on medialle yleisesti ottaen sekä onnenpotku, että myös haaste. Populismille tyypilliset konfliktiterkkyys sekä provosoivat lausunnot antavat medialle kiinnostavia jutunaiheita päivästä toiseen.²⁶⁹ Herkman näkee, että oikeistopopulismien korostamat arvot, kuten kansallismielisyys ja muukalaisviha, asettuvat voimakkaasti liberaalin uutismedian arvomaailmaa vastaan.²⁷⁰ Perussuomalaisten kohtelu mediassa asettuu samaan viitekehykseen. Sekä populistinen retoriikka että arvomaailmojen erilaisuus juuri Herkmanin esittämään liberaaliin uutismediaan nähden korostaa vastakkainasettelua.

Perussuomalaisten entinen kansanedustaja Kimmo Kivelä on esittänyt Ylen haastattelussa joulukuussa 2024 väitteen, että perussuomalaiset valitsi 2010-luvun alussa Ylen viholliseksi. Puolueen vuoden 2011 eduskuntavaaliohjelmassa Yleisradion asemaa pohditaan myös kriittisesti. Ohjelmassa mainitaan, että Ylen ei tule kilpailla kaupallisten kanavien kanssa.²⁷¹ Ylen artikkelissa mainitaan, että Ylen ottaminen poliittiseksi maalitauluksi olisi jakanut puoluetta lopulta niin pahasti, että sisäinen jakolinja Ylen osalta olisi johtanut puolueen hajoamiseen vuonna 2017.²⁷² Kivelä toimi Ylen hallintoneuvoston puheenjohtajana 2015–2019, ja etenkin puolueen maahanmuuttovastaiset jäsenet olivat Kivelän omien sanojen mukaan painostaneet häntä ottamaan neuvostossa tiukempaa otetta Yleä kohtaan. Perussuomalaiset on Kivelän lausuntojen perusteella pyrkinyt painostamaan Yleä poliittisesti, ja Jani Mäkelä kommentoi väitteitä tviitissään.

*”Pääsi päivän huutonaaurut tätä sontaa lukiessa. Että ihan Kimmon olivat löytäneet vuodattamaan? Katkeruus on melkoinen käyttövoima 600 miljoonan veronmaksajien velkarahalla mällätessä, vai mitä @yle uutiset @ Yleisradio @merjaya? #koskamevoidaan”*²⁷³ – Jani Mäkelä

*”Tosiasiassa oli vähällä ettei Kivelä lentänyt hillitolpaltaan suorin vartaloin ryhmän sisäisen riidankylvämisenä ja muiden loukkaamisensa johdosta. Mutta sehän ei tietenkään puolueetonta mediaa kiinnosta.”*²⁷⁴ – Jani Mäkelä

Mäkelä on kritisoinut Yleä poliittisen uransa alkua ajoista lähtien, ja usein hän on esittänyt väitettä, että Yle kohtelee perussuomalaisia eri tavalla kuin muita suomalaisia puolueita. Ylen puolueelliseksi ja

²⁶⁹ Herkman 2018, 65.

²⁷⁰ Herkman 2018, 65.

²⁷¹ ”Perussuomalaisten eduskuntavaaliohjelma kevät 2011”. <https://www.perussuomalaiset.fi/wp-content/uploads/2013/04/Perussuomalaisten_eduskuntavaaliohjelma_2011.pdf> perussuomalaisten kotisivut [luettu 4.3.2025]

²⁷² ”Kova väite entiseltä Ylen hallintoneuvoston puheenjohtajalta: Yle oli yksi syy perussuomalaisten puolueen hajoamiseen” Yle, 28.12.2024 <<https://yle.fi/a/74-20132397>> [luettu 24.3.2025]

²⁷³ Jani Mäkelän tviitti 28.12.2024 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1873028048687435823>> [luettu 24.3.2025]

²⁷⁴ Jani Mäkelän tviitti 28.12.2024 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1872935329977754064>> [luettu 24.3.2025]

perussuomalaisia hyljeksiväksi koettu asenne ei ole Mäkelän tviittien perusteella juuri muuttunut 2010-luvun alkuvuosista. Perussuomalaiset ei ole saanut Mäkelän mielestä tarpeeksi palstatilaa Ylellä ja muussa mediassa.

*”On mitattavissa oleva fakta, että sekä viime kevään kriisin että tämän kevään sulkutoimien aikana media antoi kaiken tilan hallitukselle. Mediaosumat oppositiosta, varsinkin perussuomalaisista, painuivat pahimman mätäkuun lukemiin.”*²⁷⁵ – Jani Mäkelä

*”Kuuleman mukaan @yleuutiset @Yleisradio sivuuttivat täysin @persut #eduskunta #kyselytunti suhteen pääuutisissa ja esittivät vain @kokoomus kysyneen siirtolaiskriisistä. Miksi?”*²⁷⁶ – Jani Mäkelä

Sebastian Tynkkynen on esittänyt Mäkelän tavoin, että Yle ja muu valtamedia toimisivat puolueellisesti perussuomalaisia kohtaan.

*”Haen 2. varapuheenjohtajaksi rakentamaan Perussuomalaisista kaikkien suomalaisten puoluetta. Sellaista kansallismielistä puoluetta, joka määrittelee itse sanomansa ja julkisuuskuvansa ilman, että valtamedia sitä pystyy ihmisten mielissä enää vääristämään.”*²⁷⁷ – Sebastian Tynkkynen

Koronarokotukset ovat olleet vuoden 2021 loppupuolella ajankohtaisia, ja esimerkiksi tartuntatautilakiin esitettiin eduskunnassa muutosta taudin leviämisen estämiseksi.²⁷⁸ Alla olevassa tviitissä Mäkelä kummastelee, miten perussuomalaisten asenne koronarokotusta kohtaan on nostettu Ylen osalta esille. Yle on uutisoinut aiheesta seuraavasti: *”Tutkimus: Koronarokotteiden kiivaimmat vastustajat perussuomalaisia, 12 prosenttia ei aio ottaa rokotetta – Puoluejohto kiistää rokotekielteisyyden ja kannustaa piikille”*.²⁷⁹

”Sen sijaan että YLE selvittäisi mitä pääministeri aikoo tehdä koronatilanteen suhteen, YLE selvittää mitä perussuomalaiset mieltävät rokotteesta. First things first? No yllätyksiä ei tullut –

²⁷⁵ Jani Mäkelän tviitti 22.4.2021 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1385069954714714117>> [luettu 10.3.2025]

²⁷⁶ Jani Mäkelän tviitti 11.11.2021 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1458880195952271366>> [luettu 13.3.2025]

²⁷⁷ Sebastian Tynkkynen tviitti 24.6.2019 <<https://x.com/SebastianTyne/status/1143250226372927488>> [luettu 19.4.2025]

²⁷⁸ Finlex, HE 131/2021 vp. ”Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta” <<https://www.finlex.fi/api/media/government-proposal/23985/mainPdf/main.pdf?timestamp=2021-09-21T00%3A00%3A00.000Z>> [luettu 16.4.2025]

²⁷⁹ ”Tutkimus: Koronarokotteiden kiivaimmat vastustajat perussuomalaisissa, 12 prosenttia ei aio ottaa rokotetta – Puoluejohto kiistää rokotekielteisyyden ja kannustaa piikille” Yle 5.12.2021 <<https://yle.fi/a/3-12216454>> [luettu 16.4.2025]

perussuomalaiset eivät haasta lääketiedettä, mutta antavat myös vähemmistön puhua.”²⁸⁰ – Jani Mäkelä

Mäkelän kommentti vuoden 2021 keväällä osoittaa hänen ajatusmaailmaansa Yleä kohtaan varsin hyvin. Tviitti koskee Ylen päätoimittajan Jouko Jokisen kirjoitusta, missä kysytään: ”*Vastaavalta päätoimittajalta: Miten varmistamme, että demokratia toimii myös poikkeusaikoina?*”²⁸¹ Mäkelä kommentoi kirjoitusta sarkastisesti, ja esittää tviitissään näkemystä siitä, millaista kohtelua perussuomalaiset hänen mielestään saa Ylen kirjoituksissa. Paria päivää aiemmin Mäkelä on paheksunut Ylen uutisointia, missä perussuomalaisten vuoden 2021 vappupuheesta ei ole mainintaa Ylen uutisissa toisin kuin muilta puolueilta.

”Varmaan niinkuin @Yleisradio on tehnyt jo vuoden, että antaa hallituksen pitää kritiikittä ja ilman journalistista haastamista tiedotustilaisuuksia, pimennetään oppositio ja tehdään korkeintaan törkyjuttuja. Hyvin taitaa toimia?” ²⁸²– Jani Mäkelä

*”Niinkö todella oli, että @yleuutiset @Yleisradio näyttivät uutisissa pätkää eri puolueiden vappupuheista, mutta unohtui näyttää suurin työväenpuolue?”*²⁸³ – Jani Mäkelä

Mäkelä näkee perussuomalaisten edustavan työväen lisäksi myös suomalaista maaseutua. Suomalaisilta on tiedusteltu mielipidettä Ylestä Maaseudun tulevaisuuden kyselyssä. Maaseudun voi nähdä olevan osa populistien edustamaa kansaa, jonka koetaan olevan irtaantuneena sitä edustavasta eliitistä.²⁸⁴ Perussuomalaiset ovat huomioineet maaseudun asemaa Suomessa, ja puolue on kirjoittanut maaseutuohjelman vuonna 2015.²⁸⁵ Ohjelmassa he kertovat, että: ”*Perussuomalaisten maaseutu pysyy ja paranee nyt ja tulevaisuudessa!*”. Perussuomalaisten voi nähdä ainakin tuolloin asettuneen maaseudun väestön puolelle, puolueen edeltäjän Smp:n tavoin. Maaseudun tulevaisuuden otsikko aiheesta on seuraava: ”*Maaseudulla asuvien tyytymättömyys Yleen kasvanut roimasti – MT:n kyselyssä 40 prosenttia suomalaisista kertoo jäävänsä ilman vastinetta Yle-maksulle*”.²⁸⁶

²⁸⁰ Jani Mäkelän tviitti 5.12.2021 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1467502562219855876>> [luettu 6.3.2025]

²⁸¹ ”Vastaavalta päätoimittajalta: Miten varmistamme, että demokratia toimii myös poikkeusaikoina?” Yle 6.5.2021 <<https://yle.fi/a/3-11918075>> [luettu 15.4.2025]

²⁸² Jani Mäkelän tviitti 6.5.2021 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1390235268679090177>> [luettu 10.3.2025]

²⁸³ Jani Mäkelän tviitti 2.5.2021 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1388764508399747073>> [luettu 10.3.2025]

²⁸⁴ Hatakka 2018, 33.

²⁸⁵ Perussuomalaisten maaseutuohjelma 2015 <<https://www.perussuomalaiset.fi/wp-content/uploads/2013/04/Maaseutupoliittinen.pdf>> [luettu 15.4.2025]

²⁸⁶ ”Maaseudulla asuvien tyytymättömyys Yleen kasvanut roimasti – MT:n kyselyssä 40 prosenttia suomalaisista kertoo jäävänsä ilman vastinetta Yle-maksulle” Maaseudun tulevaisuus 27.10.2021 <<https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/uutiset/06030ba4-0bcb-5f65-bcb9-9394daafcf34>> [luettu 15.4.2025]

*”Loogista. Yle käyttää verovaroja maaseudun ja perussuomalaisten haukkumiseen. Maaseudulla ja perussuomalaisissa ei olla siihen tyytyväisiä.”*²⁸⁷ – Jani Mäkelä

Yle ja muu suomalainen media ovat olleet uuden paikan edessä, kun perussuomalaiset on esittänyt maahanmuuttokriittisiä ajatuksia julkisesti. Maahanmuuttokritiikin ja muukalaisvastaisuuden nähdään läntisissä moniarvoisissa ja liberaalisissa medioissa olevan vastakkain oman arvomaailman kanssa. Populistipuolueiden arvot ovat törmänneet ainakin osittain Euroopassa laajalti omaksuttujen liberaalidemokraattisten ja syrjintää vastustavien arvojen kanssa.²⁸⁸ Perussuomalaisten rasistiset viestit ja kannanotot ovat lisänneet median tarkempaa otetta rasismia koskevassa keskustelussa. Herkman näkee, että rasismisytyökset eivät kohdistu koko perussuomalaisten puolueeseen, vaan yksittäisiin poliitikkoihin.²⁸⁹

Populistien maahanmuuttoon liittyvien ajatusten näkyväksi tekeminen auttaa kuitenkin omien poliittisten tavoitteiden legitimoimisessa.²⁹⁰ Perussuomalaisten Media- ja kulttuuripoliittisessa ohjelmassa vuodelta 2020 esitetään, että: *”Esimerkiksi maahanmuutto- ja EU-uutisoinnissa Yle ei ole välittänyt siitä, että sen tehtävänä ei ole julistaa kansalle omaa ’totuuttaan’”*.²⁹¹ Mäkelä on ottanut kantaa siihen, miten Ylellä on kerrottu perussuomalaisten esittämästä maahanmuuttopolitiikasta vuotta aiemmin vaalikeväällä 2019.

*”Miksi Yle valehteli perussuomalaisten vaaliohjelman olevan maahanmuuttovastainen? Se on HAITTAMAahanmuuttovastainen! Eihän poliisikaan sakota nopeudesta, vaan YLInopeudesta.”*²⁹² – Jani Mäkelä

Myös perussuomalaisten kansanedustaja Vilhelm Junnila on havainnut kesällä 2024 asenteellisuutta Ylen kirjoituksissa. Junnila kritisoi Twitterissä sitä, miksi hänen mielestään vasemmistohenkinen tutkija Emilia Palonen esiintyy Ylellä jatkuvasti perussuomalaisten asiantuntijana. Palonen on Helsingin Yliopiston politiikan tutkija, ja hän on tutkinut muun muassa populismia. Hän on kirjoittanut myös kirjan populismista ja perussuomalaisista. Jani Mäkelä on tviitannut Junnilan ajatukset uudelleen, ja näkee Ylen pitävän perussuomalaisia poliittisena vastustajanaan.

²⁸⁷ Jani Mäkelän tviitti 27.10.2021 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1453220035976118278>> [luettu 13.3.2025]

²⁸⁸ Hatakka et al 2018, 121.

²⁸⁹ Herkman 2018, 68.

²⁹⁰ Niemi & Perälä 2018, 154.

²⁹¹ Perussuomalaisten Media- ja kulttuuripoliittinen ohjelma 29.1.2020 <https://www.perussuomalaiset.fi/wp-content/uploads/2020/01/Media-ja-kulttuuripoliittinen-ohjelma_29.1.2020.pdf> [luettu 1.4.2025]

²⁹² Jani Mäkelän tviitti 23.2.2019 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1099189224945922049>> [luettu 10.3.2025]

”Sama havainto. Valtiollinen mediamme @Yleisradio antaa alustan pelkälle mielivaltaiselle väittämislle ja suunnitelmalliselle poliittisen vastustajan vahingoittamiselle.”²⁹³ – Jani Mäkelä

Sebastian Tynkkynen kommentoi tviitissään Ylen tekemää kyselyä, jossa selvitetään miksi Tynkkynen, Joakim Vigeliuksen ja Miko Bergbomin podcast on yksi suosituimmista politiikan ohjelmista.²⁹⁴ Kyselyssä mainittu tutkija on poliittisen viestinnän tutkija Elisa Kannasto. Tynkkynen mielestä Kannaston ajatus siitä, että ohjelmaa kuunnellaan vain siksi että sen sisältöä vihataan, on väärä johtopäätös. Populismia ja perussuomalaisia tutkineen Niko Hatakan mielestä journalistinen vastustus voidaan kääntää voimaannuttavaksi kokemukseksi hyökkäyksen kohteena olevasta oikeamielestä kansasta.²⁹⁵ Samanlaista asetelmaa on havaittavissa myös Tynkkynen tviitissä, missä hän kokee saaneensa vastustusta Ylen suunnalta.

”Yle on löytänyt syyn meidän podin suosioon: #vihakuuntelijat. Jos ihminen ei pidä jostain ruoasta, hän välttää sitä, jos vain voi. Jos ei pidä jostain artistista, skippaa hänen kappaleensa. Sanoisin, että tämä sama pätee myös politiikkapodcastiin. Jos ei pidä jostain poliitikosta, häntä ei laiteta soimaan ennen nukkumaan menoa tai lenkille. Eikä varsinkaan väkisin ’vihakuunnella’ häntä tuntia, joka on meidän podin kesto. Yksittäisiä pakkomielteisiä pankkorödvineitä aina löytyy, mutta ei heistä sellaista vihakuuntelijoiden areenamassaa saa kasaan, että sillä olisi mitään tekemistä ykköseksi nousussa.”²⁹⁶ – Sebastian Tynkkynen

Twitter-julkaisujen perusteella perussuomalaiset ovat kokeneet joutuneensa Ylen kohteeksi, ja monesti kohteena on pidetty puolueen puheenjohtajana (2017–2021) toiminutta Jussi Halla-ahoa. Halla-ahon vuoden 2024 presidenttikampanjaa oli häiritty sabotoimalla Halla-ahon vaalijulisteita. Bussipysäkillä olleeseen vaalijulisteeseen oli kirjoitettu *”Fasisti Jussi Halla-aho – turvallinen tila natseille”*. Yle oli huomionnut sabotaasin, ja kysynyt Halla-aholta, onko hän tietoinen tällaisesta mainoksesta.²⁹⁷ Uutisessa kirjoitetaan, että: *”Soitimme Halla-ahon kampanjatiimille, joka vahvistaa kuvan olevan manipuloitu, eikä kampanja ole sen takana. Tieto manipuloidusta mainoksesta selvisi tiimille vasta Ylen soitettua asiasta.”* Jani Mäkelä on tviitannut aiheesta ja siteerannut jutun tekstiä suoraan.

²⁹³ Jani Mäkelän tviitti 14.6.2024 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1801501702752698532>> [luettu 19.3.2025]

²⁹⁴ ”Kansanedustajien podcast nousi heti listakärkeen – tutkija: ’Tällä on sekä vihakuuntelijoita että vahvoja kannattajia’” Yle 7.4.2024 <<https://yle.fi/a/74-20082456>> [luettu 15.4.2025]

²⁹⁵ Hatakka 2018, 51.

²⁹⁶ Sebastian Tynkkynen tviitti 7.4.2024 <<https://x.com/SebastianTyne/status/1777047184191431152>> [luettu 3.3.2025]

²⁹⁷ ”Helsinkiläisille ratikkapysäkeille ilmestyi vaalijulisteita näyttäviä luvattomia mainoksia: Halla-ahoa nimitetään fasistiksi Kalliossa” Yle 21.1.2024 <<https://yle.fi/a/74-20070505>> [luettu 15.4.2025]

”Onko tämä @yle uutiset @Yleisradio @merjaya @JoukoJokinen mielestä hyväkin käytännön pila veronmaksajien rahoilla? ’Soitimme Halla-ahon kampanjatiimille, joka vahvistaa kuvan olevan manipuloitu, eikä kampanja ole sen takana.’ ”²⁹⁸ – Jani Mäkelä

Kokoomuksen Tere Sammallahti on puolustanut perussuomalaisia toiminnallaan. Hän on nostanut Twitterissä esille Ylen tekemän haastattelun joulukuulta 2024, jossa Jussi Halla-aholta on kysytty suhtautumista sdp:n kansanedustaja Krista Kiuruun kohdistuneeseen pahoinpitelyyn. Ylen uutisen otsikko kuuluu:” *Kysyimme Jussi Halla-aholta, miksi hän ei ole yksiselitteisesti tuominnut Krista Kiuruun kohdistunutta pahoinpitelyä – monet poliitikot ovat kritisoineet Halla-ahon kommentointia tilanteessa.*”²⁹⁹ Monet Halla-ahoa kritisoineet poliitikot ovat jutun mukaan neljä vasemmistoliittolaista poliitikkoa, sekä sdp:n Tytti Tuppurainen. Halla-aho on itse todennut aiheesta aiemmassa haastattelussa, että kaikki katuväkivalta on tuomittavaa. Tviitin perusteella Sammallahti näkee Ylen toimivan perussuomalaisia vastaan kohtelemalla Halla-ahoa poikkeavasti.

*”Vuoden älyvapain haastattelu on tässä. Vasemmistijohtajat levittivät puhemiehestä valheita, joten toimittaja riensi tenttaamaan puhemiestä tarkastamatta, mitä hän itse asiassa on sanonut. Kun tulipunainen politbyroo läpsäyttää käsiä, niin YLE hyppää. MOT.”*³⁰⁰ – Tere Sammallahti

Sanna Antikainen on nostanut esiin perussuomalaisten oletetun aseman puoluekentällä median silmissä. Ylen toimittaja on kysynyt Jussi Halla-aholta siitä, miten perussuomalaiset eroaa rasisisesta liikkeestä. Antikainen on tviitannut haastattelusta otetun kuvakaappauksen kera Ylelle takaisin ja esittää tviitissään vaihtoehtoisia vertailevia kysymyksiä. Antikaisen tviitti korostaa huumorin ja kärjistyksen keinoin sitä, miten hän näkee Ylen kohtelevan puoluettaan perussuomalaisia.

*”Aikooko @Yleisradio ja @PirjoAuvinen kysyä myös, alla olevilta puolueilta, että mikä erottaa vasemmistoliiton Antifasta ja sosiaalidemokraatit Pohjois-Korean työväenpuolueesta? #tasapuolisuus #media #vastuullistajournalismia”*³⁰¹ – Sanna Antikainen

²⁹⁸ Jani Mäkelän tviitti 21.1.2024 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1749065524787458338>> [luettu 19.3.2025]

²⁹⁹ ”Kysyimme Jussi Halla-aholta, miksi hän ei ole yksiselitteisesti tuominnut Krista Kiuruun kohdistunutta pahoinpitelyä” Yle, 15.12.2024 <<https://yle.fi/a/74-20131553>> [luettu 4.3.2025]

³⁰⁰ Tere Sammallahtien tviitti 15.12.2024 <<https://x.com/TereSammallahti/status/1868357411255546237>> [luettu 4.3.2025]

³⁰¹ Sanna Antikaisen tviitti 23.9.2019 <<https://x.com/SannaAntikainen/status/1176177452915286016>> [luettu 19.3.2025]

4. Ylen rahoituksen kritisointi

Yle saa rahoituksensa Suomen valtiolta. Vuonna 2013 rahoitusmalli muuttui niin, että aikaisemmin voimassa ollut televisiolupamaksu siirtyi syrjään, ja valtio alkoi kerätä kansalaisilta Yleisradioveroa. Maksua maksavat Suomessa 18-vuotta täyttäneet henkilöt, ja veron suuruus riippuu tuloista.³⁰² Herkman näkee, että Yle on mediakentän muuttuessa siirtynyt toiminnassaan entistä enemmän kaupalliselle puolelle.³⁰³ Monen Yle-kriitikon mielestä verovaroin rahoitettu mediatoimija vääristää kilpailua toimimalla kilpailijoidensa kanssa samalla tavalla. Tässäkin kritiikki kohdistuu Ylen suorittamaan perustehtävään, jonka mukaan Ylen on toimittava riippumattomasti ja puolueettomasti.

Helsingin Sanomat teetti kyselyn Ylen työntekijöille vuonna 2017. Kyselyn pohjalta tehdyssä artikkelissa mainitaan, että poliittiset tapahtumat ovat vaikuttaneet Ylen rahoituksen uudelleenarviointiin.³⁰⁴ Poliittisia valintoja on jutun mukaan tehty Ylessä rahoituksen turvaamisen näkökulmasta. Kyseisiä valintoja on tapahtunut Helsingin Sanomien selvityksen mukaan pitkin 2010-lukua. Toki on muistettava, että haastattelun vastaukset eivät välttämättä kerro koko totuutta, vaikkakin ne antavat hyvää suuntaa aiheen tarkastelulle.

Ensimmäinen Ylen rahoitukselliseen asemaan myöhemmin vaikuttanut tapahtuma on artikkelissa haastateltujen Ylen työntekijöiden mielestä keskustapuolueen Matti Vanhasta koskenut lautakasakohu vuodelta 2009. Ylen toimittajan nähtiin syyttävän Vanhasta lahjuksen vastaanotosta journalistisesti kevyin perustein, mikä johti poliittisesti ainakin keskustassa Ylen journalististen toimintatapojen kyseenalaistamiseen. Vanhasen nähtiin ottaneen vastaan lautoja, jotka olivat peräisin keskustalaiselle Nuorisosäätiölle urakointeja tehneeltä yritykseltä.³⁰⁵ Vanhanen kiisti asian, mutta poliittisesti hänen imagoonsa tuli kohun myötä säröjä. Skandaalien ja kohujen esiin nostaminen ovat Herkmanin mukaan korostuneet selvästi viime vuosikymmeninä, ja hän näkee politiikan muuttuneen sen myötä myös avoimemmaksi.³⁰⁶ Avoimuus ei kuitenkaan ole miellyttänyt kaikkia poliitikkoja, etenkin jos poliitikko on kokenut saaneensa median puolelta vääränlaista kohtelua.

³⁰² Yleisradiovero, <https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/uutishuone/esitys_ ja_ opetusmateriaali/ylevero/> Verohallinto [luettu 4.3.2025]

³⁰³ Herkman 2011, 137.

³⁰⁴ "Sähköpostit kertovat: Ylen päälliköt ajoivat rahoitusta puolustanutta poliitikkoa studioon – HS selvitti, mitä Ylessä tapahtuu". Helsingin Sanomat, 1.3.2017. <<https://www.hs.fi/suomi/art-2000005108132.html>> [luettu 28.2.2025]

³⁰⁵ "Silminnäkijä: Rakennusliike maksoi Vanhasen talokuluja" Yle, 28.9.2009. <<https://yle.fi/a/3-5889343>> [luettu 28.2.2025]

³⁰⁶ Herkman 2011, 58.

Paria vuotta myöhemmin myös pääministerinä toiminutta Mari Kiviniemeä syytettiin Ylen ajankohtaisella kakkosella virheellisesti siitä, että hän olisi ottanut vastaan Nuorisosäätiöltä vaalitukea.³⁰⁷ Ylen rahoitus oli samaan aikaan noussut politiikan asialistalle ja hallitusohjelmaan asti. Hallitusohjelmassa vuodelta 2011 mainitaan, että: ”*Yleisradion rahoitus uudistetaan siten, että Yleisradion rooli suomalaisen kulttuurin tuottajana, moniarvoisena ja riippumattomana tiedonvälittäjänä sekä sananvapauden foorumina turvataan. Hallitus uudistaa Ylen rahoituksen mallin ja keräystavan eduskuntaryhmien yhteisen maaliskuussa 2010 hyväksytyyn kannanoton mukaisesti.*”³⁰⁸ Myöhemmin vuonna 2013 Jyrki Kataisen johtaman hallituksen toiminta-aikana siirryttiin Yle-veron keräämiseen, mikä muutti yhtiön rahoitusmallia.

Sipilän hallituksen toiminta-aikana (2015–2019) Yleä tarkasteltiin enemmän poliittiselta puolelta. Hallitusohjelmassa vuodelta 2015 mainitaan, että hallitus asettaa työryhmän arvioimaan Ylen tehtäviä ja rahoitusta.³⁰⁹ Ylen asema otettiin entistä voimakkaammin esille. Helsingin Sanomien artikkeli kertoo monen puolueen sisäisiä ajatuksia Ylestä.

*”Paine alkoi kasvaa uuden hallituksen myötä vuonna 2015. Keskustaa painoivat lautakasa- ja vaalirahoitusjutut, kokoomus oli tyytymätön kaupallisen median asemaan ja perussuomalaiset piti Ylen uutisointia yleisesti epäreiluna. Hallitusohjelmaan kirjattiin, että Ylen rahoitusta tarkastellaan.”*³¹⁰ – *Helsingin Sanomat*

Ylen päätoimittaja Atte Jääskeläinen on ollut omalla johtokaudellaan poliittisen sekä julkisen arvostelun kohteena. Jääskeläisen aika Ylellä päättyi 2017, osin juuri poliittisen kritiikin kautta. Jääskeläinen oli sallinut vuonna 2016 Juha Sipilää koskevan kriittisen uutisen julkaisun, mihin Sipilä oli reagoinut voimakkaasti. Reagoinnin seurauksena Jääskeläinen ja Yle oikaisivat Sipilää koskevia uutisia, mikä nähtiin taipumisena poliittisen painostuksen alla. Julkisen sanan neuvosto antoi aiheesta ratkaisun maaliskuussa 2017, jossa se antoi Ylelle langettavan tuomion, ja mainitsi Ylen myötäilleen pääministerin näkemyksiä.³¹¹ Lopulta Jääskeläinen jätti Ylen keväällä 2017. Twitterissä Jääskeläistä ei ole kuitenkaan huomioitu tarkasteltavien Yle-johtajien osalta samalla tavalla kuin yhtiön nykyistä

³⁰⁷ ”Kiviniemi: Syytteissä yksittäiset ihmiset, ei puolue” Yle 29.9.2011 <<https://yle.fi/a/3-5430471>> [luettu 15.4.2025]

³⁰⁸ Kataisen hallituksen ohjelma 2011

<<https://valtioneuvosto.fi/documents/10184/147449/Kataisen%20hallituksen%20ohjelma/81f1c20f-e353-47a8-8b8f-52ead83e5f1a>> [luettu 15.4.2025]

³⁰⁹ Hallitusohjelma 2015,

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163399/VNK_2015_10.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [luettu 15.4.2025]

³¹⁰ ”Sähköpostit kertovat: Ylen päälliköt ajoivat rahoitusta puolustanutta poliitikkoa studioon – HS selvitti, mitä Ylessä tapahtuu”. Helsingin Sanomat, 1.3.2017. <<https://www.hs.fi/suomi/art-2000005108132.htm>> [luettu 28.2.2025]

³¹¹ Julkisen sanan neuvosto, Päätös 6398/YLE/16 ja 6401/YLE/16, 22.3.2017 <<https://jsn.fi/paatos/6398-yle-16-ja-6401-yle-16/>> [luettu 15.4.2025]

toimitusjohtajaa Merja Ylä-Anttilaa tai vuoden 2024 lopulla eläköitynyttä päätoimittajaa Jouko Jokista.

Ylen rahoituksellista asemaa tutkittiin vuonna 2016 kokoomuksen silloisen eduskuntaryhmän puheenjohtajan Arto Satosen työryhmän selvityksessä.³¹² Satosen työryhmä kuitenkin päätti pitää Ylen rahoituksen sellaisenaan. Samalla kuitenkin eduskunnan poliittista vaikutusvaltaa Yleä koskevista päätöksistä kasvatettiin. Ylen hallintoneuvostoon valitaan edelleen yksi edustaja jokaisesta vähintään kolmen kansanedustajan puolueesta.³¹³ Tarkasteltavista kansanedustajista neuvostossa istuu parhaillaan meneillään olevalla hallituskaudella perussuomalaisten Joakim Vigelius. Muiden Ylen rahoitusta kritisoivien kansanedustajien mukaisesti Vigelius kritisoi rahoituksen kokoa, ja monet ehdotukset rahoituksesta suuruudesta ovatkin jyrkkiä. Omaan asemaansa hallintoneuvostossa hän kommentoi niin, että Yle vastaa toiminnastaan kansalle. Samassa tviitissä hän viittaa Ylen ylilyönneillä yhtiön puolueellisena Vigeliuksen osalta koettuun sisältöön.

”Katson tehtäväkseni nimenomaan sen, että Yle vastaa ylilyönneistään kansalle ja medialle julkisesti eikä vain kansanedustajille suljetuin ovin pidetyissä hallintoneuvoston kokouksissa.”³¹⁴ – Joakim Vigelius

4.1 Rahoituksen koko

Pohjoismaisessa vertailussa Suomen Yleisradion rooli on kohtalaisen suuri mediajärjestelmässä. Suomessa Ylellä on hieman yli 500 miljoonan euron vuosibudjetti, joka on noin puolet kaupallisella puolella operoivan Sanoman vuosittaisesta liikevaihdosta.³¹⁵ Helsingin Sanomien vuonna 2024 toteutussa vertailussa ilmenee, että Ylen budjetti väkilukuun suhteutettuna on samankokoinen pohjoismaisten yleisradioyhtiöihin verrattuna.³¹⁶ Ylen toiminta on koko 2000-luvun ajan muuttunut kohti kaupallisempaa suuntaa.³¹⁷ Historiallisesti Suomessa olleeseen demokraattis-korporatistiseen malliin on kuulunut julkisen sektorin vahva panos mediamarkkinoilla, ja siten myös kansallinen

³¹² ”Työryhmä: Ylen rahoituksesta ja tehtävistä parlamentaarinen yhteisymmärrys” Liikenne- ja viestintäministeriö 16.6.2016 <<https://lvm.fi/-/tyoryhma-ylen-rahoituksesta-ja-tehtavista-parlamentaarinen-yhteisymmarrys>> [luettu 15.4.2025]

³¹³ ”Ylen hallintoneuvosto”. Yle <<https://yle.fi/aihe/a/20-290364>> [luettu 28.2.2025]

³¹⁴ Joakim Vigeliuksen tviitti 2.8.2024 <<https://x.com/joakimvigelius/status/1819365619566788779>> [luettu 11.3.2025]

³¹⁵ Seppänen & Väliaverron 2024, 151.

³¹⁶ ”Ylen budjettia syytetään liian suureksi – selvisi, että se on samaa luokkaa Norjan kanssa” Helsingin Sanomat 30.1.2024 <<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000010123729.html>> [luettu 18.4.2025]

³¹⁷ Seppänen & Väliaverron 2024, 150.

Yleisradio on saanut vahvan aseman pohjoismaisissa mediaympäristöissä.³¹⁸ Juha Herkman on havainnut jo vuonna 2011, että median kaupallistuminen ja konsernien vahvistuminen ovat heikentäneet Suomessa Yleisradion asemaa ja siten myös julkisen palvelun tarvetta.³¹⁹ Yleisradion rahoitukseen kyseiset muutossuunnat eivät kuitenkaan ole vaikuttaneet vielä 2010-luvun alussa.

Ylen entinen ajankohtaisohjelmien työntekijä ja sittemmin kokoomuksen kansanedustajaksi päätynyt Susanne Päivärinta mainitsee kirjassaan, että Ylellä olisi toiminnassaan kiristämisen kohteita. Päivärinta avaa kirjassaan näkemiään talon sisäisiä konflikteja, poliittisia ristiriitoja sekä yhtiön toimintatapoja.³²⁰ Päivärinta irtisanoutui Yleltä lopulta itse vuonna 2017 oltuaan tyytymätön Yleisradion johdon toimintaan. Kirjassa Päivärinnan irtisanoutumiseen johtavia aiheita sekä muuta Ylen toimintaa käsitellään kattavasti, mutta Päivärinta ei kuitenkaan ole aktivoitunut Yle-kriitikkona Twitterissä.

Eduskunnassa Sebastian Tynkkynen sekä Joakim Vigelius ovat puhuneet monesti Ylen rahoituksen suuruudesta. Molempien puheet rahoituksesta ovat harkitumpia ja perustellumpia verrattuna Twitterissä esiintyviin Yle-kriittisiin julkaisuihin. Alla olevissa lainauksissa on osa kummankin eduskunnassa esittämistä puheista.

”Vuonna 2021 Yleisradion haukkaamat kulut olivat massiiviset 508 miljoonaa euroa. Suuret menot katettiin lähes kokonaan Yle-veron kautta kerättävillä tuloilla. Kulujen suunta on viime vuosina sojottanut ylöspäin: esimerkiksi vuoteen 2017 verrattuna vuosittaiset kulut ovat paisuneet yli 40 miljoonalla eurolla. Kaiken kukkuraksi valtiovarainministeri on arvioinut, että Ylen vaatima rahapotti kasvaa myös tulevina vuosina. Rahan tarpeen arvioidaan karkaavan jo yli 610 miljoonaan euroon vuonna 26, mikä luonnollisesti aiheuttaisi nousupainetta myös suomalaisilta kerättävää Yle-veroa kohtaan. Kun valtiontaloutta on pakko korjata, on menojakin pakko laittaa tärkeysjärjestykseen.”³²¹ – Sebastian Tynkkynen

”Ajattelen itse niin, että jos meillä on, kuten meillä Yle-työryhmässä oli, käsillä se tieto, mitä yleisradioyhtiöt, julkiset sellaiset, muissa Pohjoismaissa maksavat, mitä ne maksavat nokkakohteisesti, siis asukasluvulla jaettuna kunkin maan kansalaiselle, ja me havaitaan se, että

³¹⁸ Herkman 2011, 126–127.

³¹⁹ Herkman 2011, 137.

³²⁰ Päivärinta 2024, 268–270.

³²¹ Vp 2022 – istunto 147 – puhe 83, Sebastian Tynkkynen 11.1.2023

<http://ldf.fi/semparl/speeches/s2022_1_147_083> [luettu 20.4.2025]

*meillä on systemaattisesti enemmän rahoitusta omalla yleisradioyhtiöllämme väkilukuun suhteutettuna kuin muissa Pohjoismaissa, tai että ainoa verrokkimme, joka käyttää yhtä paljon rahaa yleisradioyhtiöönsä on upperikas Norja, niin ehkä köyhän Suomen pitäisi tehdä jonkinlaisia johtopäätöksiä.*³²² – Joakim Vigelius

Twitterissä Ylen rahoitusta ovat kommentoineet kirjoituksillaan viime vuosina etenkin Joakim Vigelius, Tere Sammallahti sekä Jani Mäkelä. Heistä kaikki pitävät yhtiön toiminnan rahoitusta ylimitoitettuna ja ajattelevat, että Ylen onnistuisi täyttää lakisääteiset tehtävänsä huomattavasti pienemmällä budjetilla. Vigeliuksen mielestä Yle ei onnistu moniäänisyyden vaatimuksessa puolen miljardin budjetilla. Vigelius korostaa myös rahoituksen takana olevaa poliittista peliä, jossa Ylen rahoituksesta ei voi päättää ilman laajaa puolueiden välistä yhteistyötä. Ylen hallintoneuvostossa on kaikkien puolueiden jäseniä. Vigelius kokee, että Ylen asemaa on haluttu turvata myös vasemmiston puolelta. Vigeliuksen esittämä kansan aktivointi kansalaisaloitteen muodossa puolestaan kuuluu klassiseen populistiseen retoriikkaan ja vaikuttamiseen.³²³

*”Ylen rahoitus on liian suuri ja sen tehtävä liian laaja. Nykyisellä konsensuspäätöksenteolla kumpaankaan ei saada riittävää muutosta vasemmiston vesittäessä sitä. Kannustankin allekirjoittamaan nuorisojärjestöjen kansalaisaloitteen ’Yle kuriin nyt’.*³²⁴ – Joakim Vigelius

*”Niin kauan, kun keskustaoikeistolaiset puolueet hirttäytyvät malliin, jossa Ylestä on päätettävä yhdessä vasemmiston kanssa, Yle tulee olemaan suojassa suuremmilta säästöiltä. Tämä ei muutu, elleivät puolueet muutu.”*³²⁵ – Joakim Vigelius

Vigelius on pyrkinyt usein osoittamaan Suomen Ylen kokoa myös taloudellisin argumentein ja vertaamalla Yleä muiden pohjoismaiden yleisradioyhtiöihin. Vertailun avulla yksittäinen kansalainen saa paremman kuvan siitä, miten muualla Euroopassa tai Pohjoismaissa toimitaan. Vigeliuksen tviitti syksyllä 2024 liittyy Ylen uutiseen, jossa mainitaan, että: *”Media-alan historian suurimmat muutosneuvottelut Ylessä – voivat johtaa jopa 375 työntekijän irtisanomiseen”.*³²⁶

³²² Vp 2024 – istunto 115 – puhe 70, Joakim Vigelius 13.11.2024 <http://idf.fi/semparl/speeches/s2024_1_115_070> [luettu 20.4.2025]

³²³ Hatakka 2018, 34.

³²⁴ Joakim Vigeliuksen tviitti, 23.9.2024 <<https://x.com/joakimvigelius/status/1838111857715851450>> [luettu 1.3.2025]

³²⁵ Joakim Vigeliuksen tviitti, 13.9.2024 <<https://x.com/joakimvigelius/status/1834578437417103587>> [luettu 1.3.2025]

³²⁶ ”Media-alan historian suurimmat muutosneuvottelut Ylessä – voivat johtaa jopa 375 työntekijän irtisanomiseen” Yle 6.11.2024 <<https://yle.fi/a/74-20122538>> [luettu 17.4.2025]

”Yle on säästöjen osalta ohjeistettu sekä tehostamaan toimintaansa että karsimaan johtoa ja hallintoa. Myös irtisanomiset ovat todennäköisiä. Suomi kuitenkin pärjää kevyemmälläkin yleisradiolla – kuten muissakin Euroopan maissa.”³²⁷ – Joakim Vigelius

Ylen rahoitus tulee kerätyistä verovaroista valtiolta, ja kriitikoiden tviiteissä on osoitettu, miten suuren osan Yle-vero vie keskimääräiseltä palkanmaksajalta. Jani Mäkelä on korostanut Ylen rahoituksen kokoa, ja vaatinut Yleä osallistumaan säästötalkoisiin muun julkisen sektorin ohella. Tere Sammallahti on puolestaan laskenut yksilön tuloverojen avulla, miten ison osan veroista Yle rahoitukseensa saa.

”Yle maksaa kutakin suomalaista kohden 15% enemmän kuin vastaava palvelu Tanskassa ja 25% enemmän kuin Ruotsissa. Samaan aikaan taloutemme on jäänyt kummastakin pahasti jälkeen. Säästövaraa siis on.”³²⁸ – Joakim Vigelius

”Moneko muun mediayhtiön budjetilla on automaattinen noin 15 miljoonan euron vuosittainen indeksikasvu? Samaan aikaan kun kaikkialta säästetään ja pyritään tehostamaan, Yle ei voi porskuttaa koskemattomana.”³²⁹ – Joakim Vigelius

”Tällaisena aikana on mieletön ajatus, että Yle ei osallistuisi talkoisiin.”³³⁰ – Jani Mäkelä

”Vasemmiston kitinä @Kokoomus linjauksesta leikata @Yleisradiolta on suhteetonta. Perspektiiviä: Ylen budjetti kohta 600 000 000 €/a. Mediaanituloinen maksaa 6780 €/a tuloveroa. Ylen ruokkimiseen kuuluu -89 000:n suomalaisen tuloverot. Leikkuriin ja äkkiä. #terestroika”³³¹ – Tere Sammallahti

Atte Kalevan mielestä Yle on tarjonnut poliittista näkyvyyttä punavihreille puolueille, ja yrittänyt sillä turvata omaa rahoituksellista asemaansa. Kaleva on kommentoinut joulukuussa 2022 suomalaistoimittaja Tuomas Enbusken tviittiin, jossa Enbuske mainitsee, että ”Ylen rahoitus on

³²⁷ Joakim Vigeliuksen tviitti 6.11.2024 <<https://x.com/joakimvigelius/status/1854180228249391358>> [luettu 13.3.2025]

³²⁸ Joakim Vigeliuksen tviitti 6.11.2024 <<https://x.com/joakimvigelius/status/1854258400378425470>> [luettu 13.3.2025]

³²⁹ Joakim Vigeliuksen tviitti 12.6.2024 <<https://x.com/joakimvigelius/status/1811669970964697239>> [luettu 18.3.2025]

³³⁰ Jani Mäkelän tviitti 16.5.2024 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1791090378143039780>> [luettu 19.3.2025]

³³¹ Tere Sammallahten tviitti, 30.11.2022 <https://x.com/TereS_Arkisto/status/1597998787284602885> [luettu 1.3.2025]

*turvattava, ettei sen rahapulassaan tarvitsi myydä mainosaikaa sosialidemokraattiselle puolueelle”.*³³²

*”Tuolla mainosajan tarjoamisella YLE juuri yrittää turvata rahoituksensa kasvun.”*³³³ – Atte Kaleva

Ylen rahoitusta kiristettiin syksyllä 2024 päätöksellä, jota edesauttoi oikeistopuolueiden asema valtion johdossa. Rahoituksen osalta Ylen parlamentaarinen työryhmä päätti vuosittaisten indeksikorotusten leikkaamisesta, sekä myös rahoituksen tippumisesta 66 miljoonalla eurolla vuoden 2027 budjetissa.³³⁴ Rahoituksen kiristämisestä päätettiin kaikkien puolueiden kesken, mutta vasemmistoliiton ja vihreiden edustajat esittivät lausuntoon eriäviä mielipiteitä. Eriävät mielipiteet punavihreiden puolueiden suunnalta korostavat sitä, miten Yle nähdään osana puolueiden välistä poliittista vastakkainasettelua.

4.2 Vääristynyt kilpailuasetelma

Yleä on kritisoitu usein siitä, miten yhtiö toimii kaupallisesti ja vääristää siten markkinoita. Yle on suomalaisella mediakentällä iso toimija, joten sen vaikutusta kilpailuun ei voi juurikaan väheksyä. Yle oli pitkään Suomessa ainoa taho, joka tuotti minkäänlaista mediasisältöä. 1980-luvun puolessa välissä kilpailu avautui, kun mainostelevisio alkoi tuottaa omia ohjelmiaan.³³⁵ Mediakentän kilpailullinen aikakausi sanomalehdistöä lukuunottamatta on siis Suomessa hyvinkin nuori, mutta muun muassa teknologisen kehityksen ja median globalisoitumisen myötä nykyinen toimintaympäristö on hyvinkin vaikeasti hahmotettavissa. Mediaan kuuluu muutakin kuin perinteiset viestintävälineet, ja se tarkoittaa, että kilpailua käydään usealla eri alustalla.³³⁶

Sosiaalinen media, kansainväliset sanomalehdet ja TV-kanavat, sekä monet muut tahot Youtubesta lähtien ovat haastaneet perinteisen median olemassaoloa etenkin viime vuosikymmenten aikana.³³⁷ Yleisradion monopoliaseman murtuminen on mahdollistanut kaikkien halukkaiden tulla mukaan

³³² Tuomas Enbusken tviitti 20.12.2022 <<https://x.com/TuomasEnbuske/status/1604929638714712071>> [luettu 16.4.2025]

³³³ Atte Kalevan tviitti 20.12.2022 <<https://x.com/AtteKaleva/status/1604962438591483904>> [luettu 14.3.2025]

³³⁴ ”Ylen muutosneuvotteluiden tulos: 309 työpaikkaa vähenee, 156 irtisanotaan” Yle, 24.1.2025 <https://yle.fi/a/74-20139113> [luettu 4.3.2025]

³³⁵ Herkman 2011, 125–126.

³³⁶ Seppänen & Väliaverron 2024, 76.

³³⁷ Seppänen & Väliaverron 2024, 61.

kilpailuun. Kilpailuasetelma Suomessa on muuttunut viime vuosikymmeninä, ja kritiikin perusteella Ylen kuuluisi olla kokonaan markkinaehtoinen tai jättäytyä pois markkinoilta.

Tere Sammallahten ensimmäinen kommentti alla korostaa hänen näkemäänsä vääristynyttä kilpailuasetelmaa media-alalla. Sammallahti on tehnyt syksyllä 2024 Youtube-tililleen videon, jossa hän pohtii Ylen asemaa suomalaisella mediamarkkinalla. Video on otsikoitu: *”Yle mainostaa isolla rahalla ja vie tilaa yksityiseltä medialta – Ylen tehtävät saatava syyniin!”*³³⁸ Aihetta tutkineen Juha Herkmanin mukaan tämän päivän suomalainen media on monin verroin enemmän voittoa tavoittelevaa verrattuna esimerkiksi 1980-luvun mediaan.³³⁹ Siksi Ylenkin voi nähdä ajautuneen muun mediamaailman mukana kaupallisuuteen toiminnassaan.

*”Suuri suomalainen valhe on väite, jonka mukaan Yle ei kilpaile kaupallisen median kanssa, vaan ’kirittää’ sitä. Todellisuudessa Yle mainostaa valtavilla summilla houkutellakseen kuluttajia Ylen sisältöjen pariin. Täyttä verorahojen tuhlausta.”*³⁴⁰ – Tere Sammallahti

Alla olevassa tviitissä Sammallahti kritisoi samaa aihetta, eli miten Yle hänen mielestään vääristää mediamarkkinaa isolla markkinaosuudella. Edellisen tviittauksen tavoin Sammallahti puolustaa yksityistä mediatoimijaa. Yksityisen sektorin kilpailukyvyyn parantaminen ja julkisen sektorin tehtävien karsiminen ovat olleet Sammallahten politiikassa tärkeitä teemoja.³⁴¹

*”Yle tuottaa laatuohjelmia, joita yksityinen media ei tuota.’ Tavan torimyyjäkin tietää, että jos joku jakaa vieressä ilmaista makkaraa, niin omat 2 euron makkarat ei liiku. Mutta yhteiskunnan ’älyllinen eliitti’ ei tunnu tajuavan, miten Ylen 550M€/a vaikuttaa mediamarkkinaan.”*³⁴² – Tere Sammallahti

Jani Mäkelä on korostanut usein Ylen toimivan veronmaksajien rahoilla. Samalla Mäkelä on todennut, että hänen oma asemansa on muiden mukana normaalina veronmaksajana. Mäkelä käyttää sekä veronmaksajan että omistajan asemaa usein retoriikassaan. Poliitikkojen mediasuhde on muuttunut niin, että nykyään poliitikot haluavat usein sosiaalisessa mediassa korostaa omaa asemaansa tavanomaisena henkilönä.³⁴³ Tätä tavanomaisuuden korostamista sosiaalisessa mediassa

³³⁸”Yle mainostaa isolla rahalla ja vie tilaa yksityiseltä medialta – Ylen tehtävät syyniin” Tere Sammallahten Youtube-video 4.11.2024 <<https://www.youtube.com/watch?v=Lvb03wBoiK8>> [katsottu 17.4.2025]

³³⁹ Herkman 2011, 132.

³⁴⁰ Tere Sammallahten tviitti 4.11.2024 <<https://x.com/TereSammallahti/status/1853366359805063493>> [luettu 4.3.2025]

³⁴¹ Tere Sammallahten verkkosivut 2025 <<https://teresammallahti.fi/>> [luettu 17.4.2025]

³⁴² Tere Sammallahten tviitti 2.12.2022 <https://x.com/TereS_Arkisto/status/1598746617628094464> [luettu 14.3.2025]

³⁴³ Välvirronen & Seppänen 2024, 187.

tapahtuu puolueesta riippumatta. Mäkelä on korostanut tviiteissään omaa asemaansa juuri veronmaksajana mutta samalla myös Ylen omistajana.

*”Jokainen veronmaksaja on ylen omistaja. Olen veronmaksaja, joten olen ylen omistaja. Jos et ole veronmaksaja, voit silti larpata olevasi ylen omistaja.”*³⁴⁴ – Jani Mäkelä

*”Yle elää verovaroista ja Sanomalla riittää tilaajia vielä hukattavaksikin. Alma joutuu hiukan mieltimään miten päin hetulat asettelisi.”*³⁴⁵ – Jani Mäkelä

Kokoomuksen puolelta Yleä puolustanut Pertti Salolainen on ottanut myös kantaa kesäkuussa 2024 Yleä koskeneeseen keskusteluun. Salolainen on puolustanut Ylen asemaa ja sanonut, ettei perussuomalaisten kannatus ole riittävää, jotta se voisi muuttaa Ylen rahoitusta.

*”#YLE Tämä poliittinen vainoaminen on estettävä. PS kannatus on noin 15% se ei ole riittävä yhtiö rokottamiseen. Sitä paitsi puolue on saanut valtavasti näkyvyyttä kanavilla!”*³⁴⁶ – Pertti Salolainen

Yle on toiminnassaan ollut jo pitkään mukana kilpailuilla alueilla, kuten esimerkiksi urheiluohjelmien välittämisessä. Urheilun lisäksi Yle ostaa ohjelmia ulkomailta, ja julkisia hankintoja säädellään lailla.³⁴⁷ Tere Sammallahti korostaa Qatarissa järjestettyjen jalkapallon MM-kisojen osalta esittämisen eettistä puolta ja ettei ihmisoikeuksien vuoksi ole järkevää tukea verovaroin kyseenalaista arvomaailmaa.

*”Ärsyttääkö Qatarin ihmisoikeustilanne ja FIFA:n korruptio? Ei huolta, vastuullisena toimijana @Yleisradio pakottaa sinutkin tukemaan molempia tahoja näyttämällä jalkapallon MM-kisat. Tästäkin syystä Ylen rahoitusta on leikattava. #defundyle”*³⁴⁸ – Tere Sammallahti

Urheilun osalta myös Jani Mäkelä on ottanut kantaa Ylen päätökseen esittää jääkiekon NHL-otteluita. Yle on ilmoittanut hankkineensa lähetysoikeuksia joulukuussa 2021: *”Huippujääkiekko palaa Ylen kanaville – Stanley Cup ja NHL:n huippuhetket näkyvät laajasti jo tällä kaudella”*.³⁴⁹

³⁴⁴ Jani Mäkelän tviitti 26.6.2024 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1816863449097400666>> [luettu 2.4.2025]

³⁴⁵ Jani Mäkelän tviitti 5.7.2019 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1147028232761499648>> [luettu 13.3.2025]

³⁴⁶ Pertti Salolaisen tviitti 27.6.2024 <<https://x.com/Psalolainen/status/1806414603456246265>> [luettu 16.4.2025]

³⁴⁷ Finlex – Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista <<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2016/1397>> [luettu 15.4.2025]

³⁴⁸ Tere Sammallahtien tviitti 21.11.2022 <https://x.com/TereS_Arkisto/status/1594592408439820288> [luettu 1.3.2025]

³⁴⁹ ”Huippujääkiekko palaa Ylen kanaville – Stanley Cup ja NHL:n huippuhetket näkyvät laajasti jo tällä kaudella” Yle 21.12.2021 <<https://yle.fi/a/3-12241546>> [luettu 16.4.2025]

*”Ei kai vaan Yle osta legitimiteettia tällä kilpailullaan kaupallisen median kanssa?”³⁵⁰ – Jani Mäkelä
”Varmaan ihan kiva. Mutta miksi yle kilpailee tässäkin kaupallisen median kanssa verorahoilla?”³⁵¹
– Jani Mäkelä*

Mäkelän, Sammallahten sekä Vigeliuksen tviitit osoittavat, että Ylen rahoitus on heille tärkeä poliittinen aihe. Jani Mäkelä, Sebastian Tynkkynen sekä Joakim Vigelius ovat puhuneet eduskunnassa Ylen rahoituksesta, joten sikäli aihe ei ole ollut ajankohtainen ainoastaan Twitter-keskusteluissa. Tynkkynen on puhunut eduskunnassa Ylen vaikutuksesta mediamarkkinaan kesäkuussa 2023.

” Tämän lisäksi tällä hallituskaudella tullaan perustamaan parlamentaarinen työryhmä Yleä varten — ei muuta kuin lämpimästi tervetuloa sinne kaikki. Jokainen puolue pääsee nimittämään sinne oman edustajansa, ja siellä sitten tullaan arvioimaan Yleisradion rahoitusta ja suhdetta kaupalliseen mediaan. Se on tallonut vähän siellä kaupallisen median puolella, ja siellä on tällä hetkellä kova ahdinko.”³⁵² – Sebastian Tynkkynen

5 Johtopäätökset

Tutkimustulokset osoittavat, että Yleä kritisoidaan tutkimukseni kansanedustajien osalta hyvin voimakkaasti. Aihealueiltaan syytökset ovat täsmänneet aiempiin tutkimuksiin oikeistopopulismista. Ylen toimintaa on mielletty vasemmistopuolueita tukevaksi, ja se on ollut lähes kaikessa kritiikissä pohja-ajatuksena. Kritiikkiä on esitetty kaikista Ylen sisällöistä, ja hiemankaan vasemmistolaisuuteen viittaavat aiheet ovat tulleet Twitter-julkaisuihin säännöllisesti. Voi sanoa, että virheiden etsimisestä Yleisradion sisällöstä on tullut monelle oikeistopoliitikolle tapa ja osa jokapäiväistä poliittista aktiivisuutta. Vastakkainasettelu Yleä kohtaan on ollut pysyvää, ja populistille kyseinen asetelma on sopinut mitä parhaiten.

Vastakkainasettelua ovat ruokkineet pitkälti läntisen maailman muutokset, eli sosiaalinen media algoritmeineen, sekä pehmeiden arvojen nousu yhteiskunnassa. Käsitteenä kiistelty kulttuurisota, sekä sen sisältämät vastakkainasettelun teemat ovat ulottuneet oikeistopoliitikkojen mielestä myös

³⁵⁰ Jani Mäkelän tviitti 22.12.2021 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1473547863904952322>> [luettu 13.3.2025]

³⁵¹ Jani Mäkelän tviitti 21.12.2021 <<https://x.com/JaniMakelaFi/status/1473268040125059079>> [luettu 6.3.2025]

³⁵² Vp 2023 – istunto 18 – puhe 330, Sebastian Tynkkynen 27.6.2023
<http://ldf.fi/semparl/speeches/s2023_1_018_330> [luettu 20.4.2025]

perinteisen median tarjoamiin sisältöihin, ja sen kautta levinneet myös sosiaalisen median kiistoihin. Ei ole aivan varmaa, onko media toiminnallaan ruokkinut sosiaalisessa median kiistoja, vai ovatko kiistat lähteneet leviämään suoraan poliitikkojen aloitteista. Suomessa kiistat ovat tuskin tulleet politiikan puolelta. Suomessa vallitseva monipuoluejärjestelmä rajoittaa osaltaan poliittisen keskustelun kahtiajakoa. Yhdysvalloissa on kaksipuoluejärjestelmä, mikä on ruokkinut vastapuolten näkemyksiä erilleen toisistaan.

Suomi on siinä mielessä mielenkiintoisessa asemassa, että suhteellisen nuoren kulttuurin maassa on omaksuttu paljon juuri amerikkalaisia ajatuksia yhteiskuntaan. Yhdysvalloissa vallalla olleet ajatukset ovat tulleet hiljalleen sekä politiikkaan että mediaan. Suomalaiset poliitikot ovat kopioineet myös joitain sosiaalisen median toimintatapoja Yhdysvalloista. Yhdysvalloissa on etenkin oikeistokonservatiivien puolelta hyökätty valtamedian kimppuun, ja samanlaista toimintaa on havaittu myös Suomessa. Sosiaalisen median lisäksi politiikkaan on omaksuttu vahvemmin amerikkalaisia malleja.

Oikeistopuolen kansanedustajien syytökset ovat koskeneet Ylen kohdalla puolueelliseksi koettua ideologisuutta ja verovarojen väärinkäytöstä Ylen markkina-asemaan nähden. Yleensä molemmat on myös yhdistetty kriittisissä julkaisuissa samaan tviittiin. Sisältöjen miellettyä ideologisuutta ei ole kriitikoiden puolelta hyväksytty, ja siksi rahoitusta on esitetty vähennettäväksi. On vaikea sanoa, onko rahoituksen vähentäminen toimiva ratkaisu kritiikissä esitetyn ideologisuuden vähentämiselle Ylen sisällössä. Ratkaisun toivotaan vähentävän liberaalia arvomaailmaa mukailevaa sisältöä Ylellä. Rahoitukseen tuli lopulta muutos vuoden 2024 lopulla, kun oikeistopohjainen hallitus päätti jäädyttää Ylen tulevien vuosien rahoituksen indeksikorotuksia. Indeksikorotuksen jäädyttäminen on yksi keino hallita Yleä poliittisesti.

Yleisradion kaltainen jatkuva viholliskuva on ollut tärkeä etenkin perussuomalaisten Jani Mäkelälle. Poliitiikka on muuttunut myös enemmän siihen suuntaan, että kampanjointi on jatkuvaa. Populistipuolueet ovat hyödyntäneet kampanjoinnissa muita puolueita enemmän sosiaalista mediaa osana vaikuttamisstrategioita.³⁵³ Kampanjoinnissa on pyritty vahvemmin miellyttämään omia kannattajia, ja samalla tekemään poliittisiin vastustajiin pesäeroa. Tämänkaltainen dynamiikka on korostunut etenkin populistipoliitikoilla. Muiden puolueiden edustajilla on ollut enemmän halua taistella liikkuvista irtoäänistä, mutta perussuomalaiset ovat halunneet korostaa itselleen ja jo

³⁵³ Ikäheimo & Vahti 2021, 21.

olemassa oleville kannattajilleen tärkeitä ajatuksia. Korostaminen on tapahtunut usein vastakkainasettelun avulla.

Tutkittujen Twitter-julkaisujen valossa Yle on kansanedustajien mielestä omalla toiminnallaan osoittanut ideologisuutta sisällöissään sekä toiminnassaan. Ylen toimituksessa on kriitikoiden mukaan tehty ideologisuutta korostavia sisältöjä, ja näitä ideologisia aihealueita ovat olleet etenkin monimuotoisuusasiat, tasa-arvotemat sekä muut feministiset arvot. Monimuotoisuuskoulutus sekä Ukkolan esittämä lista toimittajien juttujen henkilövalintojen monipuolisuudesta ovat olleet aiheita, mitkä ovat pitäneet yllä keskustelua yhtiön arvovalinnoista. Liberaaleja aiheita käsittelemällä Yle on asettanut itsensä alttiiksi oikeistopuolen konservatiivien kritiikille. Kritiikkiä on korostanut myös havainnot vääränlaisten mielipiteiden kitkemisestä Ylen sisällä, mistä osoituksena on toimittaja Lloyd Libison irtisanominen yhtiön palveluksesta loppukesällä 2024.

Populismi on ideologisesti kovin ohut toimiakseen politiikassa sellaisenaan, ja siksi populismi tarvitsee myös muita ideologioita. Konservatismi ja nationalismi ovat perussuomalaisien kaltaisille oikeistopopulisteille tärkeitä oheisideologioita. Yleä koskevassa kritiikissä nationalismi on esiintynyt maanpuolustusaiheissa, Nato-kysymyksessä sekä Venäjä-myönteisessä viittaavissa sisällöissä. Salaliittoihin viittaavia teorioita putinismista ja muusta Venäjä-mielisyydestä on esitetty populististen kriitikoiden toimesta melko vakavilla kasvoilla. Se kertoo osaltaan keskustelun tasosta, mutta myös populismin tyylistä. Etenkin perussuomalaisille tärkeää kansallismielisyyden aatetta on pyritty hyödyntämään lähes jokaisessa tilanteessa, kun se vain on ollut mahdollista. Lisäksi julkaisut Ylen mielletystä venäjämielisyydestä kertovat siitä, miten nykypäivän politiikkaan kuuluvat entistä värikkäämmät ja joskus myös valheelliset julkaisut. Totuutta saatetaan tietoisesti laventaa omia poliittisia tarkoitusperiä varten.

Portinvartijan asemassa aiemmin ollut perinteinen media ei ole viime vuosina kyennyt täysin säätelemään julkisuuteen asti nousevia asioita. Yksittäinen sosiaalisen median käyttäjä on saattanut olla portinvartijan roolissa, vaikka aiheiden saaminen laajempaan julkisuuteen asti vaatii edelleen paljon näkyvyyttä. Julkisen keskustelun taso ja käsiteltävät aiheet ovat muovautuneet portinvartija-asetelman muutoksen myötä. Portinvartijoina toimivat entistä enemmän sosiaalisen median käyttäjät, ja siksi julkisuuteen nousevat asiat ovat vaikeammin hallinnoitavissa.

Yksittäisen kuluttajan on osattava lukea Twitteriä sekä muita sosiaalisen median alustoja entistä kyseenalaistavammin. Yle-kriittiset Twitter-julkaisut ovat olleet tutkimuksen tarkastelujaksolla melko värikkäitä. Äänestäjät saattavat kuitenkin pitää värikkyydestä ja tietoisista ylilyönneistä.

Harmaalla politiikalla ei välttämättä enää 2020-luvulla menesty, etenkin sosiaalisen median kuluttavan nuoremman sukupolven silmissä. Poliitikot ovat historiallisesti tarvinneet mediaa menestyäkseen, ja tarvitsevat sitä myös jatkossa saadakseen kannatusta äänestäjien puolelta.

Perussuomalaisten kohtelu suomalaisen median kohdalla on ollut uusi ongelma ratkaistavaksi. Toimittajien on pitänyt tarkistaa journalistisia ohjeita ja opetella populistisen puolueen käsittelyä. Perussuomalaisten kaltaiselle vastakkainasettelusta elävälle puolueelle koettu Ylen kriittinen suhtautuminen puolueeseen on ollut sekä hyödyllistä että haitallista. Omissa ulostuloissaan perussuomalaiset ovat esittäneet saaneensa medialta haitallista kohtelua, vaikka tosiasiansa puolueen jäsenet tietävät myös hyötyvänsä tarkemmasta median valokeilasta.

Perussuomalaisia on katsottu median suunnalta tarkemmin ja monet puolueen kansanedustajista ovat joutuneet kohujen keskelle, pääosin omilla ansioilla. Puolueen maahanmuuttopolitiikkaa tai euroskeptisiä koskevia ulostuloja on kritisoitu median puolelta, mutta samalla kantaa ottavat ulostulot ovat keränneet kannattajia. Puolueelle kahdenkymmenen prosentin tuntumassa pysynyt kannatus on ollut riittävää, eikä uusia äänestäjiä ole puolueessa tarvinnut saavuttaa arvomaailmaa laimentamalla. Positiivista perussuomalaisille on median poikkeuksellisessa tarkkailussa ollut kannattajien mielten tyydyttäminen, koska nykyajankin yhteiskunnassa arvostetaan niitä, jotka rohkeasti puolustavat omaa asiaansa. Konservatiiviselle ajatusmaailmalle on ollut Suomessa tilausta, etenkin kun kokoomus ja muut oikeistoon mielletyt puolueet ovat saattaneet hakea suuntaansa arvokartalla.

Median rooli vallan vahtikoirana on ollut viime vuosien aikana murrostilassa. Media on tarttunut kuitenkin edelleen poliitikkojen huonoon käytökseen ja muihin poliitikon asemaa heikentäviin seikkoihin. Media ei kuitenkaan ole itse mitenkään suojassa kritiikiltä, sen myös tämä Yle-kritiikki osoittaa. Yle on toisaalta poliitikoille helpommin kritisoitavissa oleva mediatoimija, sillä Ylellä on lakisääteiset tehtävät toimia puolueettomasti ja riippumattomasti. Kaikki vähänkään kyseisten tehtävien epäonnistuneeseen toteutukseen viittaavat tekijät ovat päätyneet kritiikin kohteeksi.

Kaupallisuus on kaikessa median toiminnassa mukana, ja Ylen on pitänyt pysyä mukana ajan hermolla. Se, miten Yle voi oikeuttaa asemaansa toimiessaan verovarjoilla kaupallisella mediakentällä, on mielestäni haastava kysymys. Toisaalta muualla Pohjoismaissa Yleisradiot toimivat yhtä lailla valtion rahoituksella ja määrittävät itse mitä sisällöllään haluavat kertoa. Helpointa on jatkaa samalla tavalla, ja laki itsessään jo turvaa Ylen asemaa Suomen mediakentällä.

Suomen julkisen talouden heikohko tilanne on pitänyt yllä julkista keskustelua siitä, mistä yhteiskunnassa voi julkisella sektorilla säästää. Suomen julkinen talous on ollut alijäämäinen vuodesta 2009 lähtien.³⁵⁴ Siinä mielessä Ylen rahoituksen pohtiminen on tullut politiikan asialistalle muiden julkisen puolen säästökohteiden rinnalla. Perussuomalaisten kokemukset puolueellisuudesta ja Ylen mielletystä ideologisuudesta ovat korostaneet entisestään Ylen rahoituksellisen aseman pohtimista.

Ylen rahoituksen leikkaamisesta sovittiin syksyllä 2024, ja yhtiö joutuu tulevina vuosina vähentämään leikkausten johdosta toista sataa työpaikkaa. Ylen on jatkossa keskityttävä sille määrättyjen ydintehtävien toteuttamiseen pienemmällä budjetilla. On toivottavaa, että yhtiö onnistuu puolueettomuuden ja riippumattomuuden tehtävissään, sekä tuomaan sopivalla tavalla moniäänisyyttä sisällöissään esiin. Tehtävä ei ole millään tapaa helppo. Oikeistopoliitikot Jani Mäkelän johdolla muistuttavat kyllä Yleä aina, kun Yle on mennyt heidän mielestään metsään.

³⁵⁴ ”Julkiset menot” Veronmaksajan keskusliitto, 19.2.2025 <<https://www.veronmaksajat.fi/tutkimus-ja-tilastot/suomen-verot-ja-menot/julkiset-menot/#bc6557ab>> [luettu 5.3.2025]

Lähdeluettelo

Alkuperäisaineisto

Twitter / X . <www.twitter.com> / www.x.com

Anders Adlercreutz, @adleande 2014–2024. <www.x.com/adleande>

Sanna Antikainen, @SannaAntikainen, 2014–2024. <<https://x.com/SannaAntikainen>>

Atte Kaleva, @AtteKaleva, 2014–2024. <<https://x.com/AtteKaleva>>

Jani Mäkelä, @JaniMakelaFi, 2014–2024. <<https://x.com/JaniMakelaFi>>

Maria Ohisalo, @MariaOhisalo, 2020. <www.x.com/mariaohisalo>

Pertti Salolainen, @Psalolainen, 2014–2024. <www.x.com/psalolainen>

Tere Sammallahti, @TereSammallahti, 2014–2024. <<https://x.com/TereSammallahti>>

Sebastian Tynkkynen, @SebastianTyne, 2014–2024. <<https://x.com/SebastianTyne>>

Joakim Vigelius, @joakimvigelius, 2014–2024. <<https://x.com/joakimvigelius>>

Valtiopäiväasiakirjat

Valtiopäivät, 2021–2024, pöytäkirjat ja vastaus kirjalliseen kysymykseen.

Tutkimuskirjallisuus

Asen Robert. ”Anti-Woke Publics”. *Political communication*. 41/2024. New York: Routledge, 2024. 1029–1034.

Autio Juha. *Eduskunnan ulkopuoliset puolueet valtakunnallisessa mediassa vuosien 1999 ja 2019 eduskuntavaalien alla*. Poliittisen historian pro gradu -tutkielma. Turku: Turun yliopisto, 2021.

Baker Catherine. ”Is There a Radical History of Eurovision?” *Historian’s Watch*. 2024.

Couldry Nick & Andreas Hepp. ”Conceptualizing Mediatization: Contexts, Traditions, Arguments.” *Communication Theory*. 23(3). Lontoo: London School of Economics and Political Science, 2013. 191–202.

De Burca Grainne. *Poland and Hungary’s EU membership: On not confronting authoritarian governments*. New York: Oxford University Press and New York University School of Law, 2022.

Dubin Adam. ”A Human Rights-Based Analysis of the Eurovision Song Contest and the European Broadcasting Union”. *The Eurovision Song Contest as a cultural phenomenon: from concert halls to the halls of academia*. toim. Dubin Adam, Dean Vuletic & Antonio Obregon. Lontoo: Routledge, 2022. 36–53.

Haaparanta Leila & Ilkka Niinikoski. *Johdatus tieteelliseen ajatteluun*. Tallinna: Gaudeamus, 2016.

Hatakka Niko. ”Liittolaisia ja vastuksia: Neljä näkökulmaa populismin ja median suhteeseen”. *Media & populismi, työkaluja kriittiseen journalismiin*. toim. Mari K. Niemi ja Topi Houni. Tampere: Vastapaino, 2018, 31–53.

Hatakka Niko & Mari K. Niemi, Välimäki Matti. ”Perussuomalaiset ei ole rasistinen puolue”. *Media & populismi, työkaluja kriittiseen journalismiin*. toim. Mari K. Niemi ja Topi Houni. Tampere: Vastapaino, 2018, 119–145.

Hellström Anders & Tom Nilsson. ”’We are the good guys’ – Ideological positioning of the nationalist party Sverigedemokraterna in contemporary Swedish politics.” *Ethnicities*. 10/1. SAGE Publications, 2010.

Helminen Milla. *’Lievin mahdollinen voimankäyttö’ – Diskurssianalyttinen tutkimus elokapinaviiteistä*. Suomen kielen pro gradu -tutkielma. Turku: Turun yliopisto, 2021.

Herkman Juha. *Politiikka & mediajulkisuus*. Tampere: Vastapaino, 2011.

Herkman Juha. ”Pohjoismainen malli murroksessa? Populismin haaste journalismille Pohjoismaissa”. *Media & populismi, työkaluja kriittiseen journalismiin*. toim. Mari K. Niemi ja Topi Houni. Tampere: Vastapaino, 2018, 54–79.

Ikäheimo Hannu-Pekka & Olli Seuri. ”Portinvartijuus digitaalisella aikakaudella”. *Sitran julkaisuja*. Helsinki: Punamusta, 2022.

Ikäheimo Hannu-Pekka & Jukka Vahti. ”Mediavälitteinen yhteiskunnallinen vaikuttaminen”. *Sitran selvityksiä*. Helsinki: Punamusta, 2021.

Ingilabli Seymur. *The Politics of Eurovision*. Research Gate, 2024.

Jalonen Jussi. ”Ukrainan sota ja suomalainen historiapolitiikka”. *Ennen ja Nyt: Historian Tietosanomat*. 2/2023. 116–118.

Jokisipilä Markku. *Perussuomalaiset Halla-ahon ja Purran linjalla*. Helsinki: Otava, 2021.

Kalela Jorma. *Historiantutkimus ja historia*. Helsinki: Gaudeamus, 2000.

Kaun Anne. ”’This space belong to us!’ Protest Spaces in Times of Accelerating Capitalism”. *Critical Perspectives on Social Media and Protest. Between Control and Emansipation*. toim. Lina Dencik & Oliver Leistert. Lontoo: Rowman & Littlefield, 2015, 89–106.

Koiranen Ilkka & Aki Koivula, Teo Keipi, Arttu Saarinen. ”Shared contexts, shared backgrounds, shared values – Homophily in Finnish parliament members’ social networks on Twitter”. *Telematics and Informatics*. (36/2019) Turku: University of Turku, 2019, 117–131.

Kosonen Päivi. ”Subjekti”. *Avainsanat :10 askelta feministiseen tutkimukseen*. toim. Anu Koivunen & Marianne Liljeström. Jyväskylä: Gummerus. 1996.

Mazzoleni Gianpietro. ”Mediatization & Political Populism” *Mediatization of politics: Understanding the Transformation of Western Democracies*. toim. Frank Esser & Jesper Strömbäck. Houndmills: Palgrave Macmillan UK, 2014.

Narayanan Arvind. *Understanding Social Media Recommendation Algorithms*. New York: Knight First Amendment Institute at Columbia University, 2023.

Niemi Mari K. ”Puolue siinä missä muutkin?”. *Media & populismi, työkaluja kriittiseen journalismiin*. toim. Mari K. Niemi ja Topi Houni. Tampere: Vastapaino, 2018, 80–115.

Niemi Mari K & Topi Houni. ”Viettelevä, vastakkainasettelevä, vihainen: Kuinka populismi haastaa journalismia?”. *Media & populismi, työkaluja kriittiseen journalismiin*. toim. Mari K. Niemi ja Topi Houni. Tampere: Vastapaino, 2018, 10–30.

Niemi Mari K. & Annu Perälä. ”Keiden ääni kuului, keiden ”kriisistä” puhuttiin?”. *Media & populismi, työkaluja kriittiseen journalismiin*. toim. Mari K. Niemi ja Topi Houni. Tampere: Vastapaino, 2018, 146–172.

Paloheimo Heikki & Matti Wiberg. *Politiikan perusteet*. 5. painos. Helsinki: Sanoma Pro. 2012.
Palonen Wilhelmiina. *'Parempaa kuin House of Cards' – Hallituskriisistä käyty keskustelu Twitterissä ja siihen osallistuneet toimijat kesällä 2017*. Valtio-opin pro gradu -tutkielma. Turku: Turun Yliopisto, 2018.

Railo Erkkä & Vesa Vares. *Oikeistopopulismien monet kasvot – perussuomalaisuus poliittisen historian ja mediatutkimuksen näkökulmasta*. Helsinki: Suomen Toivo -ajatuspaja, 2011.

Roman David. *Lustration and Transitional Justice: Personnel Systems in the Czech Republic, Hungary and Poland*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 2011.

Ruutu Aino. *Feminismidiskurssit Ylen feminismiä käsittelevillä uutissivustoilla*. Suomen kielen pro gradu -tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto, 2023.

Salokangas Raimo. *Yleisradion historia 1949–1996*. Helsinki: WSOY. 1996.

Sehl Annika & Felix M. Simon, Ralph Schroeder. ”The populist campaigns against European public service media: Hot air or existential threat?”. *International Communication Gazette*. 84/1. 2022. 3–23.

Shoemaker Pamela & Tim Vos. *Gatekeeping theory*. New York: Routledge. 2009.

Seppänen Janne & Esa Väliaverronen. *Mediayhteiskunta: viestintä ja valta huomiotaloudessa*. Tampere: Vastapaino. 2024.

Tammikko Teemu. *Vihalla ja Voimalla – Poliittinen väkivalta Suomessa*. Helsinki: Gaudeamus, 2019.

Tepora Tuomas, Mirkka Danielsbacka & Matti O. Hannikainen. *Avaimia menneisyyteen: Opas historiantutkimuksen menetelmiin*. Helsinki: Gaudeamus, 2022.

Van Kessel Stijn & Remco Castelein. *Shifting the blame. Populist politicians' use of Twitter as a tool of opposition*. Journal of Contemporary European Research. 12 (2), 2016, 594–614.

Van Vliet Livia & Petter Törnberg. *The Twitter parliamentarian database: Analyzing Twitter politics across 26 countries*. Amsterdam: University of Amsterdam, 2020.

Westinen Jussi & Elina Kestilä-Kekkonen. ”Perusduunarit, vihervasemmisto ja porvarit: Suomalaisen äänestäjäkunnan jakautuminen ideologisiin blokkeihin vuoden 2011 eduskuntavaaleissa”. *Politiikka*. 57:2. 2015. 94–114.

Yair Gad & Chen Ozeri. ”A March for Power: The Variety of Political Programmes on the Eurovision Song Contest Stage”. *The Eurovision Song Contest as a cultural phenomenon: from concert halls to the halls of academia*. toim. Dubin Adam, Dean Vuletic & Antonio Obregon. Lontoo: Routledge, 2022. 83–96.

Muu kirjallisuus

Kortesuo Katleena. *Journalismin kuolema – Mitä medialle oikein tapahtui?*. Helsinki: Tammi, 2022.

Päivärinta Susanne. *Kaikki tämä elämä*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Teos, 2024.

Viljakainen Jarmo. *Reporadio – Yleisradion vaaran vuodet 1965–1972*. Helsinki: Oy Nord Print Ab, 2008.

Verkkosivustot

Antikainen Sanna, 2021, 2025. <www.antikainensanna.fi>

Eduskunta, 2023, 2024 <www.eduskunta.fi>

Elinkeinoelämän valtuuskunta, 2025. <www.eva.fi>

Elokapina, 2025. <www.elokapina.fi>

Finlex, 2016, 2025. <<https://finlex.fi/fi>>

Helsingin Sanomat, 2017, 2024, 2025. <www.hs.fi>

Iltalehti, 2024. <<https://www.iltalehti.fi/>>
Iltä-Sanomat, 2025 <www.is.fi>
Julkisen sanan neuvosto, 2024. <www.jsn.fi>
Kaleva Atte, 2025. <www.attekaleva.fi>
Kokoomus, 2023 <www.kokoomus.fi>
Libera, 2020. <www.libera.fi>
Liikenne- ja Viestintäministeriö, 2016. <www.lvm.fi>
Mäkelä Jani, 2025. <www.janimakela.fi>
Parlamenttisampo, 2019–2024. <www.parlamenttisampo.fi>
Perussuomalaiset, 2011, 2022. <www.perussuomalaiset.fi>
Puolustusministeriö, 2022. <www.defmin.fi>
Päivän Byrokraatti, 2025. <<https://paivanbyrokraatti.com/>>
Saamelaiskäräjät, 2025. <www.samediggi.fi>
Sammallahti Tere, 2025. <www.teresammallahti.fi>
Tilastokeskus, 2019. <www.stat.fi/fi>
Twitter / X, 2019–2024. <www.x.com>
Tynkkynen Sebastian, 2025. <<https://sebastiantynkkynen.com/esittely/>>
Valtioneuvosto, 2011, 2015. <www.julkaisut.valtioneuvosto.fi> / <www.valtioneuvosto.fi>
Vasemmistoliitto, 2023. <www.vasemmisto.fi>
Verohallinto, 2025. <www.vero.fi>
Veronmaksajan keskusliitto, 2025. <www.veronmaksajat.fi>
Vigelius Joakim, 2025. <<https://joakimvigelius.fi/etusivu/>>
Vihreät, 2023. <www.vihreat.fi>
Yleisradio, 2016–2024. <<https://yle.fi/>>

Audiovisuaaliset aineistot

Yle Areena, <www.arena.yle.fi/tv>

Aikamatkoja 70-luvulle, 1.7.2013.

Youtube, <www.youtube.com>

Tere Sammallahden kanava, 4.11.2024.

